

Kestävä kehitys Päijät-Hämeen urheiluseuroissa

Case: Jalkapallo ja pyöräily

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden ala
Liiketalous
Opinnäytetyö
Syksy 2011
Olli Naukkarinen
Sami Parkkonen

Lahden ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma

NAUKKARINEN, OLLI & PARKKONEN, SAMI : Kestävä kehitys Päijät-Hämeen urheiluseuroissa, Case: jalkapallo ja pyöräily

Liiketalouden opinnäytetyö, 106 sivua, 6 liitesivua.

Syksy 2011

TIIVISTELMÄ

Tämä opinnäytetyö käsittelee kestävän kehityksen nykytilaa Päijät-Hämeen urheiluseuroissa. Tavoitteena on antaa realistinen kuva valitulta alueelta, valituissa seuroissa tällä hetkellä vallitsevasta kestävän kehityksen tilasta.

Opinnäytetyön teoriaosassa selvitetään kestävää kehitystä käsitteenä ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Lisäksi käydään läpi urheiluun liittyviä ominaispiirteitä sekä jalkapallon, pyöräilyn ja kestävän kehityksen suhdetta. Teoria muodostuu alan aikaisemmista tutkimuksista, tieteellisistä artikkeleista ja yleisestä suomalaisten urheilujärjestöjen antamasta ohjeistuksesta sekä aiheeseen liittyvästä kirjallisuudesta.

Opinnäytetyön empiirinen osuus koostuu jalkapallo- ja pyöräilyseurojen yleisen julkisen kuvan analyysistä sekä seurojen edustajille tehdyistä haastatteluista. Tutkimuksessa selvitetään erityisesti seurojen kestävän kehityksen nykytilaa.

Tutkimustulokset osoittavat, että seuroissa tehtävä työ on joiltakin osin kestävää. Seurajohto ei kuitenkaan välttämättä tiedosta toiminnan kestävyys taso. Toiminnassa on havaittavissa suuria riskejä, joilla voidaan havaita olevan suoria vaikutuksia toiminnan kestävyys tseen.

Seurojen talous on osittain kestävää. Kestävää se on siksi, että isoja investointeja ei tehdä lainarahoitteisesti ja vähemmän kestävää se on siksi, että seuran tulevan rahoitus pohjan ennustaminen on monesta muuttujasta johtuen äärimmäisen hankalaa. Vertailtaessa lajien taloudellista kestävyys tttä, ei niiden välillä voida tehdä kovinkaan suuresti toisistaan poikkeavia eroja. Kestävintä seurojen toiminta on sosiaalisella tasolla tarkasteltuna. Kuitenkin on todettava, että kaikissa seuroissa ei varsinaisesti ole noudatettu kaikkia liikuntajärjestöjen antamia ohjeistuksia, mutta oma ohjeistus noudattelee samaa ajatusmallia. Siitä huolimatta tutkimusprosessissa selvisi, että kestävä kehitys mielletään enemmän ympäristöllisenä asiana, kuin koko toiminnan kattavana tavoitteena tai ohjenuorana.

Avainsanat: kestävä kehitys, urheiluseurat, jalkapallo, pyöräily, joukkueurheilu

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Studies

NAUKKARINEN, OLLI & PARKKONEN, SAMI: Sustainable development
amongst sports clubs in the Päijät-Häme region

Bachelor's Thesis in Business Studies, 106 pages, 6 Appendices

Autumn 2011

ABSTRACT

This Bachelor's thesis deals with the current state of sustainable development amongst sports clubs in the Päijät-Häme region. Our main objective is to give a realistic picture on the current state of sustainable development amongst sports clubs which have been chosen to represent sport in the target region.

Theoretical section has been conducted by discussing sustainable development as a term and factors effecting it. This study will also cover the features of sport and the relationship between sport and sustainable development. Theory is based on preceding research data, scientific and general literature and also general directions produced by Finnish sport organizations.

The empirical part is based on the analysis of the general public image which the target organizations give out themselves. Interviews have been fulfilled with the representatives of the target organizations. This study especially studies the current state of sustainable development in these organizations.

Results show that management mainly runs the club in sustainable way. Research also shows that the management does not always realize the sustainability of the course of actions taken in their club. Activities, at the clubs produce risks which have direct influences with the actions in the club. Activities in the clubs are mainly socially sustainable. Though it must be said that some organizations have not followed all the instructions from federal organizations but their own directions follow the same paradigm.

Finances in these clubs are partially sustainable. It is sustainable as all of the large investments are being self funded. Unsustainable it is because budgeting is difficult due to multiple factors which have influence on the finance. When comparing the sustainability of the economics in these areas of sport, we can not make much of a difference between them.

Actions are most sustainable in the field of economical sustainability and it seems that most resources are being used for managing the economical actions in the club.

Key words: sustainable development, sports club, football, soccer, cycling, team sport

SISÄLLYS

1.	JOHDANTO.....	1
1.1	Tutkimuksen tausta	2
1.2	Tutkimuksen tavoite ja tutkimusongelman rajaus	4
1.3	Tutkimuksen teoreettinen viitekehys	8
1.4	Tutkimuksen strategia	8
1.5	Tutkimuksen rakenne	9
2.	KESTÄVYYTTÄ OHJAAVAT PERIAATTEET	11
2.1	Kestävän kehityksen määritelmä	11
2.2	Kestävän kehityksen edellytykset	17
2.3	Kestävä kehitys	23
2.3.1	Ympäristöllinen kestävyys	23
2.3.2	Taloudellinen kestävyys	25
2.3.3	Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys	27
2.4	Urheilun kestävyyttä ohjaavia periaatteita	28
2.5	Urheilun eettiset periaatteet	32
3.	KONTEKSTI- JA MENETELMÄKUVAUS	36
3.1	Urheiluseuratoiminta	36
3.2	Pyöräily.....	36
3.3	Jalkapallo	40
3.4	Aineistonhankinta ja menetelmät.....	44
4.	TUTKIMUSTULOSTEN ANALYYSI.....	47
4.1	Jalkapallo	47
4.1.1	Ympäristöllinen kestävyys jalkapallossa	47
4.1.2	Taloudellinen kestävyys jalkapallossa.....	53
4.1.3	Sosiaalinen kestävyys jalkapallossa	57
4.2	Pyöräily.....	66
4.2.1	Ympäristöllinen kestävyys pyöräilyssä	66
4.2.2	Taloudellinen kestävyys pyöräilyssä	67
4.2.3	Sosiaalinen kestävyys pyöräilyssä.....	71
4.3	Analyysi	77
4.3.1.	Jalkapallon ympäristöllisen kestävyuden toteutuma	77
4.3.2.	Jalkapallon taloudellisen kestävyuden toteutuma	78

4.3.3.	Jalkapallon sosiaalisen kestävyuden toteutuma.....	79
4.3.4.	Pyöräilyn ympäristöllisen kestävyuden toteutuma.....	81
4.3.5.	Pyöräilyn taloudellisen kestävyuden toteutuma.....	82
4.3.6.	Pyöräilyn sosiaalisen kestävyuden toteutuma.....	83
4.4	Kestävän kehityksen nykytilan arviointi.....	86
4.4.1.	Saman lajin seurojen välinen arviointi.....	86
4.4.2.	Lajien välinen vertailu.....	88
4.5	Kehittämisehdotukset	92
4.6	Tutkimuksen luotettavuuden arviointi.....	92
5.	JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO.....	96
5.1	Johtopäätökset	96
5.2	Jatkotutkimusaiheet	97
5.3	Yhteenveto.....	97
	LÄHTEET.....	99
	LIITTEET	107

1. JOHDANTO

Tässä tutkimuksessa selvitetään kestävän kehityksen nykytilaa eräissä päijät-hämäläisissä urheiluseuroissa. Tutkimuksessa keskitytään lajeina jalkapalloon ja pyöräilyyn. Molemmat lajit ovat harrastajamääriltään suuria lajeja, ja niillä on korkean tason edustus Päijät-Hämeessä.

Jalkapallossa FC Lahti edustaa Lahtelaista huippujalkapalloa pelaten 1. divisioonassa. FC Kuusysi pelaa 2. divisioonassa miesten tasolla, ja seuralla on myös junioritoimintaa. FC Reipas kuuluu jäsenmäärällä mitattuna maamme suurimpiin junioriseuroihin. Pyöräilyssä TWD Länken on yksi Suomen eturivin pyöräilyseuroista. Toinen tutkimuksessamme mukana oleva lahtelainen pyöräilyseura on Royal Cycling Team, joka toimii harrastajatasolla.

Tutkimuksessa pyritään tuomaan esille kokonaisuutena lajien kestävän kehityksen tasoa. Molemmat lajit seuroineen ovat tuottaneet ja tuottavat urheilijoita maailman huipulle, jossa lajien edustajat ovat roolimalleina myös suuremmille ihmisjoukoille. Näin ollen lajeilla on varsin suuri rajat ylittävä sosiaalinen vastuu. Urheiluseurojen on huomioitava toiminnassaan laaja-alaisesti koko kestävän kehityksen kirjo. Urheiluseuroja johdetaan yhä enemmän yritysmuotoisesti. Toiminta poikkeaa kuitenkin yhteiskuntavastuullisuuden osalta varsin paljon yritystoiminnasta.

Urheilujärjestöt pyrkivät ohjaamaan urheiluseuroja kestävään toimintaan. Toteutus ja valvonta ovat kuitenkin kiinni tekijöiden aktiivisuudesta ja omasta halusta.

"Kestävä kehitys on kehitystä, joka tyydyttää nykyhetken tarpeet viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa" (Gro Harlem Brundtland 1987).

1.1 Tutkimuksen tausta

Tämä tutkimus käsittelee kestävän kehityksen nykytilaa eräissä Päijät-Hämeen urheiluseuroissa ja yhteisöissä. Selvitettyjen tietojen perusteella tehdään yhteenveto, johtopäätökset ja kehitysehdotukset tulevaisuutta varten. Tavoitteena on antaa realistinen kuva seuroissa tällä hetkellä vallitsevasta kestävän kehityksen tilasta, ja suunnitelmista sen kehittämiseksi.

Opinnäytetyön teoriaosassa selvitetään kestävää kehitystä käsitteenä, sen mittaamista ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Lisäksi käydään läpi urheiluun liittyviä ominaispiirteitä sekä jalkapallon, pyöräilyn ja kestävän kehityksen suhdetta.

Opinnäytetyön empiirinen osuus on koostettu jalkapallo- ja pyöräilyseurojen edustajille tehdyistä haastatteluista sekä tutkimalla seurojen toimintaa julkisuuteen annettujen tietojen perusteella. Tutkimuksessa selvitetään seurojen kestävän kehityksen nykytilaa, heidän suunnitelmiaan kestävän kehityksen suhteen ja kehittämisideoitaan seurojen toimintaan liittyen. Empiirisen osuuden tietolähteinä on käytetty kirjallisuutta, artikkeleita sekä alalla tehtyjä tutkimuksia.

Tutkimuksen tarpeellisuudesta ja sen tulosten merkittävydestä kertoo mm. se, että Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee jatkossa entistä voimakkaammin yhteistyöhön pyrkivää, sekä erityisesti yhteiskunta-käyttäytymistieteellisiä biolääketieteellisiä tieteenalaja yhdistävää, monitieteistä ja verkostoitunutta tutkimusta (Opetusministeriö 2011).

Erityistä huomiota kiinnitetään liikunnan yhteiskunta- ja taloustieteellisen tutkimuksen vähäiseen määrään ja sitä kautta yhteiskunnallisten muutostekijöiden ja liikunnan välisten yhteyksien tutkimukseen (Opetusministeriö 2009).

Kestävän kehityksen nykytilaa suomalaisissa urheilujärjestöissä ja -seuroissa on tutkittu erittäin vähän. Tietoa asiasta on saatavilla lähinnä seurojen ja yhteisöjen internetsivuilta, joita ei voida pitää kovin luotettavana lähteenä. Viimeisin suomalainen tutkimus aiheesta yleisen liikunnan tasolla on vuodelta 2001. Vuonna 2001 julkaistiin Liikunnan ympäristöasioiden tila -raportti. Yhdeksi suurimmista haasteista tutkimuksessa nouseekin varmasti luotettavan tiedon ja kuvan muodostaminen. (SLU 2011c.)

Liikunnan ja urheilun ympäristötyö alkoi 1990-luvun lopulla ympäristöhankkeena. Liikunnan ja urheilun ympäristöhanke lisäsi tietoisuutta liikunnan ja urheilun ympäristösidoksista ja aloitti ympäristötyön useassa lajiliitossa. Hankkeen päättyessä vuonna 2001 osa lajiliitoista piti SLU:n tukeman ympäristötyön jatkamista tärkeänä. Kehityshankkeen tuloksia haluttiin hyödyntää ruohonjuuritasolla ja kehittää eri urheilulajeille ominaisia tapoja ympäristöasioiden huomioimiseen. Ympäristötyön jatkamista varten luotiin SLU:n Ympäristöpalvelu. Palvelun rahoitus saatiin pääasiassa lajiliitoilta sekä yhteistyökumppaneilta. Ympäristöpalvelukonsepti toimi vuoden 2007 loppuun saakka. (SLU 2011c.)

FC Lahti, FC Reipas ja FC Kuusysi ovat toteuttaneet yhdessä vuodesta 2002 alkaen ympäristöasioiden suunnitelmallista hoitoa peleissä ja turnauksissa. "Vahvemmat yhdessä vihreesti" -toiminnan tavoitteena on ollut ympäristöasioiden saaminen luontevaksi osaksi seurojen jokapäivästä toimintaa. Lahden seudun ympäristöpalvelut tukee seurojen toimintaa esimerkiksi kouluttamalla ympäristövastaavia. (Lahden kaupunki 2006.)

1.2 Tutkimuksen tavoite ja tutkimusongelman rajaus

Ympäristö, luonto ja niiden säilymiseen liittyvät asiat ovat nousseet parin viime vuosikymmenen aikana yhä tärkeämmiksi käsitteiksi niin liiketoiminnassa kuin urheilussakin. Kyseisten aineellisten käsitteiden lisäksi myös psykologisen näkökulman merkitystä on ryhdytty urheilussa tarkastelemaan yhä enemmän. Joissakin urheiluseuroissa on edellä mainittuihin asioihin panostettu kauemmin ja enemmän, mutta joissakin organisaatioissa ollaan vasta alussa kyseisten asioiden suhteen.

Tutkimuksen tavoitteena on analysoida eräiden suomalaisten liikunta- ja urheiluseurojen kestävä kehityksen nykytilaa, ja suunnitelmia sen kehittämisen suhteen. Tavoitteena on antaa kattava kuvaus valikoiduista lajeista ja seuroista sekä selvittää niiden taustoja, jotta tuloksia voi mahdollisuuksien mukaan hyödyntää myös yleisluontoisena tutkimustietona.

Opinnäytetyön päätutkimusongelmana on kestävä kehityksen nykytila urheiluseuroissa. Opinnäytetyön alatutkimusongelmia ovat: Mitä kestävä kehitys on? Mitkä ovat kehittämistavoitteet kestävä kehityksen osalta? Miten kestävä kehitys näkyy jalkapallossa ja pyöräilyssä?

Tutkimus on rajattu siten, että tutkittavia urheilulajeja on kaksi ja tutkittavat seurat ovat Päijät-Hämeen alueelta. Osaltaan rajaukset määräytyvät käytettävissä olevien henkilö- ja ajankäytöllisten resurssien mutta myös tutkittavan aineiston määrän myötä. Tutkittavat lajit ovat jalkapallo ja pyöräily.

Rajauksen taustalla on tutkijoiden oma urheilutausta. Toinen tutkijoista harrastaa aktiivisesti jalkapalloa ja toinen pyöräilyä. Opinnäytetyössä pyritään mahdollisimman monipuolisesti tutkimaan molempien valikoituneiden urheilulajien kestävä kehityksen nykytilaa lajien eri harrastus tasoilla. Tutkittavat seurat ovat sekä kilpa- että amatööritasolla.

Ajallisesti tutkimuksessa keskitytään sen nimen mukaisesti asioiden nykytilaan, mutta myös seurojen kehittämistoimet ja sitä kautta tulevaisuus ovat tutkimuksen kohteena.

1.2.1 Tutkittavien seurojen esittely

Seuraavissa kappaleissa on esitellään lyhyesti tutkittavat seurat. Kaikki seurat ovat lahtelaisia. Jalkapalloa tutkimuksessa edustavat: FC Reipas, FC Kuusysi ja FC Lahti. Pyöräilyseuroista edustettuna ovat: TWD-Länken ja Royal Cycling Team.

FC Reipas ry on lahtelainen juniorijalkapalloseura, jolla on toimintaa kaikissa ikäluokissa. Seuran alkuperä juontaa juurensa yli sadan vuoden päähän - vuonna 1891 perustettuun Viipurin Reippaaseen asti. Nykyinen seura on entiseltä nimeltään FC PalloReipas-96, ja vuonna 2001 nimi muutettiin FC Reippaaksi. Näin palattiin lähemmäksi alkuperäistä perinteikästä nimeä. FC Reipas on jäsenenä Suomen Palloliitossa ja kuuluu maantieteellisen sijaintinsa johdosta Uudenmaan piiriin. Ideologiana on mahdollistaa entistä useammalle lapselle ja nuorelle jalkapalloharrastuksen aloittaminen. Toimintaa FC Reippaalla on kaikissa ikäluokissa. Päämääränä on seuratoiminnan kehittäminen niin, että valmennus on tasolla, jolla seuran junioreille voidaan jatkossakin tarjota mahdollisuus lajissaan kehittymiselle ja etenemiselle mahdollisimman pitkälle. (Mäkeläinen 2006.)

FC Kuusysi ry on lahtelainen jalkapalloseura, jonka miesten joukkue pelaa 2. divisioonassa ja naisten joukkue 1. divisioonassa. Junioritoimintaa seuralla on kaikissa ikäluokissa, ja lisäksi seuralla on erityisliikuntaryhmät (erkkarit ja erityiset). Seura perustettiin vuonna 1934 nimellä Lahden Pallo-Miehet. Se pelasi tällä nimellä vuoteen 1963 asti, jolloin nimi muutettiin Upon Palloksi. Kuuden vuoden jälkeen tapahtui jälleen nimenmuutos ja seuran nimeksi tuli Lahti-69, josta muotoutui pian lempinimeksi Kuusysi. Kun tämä myöhemmin otettiin seuran viralliseksi nimeksi, oli luonnollista, että sen tilalle pian kehittyi uusi lempinimi,

joksi tuli Kyykkä. Kauden 1996 jälkeen seuran edustusjoukkue yhdistyi Lahden Reippaaseen. Fuusion pohjalta syntyi FC Lahti. Miesten joukkueen seura sai taas 2006, jolloin Kuusysi otti vastuulleen FC City Starsin. (Airo 2009.) Vuonna 2010 joukkueen nimeksi vaihtui otti FC Kuusysi. FC Kuusysin toiminnan ajatuksena on tarjota jokaiselle toiminta-alueensa nuorelle kuin vanhemmillekin heidän kykyjensä mukaista toimintaa jalkapallon parissa niin harrasteliikunnan kuin kilpa- ja huippu-urheilun osa-alueilla. FC Kuusysin toiminnan kasvatuksellisenä lähtökohtana on seuran jäsenten henkisen- ja fyysisenkasvun tukeminen seuran arvojen mukaisesti. FC Kuusysi kasvattaa menestyviä jalkapalloilijoita kilpaurheiluun niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. (FC Kuusysi 2011a.)

FC Lahti Oy on lahtelainen jalkapalloseura, joka perustettiin vuonna 1996 jatkamaan lahtelaista edustustason jalkapalloa. FC Lahti jatkoi kahden perinteikkään joukkueen, FC Kuusysi (1934) ja Lahden Reipas (1891), perintöä. 1990-luvun alkupuolen lama Suomessa vaikutti siihen, ettei Lahden alueella ollut taloudellisesti mahdollista ylläpitää kahta pääsarjatason joukkuetta. Sopeutuakseen tähän tilanteeseen perustettiin uusi seura FC Lahti, joka sopimusvastuun lunasti FC Kuusysin ja Lahden Reippaan sarjapaikat I- ja II-divisioonassa. Näin ollen FC Lahti ja reservijoukkue FC Pallo-Lahti jatkoivat lahtelaisen jalkapallon edustamista suomalaisella jalkapallokartalla. Yhtenä seuran merkittävistä virstanpylväistä voidaan pitää myös sen yhtiömuodon muuttumista yhdistyksestä osakeyhtiöksi. FC Lahti ry siirsi liiketoimintakaupalla edustusjoukkueen kilpailu- ja liiketoiminnan 1.12.2008 alkaen FC Lahti Oy:n hallinnoitavaksi. Tällä hetkellä seura pelaa suomen toiseksi korkeimmalla sarjatasolla, 1.divisioonassa. (FC Lahti 2011.)

TWD-Länken rf (TVL) on muodostettu vuonna 2001 kristiinankaupunkilaisen IF Länkenin ja lahtelaisen CC Tailwindin toimesta. Lahtelainen cc tailwind perustettiin vuonna 1995 ja kunnianhimoisena tavoitteena oli olla Suomen paras maantiepyöräily seura vuoteen 1999 mennessä. Tämä tavoite toteutui yhdistymällä silloisen huippuseuran IF Länkenin kanssa. Nykyään joukkue jakautuu kahteen

osaan: TWD Länken on miesten edustusjoukkueen nimenä, ja CC Tailwind toimii nuorten valmennusrinkinä ja harrastepyöräilijöiden taustaorganisaationa.

Joukkueen ensisijainen tavoite on edistää nuorten pyöräilijöiden kehitystä ja uraa. Joukkueeseen pyritään valitsemaan kehityskelpoisia ja tavoitehakuksia nuoria ajajia, joille luodaan valmiuksia siirtyä ulkomaisiin seuroihin. Maantiepyöräilyn lisäksi TWD Länkenin jäsenet osallistuvat myös rata- ja maastopyöräily kilpailuihin (TWL 2011.)

Seuran pyöräilijöistä Kjell Carlström ajaa vuoden 2010 alusta kahden vuoden sopimuksella englantilaisessa Team Sky -Protour -ammattilaisjoukkueessa.

Jussi Veikkanen ajaa belgialaisessa Omega Pharma-Lotto -tallissa.

Paavo Paajanen ajaa belgialaisessa Fuji Test Team -joukkueessa. Samassa joukkueessa ajoivat kauden 2010 loppuosan Sami Tiainen ja Ilari Kahila. Kaudella 2011 Paavon veli Mikko liittyi Fuji test Teamin vahvuuteen. Joukkueena TWL on saavuttanut korkean kilpailullisen tason ja joukkue osallistuukin säännöllisesti kansainvälisen pyöräilyliiton UCI:n alaisiin kilpailuihin. (TWL 2011.)

Royal Cycling Team ry kuntopyöräilyseura perustettiin vuonna 1980 pyöräilyä ja liikuntaa aktiivisesti harrastavien kuntoilijoiden toimesta. Seuran sääntöjen mukaan toiminnan periaatteena on pyöräilyn ja muun liikunnan edistäminen kuntotasolla. Seuran tavoitteena on tukea juniorityötä ja ohjata nuoria kykyjä seurojen valmennukseen. Jäsenilleen seura järjestää kuntoajoja ja liikennevalistusta sekä erilaista toimintaa fyysisen ja henkisen kunnon edistämiseksi ja ylläpitämiseksi. (RCT 2011a.)

Seura on järjestänyt kesäisin pyöräilytapahtuman Royal-Pyöräilyn. Ajo on suosionsa ansiosta säilyttänyt asemansa. Osaottajien määrä on kasvanut vuosittain ja saavuttanut yli 270 osallistujaa. Olemme onnistuneet järjestämään kolmena vuotena vaativan Kalevan Kierroksen pyöräilyosuuden, jonka järjestelyissä jäsenistö oli täysillä mukana ja onnistui hyvin. Royal-Pyöräilyyn osallistujat ovat

olleet paljolti Etelä-Suomesta, mutta myös pohjoisempaakin. Näin olemme tehneet kotikaupunkiamme tunnetuksi, sekä nostaneet kuntopyöräilyn suosiota. (RCT 2011a.)

Jäsenemme ovat aktiivisesti osallistuneet paitsi itse järjestämiimme, niin myös koti- ja ulkomaisiin pyöräilytapahtumiin, kuten Maratonpyöräily Kilpisjärvi-Tornio, Finn-Pyöräilyyn, Pirkan-Pyöräilyyn ja moniin muihin ajoihin eripuolilla maata. Ulkomaisiin pyöräilytapahtumiin ovat jäsenemme osallistuneet mm. Pohjoismaissa sekä Ranskassa. (Skyttä 2011.)

1.3 Tutkimuksen teoreettinen viitekehys

Tutkimuksen teoriaosuudessa käsittelemme kestävän kehityksen periaatteita ja kestävän kehityksen osa-alueita. Selvitämme myös sitä, mitä kestävä kehitys tarkoittaa urheiluseuroissa ja tuomme esille urheilun keskusjärjestöjen laatimia kestävän kehityksen ohjeita urheiluseuroille. Teoriaosan tietolähteinä on käytetty kestävään kehitykseen liittyviä artikkeleita ja aikaisempia tutkimustuloksia.

1.4 Tutkimuksen strategia

Tutkimuksen strategiaksi valikoitui empiirinen tutkimus. Tutkimusmenetelmänä käytetään laadullista tutkimusmenetelmää. Empiirisellä tutkimuksella saadaan tutkittavasta kohteesta tuloksia, jotka voidaan yleistää käsittämään tutkimuksen kohdetta laajempaa kokonaisuutta. Laadullisella tutkimuksella päästään syvemmälle empiiriseen aineistoon esittämällä kysymyksiä tutkimuksen kohdetta edustavien sidosryhmien jäsenille. Lisäksi tutkitaan julkista kuvaa ja lisäksi tutkijat osallistuvat tutkimuksen kohteiden järjestämään toimintaan ulkopuolisina tarkkailijoina. Yhdessä näillä menetelmillä saadaan varsin kattava kuva pyöräilyn ja

jalkapallon kestävästä kehityksestä. Aineiston hankintaa ja menetelmiä käsitellään tarkemmin osiossa konteksti ja menetelmäkuvaus.

Jalkapallo ja pyöräily sopivat tutkimuksen kohteeksi hyvin siksi, että lajit eroavat toisistaan sekä fyysisten että psyykkisten vaatimustensa, mutta myös esimerkiksi harrastajamääriensä puolesta. Lajit eroavat myös harjoittelun ja kilpailun osalta. Pyöräilyssä on pääosin kyse fyysisestä kestävyydestä ja taktiikasta, kun taas jalkapallo on enemmänkin yhteisen päämäärän ja harjoiteltujen kuvioiden sekä toistojen mukaan toteutettava laji. Tietenkin molemmissa lajeissa on tilaa myös yksilösuorituksille.

Lajeista pyöräily on lähtökohtaisesti yksilölaji. Tosin maantie ja ratapyöräilyssä on joukkueellakin merkitystä. Yleensä oman tallin ja tallikavereiden merkitys menestyksessä on ratkaisevaa. Kaikkien onnistuessa voi yleensä kuitenkin vain yksi menestyä yksittäisessä kilpailussa. Maastopyöräily pyöräilylajien sisällä taas on puhtaasti yksilölaji. Jalkapallossa jokaisen yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi antama panos määrittää myös lopulta muidenkin, eli koko joukkueen menestyksen.

1.5 Tutkimuksen rakenne

Työn rakenne jakautuu yhteensä viideksi osioksi. Ne ovat: johdanto, teoreettinen viitekehys, konteksti- ja menetelmäkuvaus, tutkimustulosten analyysi sekä johtopäätökset ja yhteenveto.

Johdanto-osiossa johdatetaan lukija aiheeseen avaamalla tutkimuksen taustaa.

Esille tuodaan kestävä kehityksen tila Suomessa, urheilussa ja urheiluseuroissa?

Lukijalle selviää kestävä kehityksen mahdollisuudet urheilussa sekä lisäksi tuodaan esille kestävä kehityksen arvioinnin mahdollisuuksia urheilussa.

Johdantoa seuraa teorettinen viitekehys, jossa tuodaan esille kestävän kehityksen periaatteita ja aikaisempia tutkimustuloksia kestävästä kehityksestä niin yleisesti kuin myös urheilussa. Tutkimusta myös taustoitetaan aiheeseen liittyvillä artikkeleilla. Tähän teoriaan pohjustetaan tämä laadullinen tutkimus.

Konteksti ja menetelmäkuvaus – osiossa tuodaan esille tutkittavien lajien erityispiirteitä ja kerrotaan, kuinka valikoituivat empiirinen analyysi ja laadullinen tutkimus. Pyritään saamaan selville se, mikä on kestävän kehityksen nykytila tutkittavissa lajeissa.

Tutkimustulosten analyysi - osiossa tutkimuksesta saaduista tuloksista muodostetaan kattava analyysi, jossa saadaan selville kestävän kehityksen tila päijät-hämäläisissä pyöräily- ja jalkapalloseuroissa. Tavoitteena on, että tuloksista voidaan tehdä koko lajejakin kattavia yleistyksiä.

Tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa tulee esille se kuinka luotettavuuden todentaminen on laadullisessa tutkimuksessa jossain määrin hankalaa. Luotettavuudesta voidaankin tehdä tulkintoja lähinnä sen mukaan, kuinka tutkijat ovat toimineet tutkimusta tehdessään.

Kehittämisehdotuksina esitetään tutkimustuloksista esille nousseita kehittämisen kohteita, joilla seurojen ja lajien kestävästä kehityksestä olisi mahdollista viedä eteenpäin.

Johtopäätökset ja yhteenveto – osiossa tutkijat palauttavat lukijan vielä aiheeseen tuomalla esille tutkimuksessa saavutetut tulokset tutkijoiden omasta näkökulmasta tarkasteltuna.

2. KESTÄVYYTTÄ OHJAAVAT PERIAATTEET

2.1 Kestävän kehityksen määritelmä

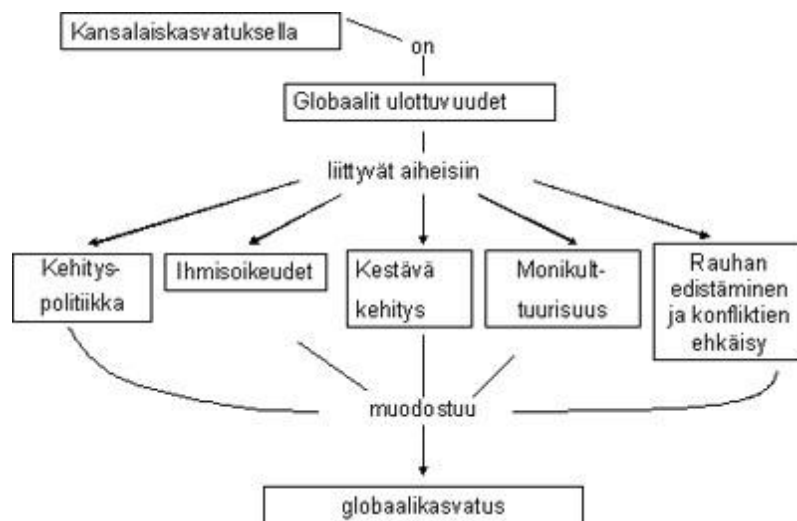
Kestävän kehityksen alkuna voidaan pitää 70-luvun alun suurta väittelyä. Asiantuntijat väittelivät tuolloin, onko jatkuva talouskasvu mahdollista määritellyllä planeetalla. Luultavasti suurin väittelyn aihe oli kasvun rajoitusraportti. Siinä varoitettiin, että planeettamme ei tule kestämaan teollistuneiden talouksien kaltaisella energian käytöllä ja saastuttamisella tapahtuvaa talouskasvua ja teollistumista kolmannessa maailmassa. Nykyään tämä on yleinen tapa toimia, ja kehityksen päätavoitteena olikin ymmärtää, ilmaista ja reagoida huoliin kulttuuriin, poliittiseen suuntautumiseen ja sukupolveen katsomatta. (Figueroa, Nielsen, Elling & Jelsoe 2010, 178.)

Suuressa väittelyssä esitettiin ratkaisuksi myös talouskasvun pysäyttämistä, ja kestävä kehitys onkin sen vastaväite. Selvää on kuitenkin, että talouskasvua tarvitaan köyhyyden poistamiseksi maailmasta. Vaikka teollistunut maailma pysäyttäisi talouskasvunsa, ei maailma muuttuisi yhtään puhtaammaksi. Saastuminen jatkuisi samalla tasolla, joten kasvua tarvitaankin saastumisen hillitsemisen rahoittamiseen. Kestävä kehitys on siirtymistä talouden aktiviteetteihin, jotka ovat pitkällä ajanjaksolla tarkasteltuna balanssissa ympäristön kanssa, ja näiden aktiviteettien täytyy luonnollisesti kasvaa. Taloudellinen kasvu poikkeaa luonnossa tapahtuvasta kasvusta siksi, että kun luonnontiede kuvaa kasvua materian ja energian lisääntymisenä, niin taloudessa kasvulla tarkoitetaan materian ja energian arvon nousua. Näin ollen, on täysin mahdollista tuottaa enemmän kasvua käyttämällä vähemmän materiaa ja energiaa. (Figueroa, Nielsen, Elling & Jelsoe 2010, 178.)

Kestävä kehitys vaatii siirtymistä matalan arvon ja korkean ympäristöpaineen alaisesta toiminnasta korkean arvon ja matalan ympäristöpaineen toimintaan. Jotta energian käyttö ja ympäristöpaine voidaan laskea kestäväälle tasolle, täytyy energian käyttö ja ekotehokkuus nostaa nykyistä korkeammalle tasolle. Tällainen kehitys on mahdollista, mutta vaativaa. Se vaatii nykyisten institutionaalisten tahojen korvaamista sellaisilla, jotka osaavat hahmottaa kestävä kehityksen tarpeet. Luonto toimii liiketalouden materiaalin lähteenä, ja samaan aikaan se toimii elämän ylläpitäjänä. Teollisuus ei voi käyttää luonnonvaroja yli niiden kasvukyvyn. Esimerkiksi metsää ei voi kaataa enempää kuin on sen vuotuinen kasvu. Osa luonnonvaroista on ongelmallisempia kuin toiset. Siinä missä puut kasvavat takaisin, mineraalit eivät uusiudu, ja ne ovat näin ollen vain joidenkin sukupolvien käytettävissä. 70-luvulla asian tiimoilta käytiin kiivasta väittelyä. Hartwick (1977) esitti ratkaisuna, että uusiutumattomien luonnonvarojen tuhoaminen voidaan palauttaa ihmisen luoman infrastruktuurin kautta. Hänen mallissaan luonnonvarat ovat ainoastaan luonnonpääomaa. Myöhemmin tämä ajatusmalli on nimetty heikoksi kestävyudeksi. Yhteiskunnat käyttävät luonnonvaroja edistääkseen ihmisten hyvinvointia. Tuotantokapasiteetiltaan luonnonvarat eivät ole enempää eivätkä vähempää arvokkaita kuin niiden syrjäyttämät materiaalit. (Figueroa, Nielsen, Elling & Jelsoe 2010, 178.)

Nykyinen kestävä kehityksen määritelmä on perua YK:n kestävä kehityksen konferenssista, joka pidettiin Johannesburgissa vuonna 2002. Johannesburgin kokouksessa määriteltiin kestävä kehitys kokonaisuutena, jossa otetaan huomioon ekologinen, taloudellinen ja sosiaalis-kulttuurillinen ulottuvuus. Käsitteellinen muutos katsottiin tarpeelliseksi, sillä keskustelu globalisaation vaikutuksista lisääntyi. Johannesburgissa luotiin Rion 1992 kokouksen agenda 21 sopimukselle yhteinen toiminta suunnitelma. Agenda 21:stä johdettiin Baltic 21E, jonka tavoitteena on luoda Baltian meren alueelle uusi opetuskulttuuri, jossa tulevat sukupolvet koulutetaan opetussuunnitelmilla, joissa otetaan huomioon kestävä kehityksen periaatteet. Tulevaisuuden strategian tavoitteena on kasvattaa

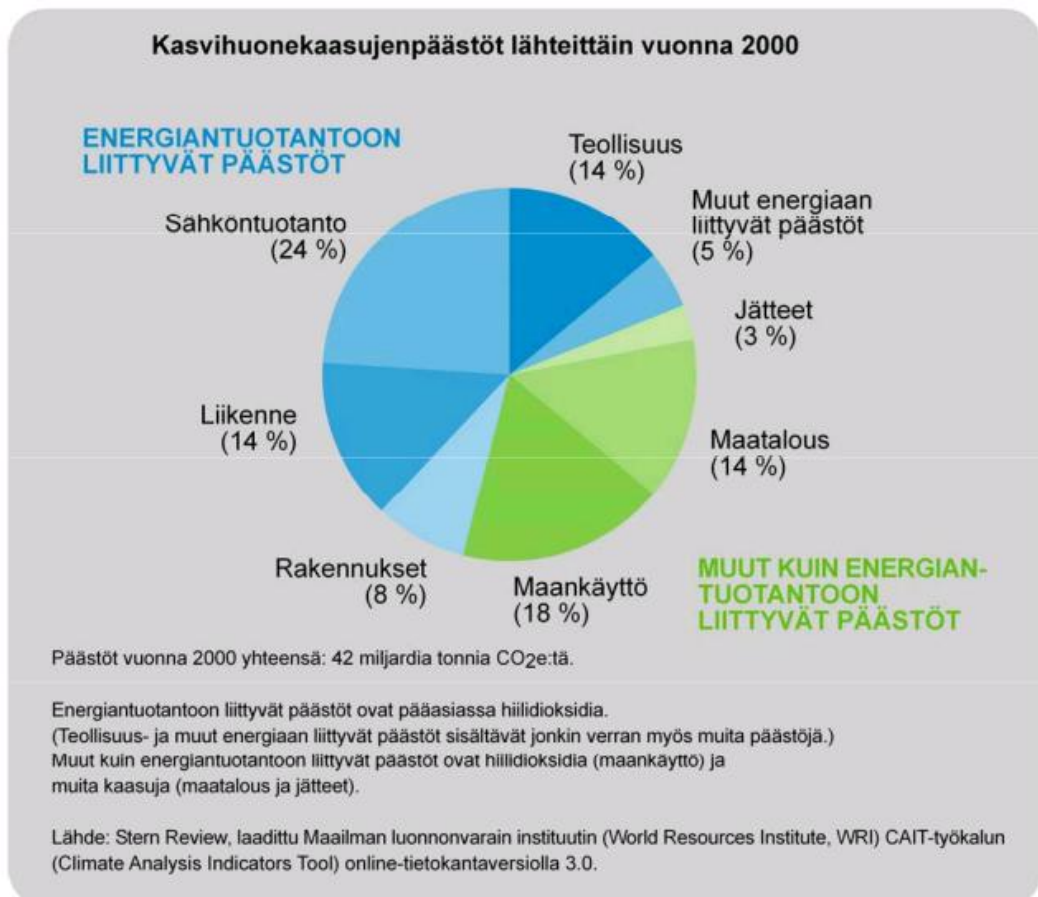
kestävään elämäntapaan sitoutuneita ja motivoituneita ihmisiä, joiden tietojen ja taitojen kartuttaminen kestävästä kehityksestä ja sen edistämisestä on osa ihmisen elinikäistä oppimista. (Melén-Paaso, 2008.)

Kuvio 1. Maastrichtin julistuksen käsittekartta.

Tammikuussa 2003 Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous kehotti jäsenvaltioitaan edistämään globaalikasvatusta vahvistaakseen yleistä tietoisuutta kestävästä kehityksestä. Kuviossa yksi havainnollistetaan globaalin kasvun aineksia. Yleiskokous korosti, että kestävä kehityksen edistämisessä globaalikasvatus on välttämätöntä, jotta kaikilla kansalaisilla olisi edellytykset ymmärtää maailmanlaajuisia yhteiskuntaamme ja osallistua siihen täysivaltaisina, kriittisesti ajattelevina maailmankansalaisina. Globaali maailma on tuonut maailman eri kulttuurit ja uskonnot osaksi omaa arkipäiväämme. Kaikissa suurissa uskonnoissa ja filosofioissa esiintyy muodossa tai toisessa sääntö " tee toiselle se, minkä toivoisit hänen tekevän sinulle". Siksi tätä sääntöä voisi pitää eräänlaisena globaalin etiikan perustana. (Melén-Paaso, 2008.)

Brittiläisen ekonomistin Sternin (2007) Britannian hallitukselle laatiman raportin, jonka lyhennettyä ja suomennettua versiota tässä mukailemme, mukaan tieteellinen todistusaineisto ilmastonmuutoksen syistä ja tulevasta kehityksestä vahvistuu koko ajan. Ilmakehän kasvihuonekaasujen pitoisuus kasvaa ihmisen toiminnan seurauksena. Eri lähteet esitetään lyhyesti Kuviossa 2.

Kuvio 2.

Kasvihuonekaasujen nykyinen taso tai varasto ilmakehässä vastaa noin 430 miljoonasosaa (ppm) hiilidioksidia (CO₂), mitä voidaan verrata vain noin 280 miljoonasosan pitoisuuteen ennen teollista vallankumousta. Nämä pitoisuudet ovat jo saaneet maapallon keskilämpötilan nousemaan yli puolella -asteella ja ilmastojärjestelmän vitkaisuuden vuoksi ne nostavat lämpötilaa vielä ainakin puoli astetta muutaman seuraavan vuosikymmenen aikana. Vaikka vuotuiset päästömäärät eivät nousisikaan nykytasosta, ilmakehän kasvihuonekaasujen pitoisuus saavuttaa vuoteen 2050 mennessä tason, joka on kaksinkertainen verrattuna teollista vallankumousta edeltäneeseen aikaan (550 ppm CO₂e). Tämän jälkeenkin kasvihuonekaasujen pitoisuus jatkaa nousuaan. Vuotuiset päästömäärät ovat kuitenkin lisääntymässä, koska nopeasti kasvavat taloudet investoivat runsaasti hiilidioksidipäästöjä tuottavaan infrastruktuuriin ja koska energian ja liikenteen kysyntä kasvaa kaikkialla maailmassa. Siksi edellä mainittu pitoisuus (550ppm CO₂e) saatetaan saavuttaa niinkin aikaisin kuin vuonna 2035. Tällä tasolla todennäköisyys sille, että maapallon keskilämpötila nousee yli 2 °C, on käytetystä ilmastomallista riippuen vähintään 77 prosenttia tai jopa 99 prosenttia. (Stern 2007.)

Perusskenaarion mukaan kasvihuonekaasujen pitoisuus saattaa yli kolminkertaistua vuosisadan loppuun mennessä. Tällöin on vähintään 50 prosentin todennäköisyys sille, että maapallon keskilämpötila muuttuu yli 5 °C seuraavien vuosikymmenten aikana. Tällaisen lämpenemisen seurauksia ei tunneta. Muutoksen suuruutta havainnollistaa se, että maapallon keskilämpötila on nyt vain noin 5 °C korkeampi kuin viimeisellä jääkaudella. Kuvattu kehitys muuttaisi perin pohjin maapallon fyysisiä olosuhteita. Tämä vaikuttaisi puolestaan voimakkaasti ihmisten elinoloihin: eli siihen, missä he asuvat ja kuinka he elävät. Liitteenä (Liite 1) olevassa kaaviossa esitetään lyhyesti, kuinka ilmakehän kasvihuonekaasupitoisuudet, maapallon keskilämpötilan erisuuruisten muutosten todennäköisyydet ja lämpötilamuutosten arvioidut aineelliset vaikutukset liittyvät tieteellisen todistusaineiston mukaan toisiinsa. Ilmastonmuutokseen liittyvien vakavien, peruuttamattomien vaikutusten

riski kasvaa voimakkaasti, kun ilmakehän kasvihuonekaasupitoisuudet kasvavat. (Stern 2007.)

Ilmastonmuutos uhkaa ihmiselle tärkeitä peruselementtejä ympäri maailmaa – veden saatavuutta, ruoantuotantoa, terveyttä, maankäyttöä ja ympäristöä. Ilmastonmuutoksen taloudellisten kustannusten arvioiminen on haastavaa, mutta on olemassa menetelmiä tai tarkastelutapoja, joiden avulla voimme arvioida riskien todennäköistä suuruutta ja verrata niitä kustannuksiin. Lämpenemisellä on useita vakavia, usein veden kautta välittyviä vaikutuksia: Jäätiköiden sulaminen lisää aluksi tulvariskiä ja vähentää sitten vesivaroja. Viljelykasvien satojen pieneneminen etenkin Afrikassa voi johtaa siihen, että sadat miljoonat ihmiset eivät enää pysty tuottamaan tai ostamaan tarpeeksi ruokaa. Jos maapallo lämpenee 4 °C tai enemmän, vaikutukset maailman ruoantuotannolle ovat todennäköisesti vakavat. Ilmastonmuutoksen aiheuttamat vahingot voimistuvat maapallon lämmitessä. Korkeammat lämpötilat lisäävät äkillisten ja laajamittaisten muutosten todennäköisyyttä. Lämpeneminen voi muuttaa äkillisesti alueellisia sääilmiöitä. Tällaisilla muutoksilla olisi vakavia seurauksia veden saatavuuteen ja tulviin trooppisilla alueilla, ja ne uhkaisivat miljoonien ihmisten toimeentuloa. Hillitsemättömästi jatkuvasta ilmastonmuutoksesta saattaa kuitenkin seurata lämpötiloja, jotka muuttavat maapalloa tavalla, josta ihmiskunnalla ei ole kokemusta. Tämä viittaa suuria vaurioita aiheuttavien seurausten mahdollisuuteen. Ilmastonmuutoksen vaikutukset eivät jakaudu tasaisesti - köyhimmät maat ja ihmiset kärsivät niistä ensin ja eniten. Jos ja kun vahinkoja ilmenee, kehityskulkua on liian myöhäistä muuttaa. Siksi meidän on pakko tarkastella asiaa pitkälle tulevaisuuteen. (Stern 2007.)

Sään ääri-ilmiöistä aiheutuvat kustannukset heikentävät joitakin niitä positiivisia vaikutuksia, joita ilmastonmuutoksesta aluksi saadaan. Kun lämpötila nousee enemmän, kustannukset kasvavat nopeasti. Yksinkertaisten ekstrapoloinnin mukaan pelkästään sään ääri-ilmiöiden kustannukset voivat kohota 0,5–1

prosenttiin maailman vuotuisesta bruttokansantuotteesta vuosisadan puoliväliin mennessä, ja ne jatkavat kasvuaan edelleen, jos maapallon lämpeneminen jatkuu. (Stern 2007.)

On arvioitu, että Yhdysvalloissa hurrikaanien aiheuttamien vuotuisten vahinkojen kustannukset kaksinkertaistuvat. Iso-Britanniassa tulvien aiheuttamat kustannukset ovat nykyisin 0,1 % bruttokansantuotteesta, mutta ne voivat kasvaa 0,2–0,4 %:in, jos maapallon keskimääräinen lämpötila nousee 3–4 °C. Vuosisadan puoliväliin mennessä ovat arkipäivää samanlaiset helleaallot, joista Eurooppa kärsi vuonna 2003, kun 35 000 ihmistä kuoli ja maatalouden tappiot nousivat 15 miljardiin dollariin. Kun lämpötilat nousevat, kehittyneet taloudet altistuvat merkittäville häiriöille. Esimerkiksi sään ääri-ilmiöiden aiheuttamien kustannusten kasvu voi vaikuttaa maailmanlaajuisiin rahoitusmarkkinoihin korkeampien ja epävakaampien vakuutuskustannusten kautta. (Stern 2007.)

Päästöjen vakauttaminen mille tahansa tasolle edellyttää sitä, että vuotuisia päästöjä lasketaan tasolle, joka vastaa maapallon luonnollista kykyä poistaa kasvihuonekaasuja ilmakehästä. Päästötason kestäväälle tasolle leikkaamisen kustannusten on arvioitu olevan noin 1% bruttokansan tuotteesta vuodessa. (Stern 2007.)

2.2 Kestävän kehityksen edellytykset

Kestävästä kehityksestä on Suomessa puhuttu lähinnä osana yritystoimintaa useilla eri nimillä. Käytetty on ainakin seuraavia nimityksiä: yritysvastuu, yritystoiminnan vastuullisuus, kestävä kehityksen mukainen yritystoiminta sekä hyvä yrityskansalaisuus. Usein ne käsitetään toistensa synonyymeiksi, vaikka eroa eri käsitteiden ja niihin liittyvien ominaisuuksien väliltä löytyy. (Jussila 2010.)

Kestävä kehitys termi itsessäänkin jo kuvaa sen luonnetta ja sisältöä. Se on ajattelua, jonka mukainen toiminta mahdollistaa maapallon resurssien riittämisen kaikille kaukana tulevaisuudessakin. Se myös edistää kaikkien maapallon asukkaiden hyvinvointia. (Jussila 2010.)

Kestävä kehitys on kuitenkin esimerkiksi yksittäisen yrityksen näkökulmasta erittäin laaja ja etäinen termi. Monessa yrityksessä onkin niin että kestävä kehityksen rooli liiketoiminnan ja sitä kautta yhteiskuntavastuun osana, on todella pieni. Samalla tavalla kuin monissa urheiluseuroissa, on vain laitettu asiat alulle, ja sitten unohdettu ne. (Jussila 2010.)

Toisaalta tämä on ymmärrettävää, koska ainakin yrityksen olemassaolon tärkein merkitys on tuottaa voittoa omistajille ja maksaa veroja yhteiskunnalle. Oikein kärjistetyksi ja yritysten näkökulmasta ajateltuna, kaikkea muuta joka vaikeuttaa näiden asioiden toteutumista, voidaan pitää ylimääräisenä häiriötekijänä. Kaikesta huolimatta yksittäisen yrityksen rooli on kuitenkin globaalina vaikuttajana kohtalaisen pieni. Yrityksiä on maailmassa paljon, mutta yksittäinen yritysikin tuottaa ja myy tuotteita loppujen lopuksi vain pienelle ryhmälle yhteiskunnassa. (Jussila 2010.)

Kuten edellä on mainittu, voidaankin kestävästä kehityksestä todellisesti puhua ainoastaan yhteiskunnallisten vaikuttajien kohdalla. Tällaisia ovat valtiot, valtioiden yhteistyö organisaatiot, kansalaisliikkeet ja erilaiset julkiset organisaatiot. Niiden tekemillä päätöksillä on usein suoria ja havaittavia vaikutuksia yhteiskuntaan yksittäisiä yrityksiä enemmän. (Jussila 2010, 12.)

Jussilan mukaan yrityksen mahdollisuudet vaikuttaa koko yhteiskuntaan ovat varsin minimaaliset, ei voida ajatella että edes isolla markkinajohtajalla kuten Nokialla olisi kaikilla osa-alueilla kauas kantavia kestävä kehityksen vaikutuksia. Yritys voi toki tekemillään valinnoilla vaikuttaa yhteiskuntaan. (Jussila 2010.)

Kestävän kehityksen osa-alueet tulevat toki esiin yrityksenkin toimintaa ohjaavina, ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu kuin myös taloudellinen vastuukin ohjaavat yritysten toimintaa. Yrityksen vaikutukset sidosryhmiin kuitenkin muuttuvat sen mukaan mistä materiaaleja saadaan halvimalla ja missä on edullisinta valmistaa tuotteita, jolloin yrityksen vaikutus yhteiskunnan kestävään kehitykseen on enemmänkin tasolla jossa pyritään tuottamaan mahdollisimman vähän vahinkoa niin kauan kuin ollaan kyseisen yhteiskunnan jäsenenä. (Jussila 2010.)

Jos verrataan urheiluseuroja yrityksiin, niin yhä useammissa lajeissa Suomessakin urheiluseuroja johdetaan nykyään yrityksen kaltaisesti. Useat urheiluseurat ovatkin nykyään osakeyhtiömuotoisia. Kuitenkaan ei voida täysin verrata urheiluseuraa ja voittoa tavoittelevaa yritystä toisiinsa, sillä urheiluseura ei vaihda paikkaa sen mukaan mistä saadaan parhaat pelaajat tai pyöräilijät. Urheiluseura ei vaihda paikkaansa senkään mukaan missä on halvimmat pyöräilijät tai pelaajat. Pelaajat ja pyöräilijät vaihtavat seuroja mutta seuran vaikutus paikalliseen yhteisöön säilyy vuosikymmeniä, jollei jopa vuosisatoja. Tästä syystä, vaikkakin yritysmuotoisesti johdettuna, urheiluseuroilla on kestävää kehitystä edistävää vaikutusta yhteiskuntaan. (Jussila, 2010.) Sosiaalisen vastuun valossa mikään ei erota yritystä ja urheilu organisaatiota toisistaan. Yhteiskunnan odotusten suhteen molemmat ovat yhteisönsä jäseniä ja molemmat voivat tuottaa sosiaalista hyötyä. Yksilöllisen luonteensa puolesta urheiluseurat kuitenkin kykenevät vaikuttamaan yleisesti yhteiskuntaan ja yhteisöihin. (Smith ja Westerbeek 2007.)

Ympäristöllisestäkkin näkökulmasta ajateltuna yritykset ja urheiluseurat ovat pitkälti samalla tasolla. Kummallakin on oma kotikenttensä, tehtaansa tai konttorinsa. Kumpikaan ei vaihda omaansa ilman painavaa syytä, joka usein on jostakin ulkopuolisesta tekijästä aiheutuva.

Valtiollisella tasolla ajateltuna, Suomen hallituksen kehityspoliittinen ohjelma (2007) perustuu kestävän kehityksen periaatteelle. Ohjelman mukaan kestävä kehitys tarkoittaa, että luonnontaloudellisen, yhteiskunnallisen ja taloudellisen kehityksen täytyy olla keskenään tasapainossa eikä mikään ulottuvuuksista saa painottua toisten kustannuksella. Käytännössä esimerkiksi maailmantalous pitäisi saada kasvamaan niin, että myös köyhimmät voivat tyydyttää perustarpeensa eli nauttia yhteiskunnallisesta kehityksestä. Samalla taloudellisen kasvun laatua pitäisi parantaa niin, ettei talous missään päin maailmaa kasva ympäristön kustannuksella. (Ulkoministeriö 2011)

Kestävä kehitys edellyttääkin innovatiivisia valintoja ja uusia ajattelumalleja, mikä on yksi sen suurimmista haasteista. Teknologiset uudistukset ja tiedon lisääntyminen edistävät taloudellista hyvinvointia, mutta niiden avulla on myös mahdollista löytää ratkaisu kestävästä kehitystä uhkaaviin sosiaalisiin, taloudellisiin ja ympäristöhaasteisiin. Teknologisten, hallinnollisten ja poliittisten innovaatioiden myötä organisaatiot joutuvat ottamaan valinnoissaan huomioon toimintansa, tuotteidensa ja palveluidensa vaikutukset luontoon, ihmisiin ja talouteen. (GRI 2010.)

Maapallon kestäväan kehitykseen kohdistuvien uhkien ja valintamahdollisuuksien lisääntyessä, organisaatioiden avoimuus ja läpinäkyvyys toiminnassaan tulee olemaan välttämätöntä. Erityisesti huolta tulee pitää taloudellisista, sosiaalisista ja ympäristövaikutuksista, jotka ovat välttämättömiä yritysten sidosryhmätoiminnan, investointipäätösten ja muun liiketoiminnan kannalta. Selkeä ja läpinäkyvä viestintä organisaation kestäväan kehityksen mukaisesta toiminnasta edellyttää kuitenkin globaalia yhdenmukaista kieltä, käsitteistöä ja mittausjärjestelmää. Organisaatioiden avoimuus ja läpinäkyvyys on olennaista niin yritysten, ammattijärjestöjen, kansalaisjärjestöjen, sijoittajien, tilintarkastajien kuin monien muidenkin yhteiskunnallisten toimijoiden kannalta. (GRI 2010.)

Suomen kannalta kestävän kehityksen merkittävimmät kehitystrendit ja haasteet liittyvät ilmastonmuutokseen, sopeutumiseen maailmantalouden nopeisiin muutoksiin ja väestörakenteen muutokseen. Globaalisti merkittävimmät haasteet liittyvät ilmastonmuutoksen lisäksi globaaliin köyhyyteen ja eriarvoisuuteen sekä väestön kasvuun. Kansallisten ja globaalien haasteiden ratkaiseminen kestävästi edellyttää samanaikaisia ja toisiaan tukevia lyhyen ja pitkän tähtäimen politiikkatoimia kansallisesti, EU-tasolla ja globaalisti. (Ympäristöministeriö 2009.)

Strategian mukaan menestyminen muuttuvassa maailmassa vaatii Suomea kehittymään yhä enemmän tietämys- ja innovaatioyhteiskunnaksi, jossa hyödynnetään ja kehitetään kansallisia vahvuuksia: koulutusta ja osaamista, teknologiaa, hyvää hallintoa, tasa-arvoa, korkeaa ympäristönsuojelun tasoa sekä omien luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Sellaiset yhteiskunnan osa-alueet kuten kansantalous ja taloudelliset ohjaukeinit, kasvatus ja koulutus sekä tutkimus ja kehitys nähdään strategiassa keinoina edellä listattujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja kestävän kehityksen turvaamiseksi, eikä siis tavoitteina itsessään.

(Ympäristöministeriö 2009.)

Paikallishallinto eli kunnat, ovat keskeisessä asemassa kestävän kehityksen edistämisessä, koska monet kestävän kehityksen tavoitteet toteutetaan paikallisin ratkaisuin. Kunnallinen päätöksenteko on avainasemassa luotaessa kuntalaisille, yrityksille ja eri sidosryhmille mahdollisuuksia kestävän kehityksen toteuttamiseen. (Ympäristöministeriö 2011 a.)

Kun kestävän kehityksen vaatimia muutoksia etsitään, kansalaisten osallistuminen asioiden valmisteluun tuo esille paikalliset lähtökohdat kestäväälle kehitykselle sekä erilaisia näkemyksiä ja vaihtoehtoja punnittavaksi. Osallistumalla oman elinympäristönsä suunnitteluun kansalaiset voivat olla mukana rakentamassa kestävän kehityksen edellytyksiä koko yhdyskunnan tasolla. Paikallistason toiminta

ja osallistuminen edistävät myös eri hallintokuntien vuorovaikutusta ja auttavat sovittamaan yhteen päätöksenteon eri tasoja. (Ympäristöministeriö 2011a.)

Rion ympäristö- ja kehityskonferenssin (1992) toimintaohjelman (Agenda 21) yhdeksi tavoitteeksi asetettiin se, että kaikki kunnat laativat oman paikallisen Agenda 21-ohjelmansa (Local Agenda 21) yhdessä kuntalaisten ja paikallisten yhteisöjen sekä yritysten kanssa. Johannesburgin kestävän kehityksen huippukokouksessa 2002 kunnat esittelivät käsitteen paikallistoiminta 21 (Local Action 21) seuraavana askeleena paikallisagenda 21:lle. Aalborg +10 - kohti kestävää tulevaisuutta -kokouksessa vuonna 2004 Euroopan kestävän kehityksen kaupungit hyväksyivät nk. Aalborgin sitoumukset, joiden tavoitteena on viedä käytännön tasolla eteenpäin kymmenen vuotta aikaisemmin hyväksyttyä Aalborgin sopimusta. (Ympäristöministeriö 2011a.)

Kuntaliiton mukaan Suomen 448 kunnasta noin 300 on laatinut tai laatimassa omaa paikallisagendaansa. Yhä enemmän pyritään käytännön tekoihin ja kunnat toteuttavatkin kestävää kehitystä myös mm. osallistamalla kuntien ilmastokampanjaan tai ottamalla käyttöönsä paikallisia kestävän kehityksen mittareita ja ympäristöjohtamisen välineitä. (Ympäristöministeriö 2011a.)

2.3 Kestävä kehitys

Käsitlemme tutkimuksessamme kestävästä kehityksestä taloudellisen, ympäristöllisen ja sosiaalisen kestävyysnäkökulmista painottaen taloudellista kestävyyttä.

2.3.1 Ympäristöllinen kestävyys

Kestävän kehityksen perusehtona on biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemin toimivuuden säilyttäminen sekä ihmisen taloudellisen ja aineellisen toiminnan sopeuttaminen pitkällä aikavälillä luonnon kestävyysnäkökulmaan. Kansallisten toimien lisäksi kansainvälinen yhteistyö on hyvin keskeisessä asemassa pyrittäessä ekologiseen kestävyysnäkökulmaan. (Ympäristöministeriö 2011b.)

Ekologisen kestävyysnäkökulman kannalta keskeistä on varovaisuusperiaatteen noudattaminen. Sen mukaan ympäristön tilan heikkenemistä estävien toimien lykkäämistä ei voi perustella täyden tieteellisen näytön puuttumisella. Ennen toimiin ryhtymistä arvioidaan riskit, haitat ja kustannukset. Muita tärkeitä periaatteita ovat haittojen synnyn ennalta estäminen ja haittojen torjuminen niiden syntyä aiheuttavilla. Lisäksi haittojen kustannukset peritään mahdollisuuksien mukaan niiden aiheuttajalta. (Ympäristöministeriö 2011b.)

Suurella mittakaavalla tarkasteltuna suomalaisen liikunnan ja urheilun ympäristövaikutukset ovat vähäisiä. Liikuntakulttuurin tehtävänä ja mahdollisuutena on kuitenkin kantaa oma vastuunsa kestävästä kehityksestä toteutumisesta. Liikunnan ja urheilun mahdollisuudet ympäristövastuullisen käyttäytymisen edistämiseksi ovat suuret, sillä mielekkään toiminnan yhteydessä omaksutut toimintatavat siirretään helposti myös muille elämän alueille. Luontoliikunta edistää hyvän luontosuhteen kehittymistä. Näin ollen liikunnalla ja

urheilulla voi olla positiivisia ympäristövaikutuksia. Liikunnan merkittävimmät ympäristökasvattajat ovat urheiluseurat ja liikuntaleirit, joissa toiminnan ohessa voidaan tarjota etenkin lapsille ja nuorille mahdollisuus oppia ympäristövastuullisia toimintatapoja. Urheilutapahtumien kautta tavoitetaan urheilua seuraava yleisö. (SLU 2011b.)

Ympäristövastuullinen liikuntakulttuuri tarkoittaa ympäristöasioiden huomioimista liikunnan koko toimikentällä. Ympäristön kuormitusta tulisi siis vähentää niin liikuntapaikkojen suunnittelussa, liikennejärjestelyissä, urheiluvarusteiden valmistuksessa kuin urheilutapahtumissakin. Pelkkä luonnon kulumisen ja roskaantumisen estäminen ei riitä. Ympäristövastuullinen liikunta- ja urheilutoiminta on ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävä, ja toteuttaa kestävä kehityksen periaatteita myös yhteiskunnan kehittämässä. (Liike 2011a.)

Kestävän kehityksen esimerkkimaana liikenteen osalta voidaan jossakin määrin käyttää Japania. Japanissa suurin osa liikkumisesta hoidetaan joukkoliikennevälineitä hyödyntäen. Japanissa tehtyjen tutkimusten mukaan ihmiset eivät mielellään kulje polkupyörällä yli 6 kilometrin mittaisia matkoja, näin ollen juna-asemat on sijoitettu lähelle asutusta. Juna-asemilla on polkupyörien säilytyspaikkoja joista osa on automatisoitu. Tällaisen varaston kustannukset per pyörä ovat murto-osa yhden parkkipaikan kustannuksista. Lähes puolet japanilaisista kulkee matkansa pyörä – juna yhdistelmää hyödyntäen. Viranomaiset ovat luoneet pyörien vuokraus palvelun jossa asiakas maksaa kuukausi vuokraa joka antaa loputtoman käyttöoikeuden polkupyöriin. Kotoa voi ajaa pyörällä asemalle ja unohtaa pyörän sinne. Työpaikkaa lähimmältä asemalta voi sitten ottaa taas pyörän käyttöön. (Replogle 1992.)

2.3.2 Taloudellinen kestävyys

Sternin (2007) mukaan Ilmastonmuutos asettaa ainutlaatuisen haasteen taloudelle: kyseessä on suurin ja laaja-alaisin koskaan koettu markkinoiden epäonnistuminen. Siksi taloudellisten analyysien on oltava maailmanlaajuisia ja pitkää aikaväliä käsitteleviä. Niissä täytyy keskittyä riskien ja epävarmuustekijöiden taloudellisiin vaikutuksiin sekä tutkia merkittävän muutoksen mahdollisuutta.

(Ympäristöministeriö 2007.)

Taloudellinen kestävyys on sisällöltään ja laadultaan tasapainoista kasvua, joka ei perustu pitkällä aikavälillä velkaantumiseen tai varantojen hävittämiseen. Kestävä talous on edellytys yhteiskunnan keskeisille toiminnolle. Siihen pitkäjänteisesti tähtäävä talouspolitiikka luo otolliset olosuhteet kansallisen hyvinvoinnin vaalimiselle ja lisäämiselle. (Pulkinen 2003)

Punaiset luvut viivan alla ovat merkinä kestävästä talouskasvusta. Makrotasolla kansalliset tilit edustavat kestävästä talouskasvusta työkaluja. Ekonomiasta nousee esiin myös muita kysymyksiä jotka koskevat vähälukuisten tuotteiden hintojen ja kustannusten inputteja ja outputteja. Kaikki ovat huolissaan, kotitaloudet ja yhtiöt kuin myös viranomaiset ja hallitukset, siitä kuinka saisivat resursseistaan eniten irti. Kustannus – tehokkuus-analyysi ja kustannus- hyöty-analyysi ovat talouden arvioinnin perus työkaluja ja oikein käytettynä ne ovat monikriteerisen analyysin korvaamattomia komponentteja. (Figueroa, Nielsen, Elling & Jelsoe 2010, 179.)

Kestävällä pohjalla oleva talous helpottaa myös kohtaamaan vastaan tulevia uusia haasteita, kuten väestön ikääntymisestä aiheutuvia kasvavia sosiaaliturva- ja terveystalouksia. Kestävä talous on sosiaalisen kestävyuden perusta. Sosiaalista kestävyyttä vaalivat mekanismit taas auttavat osaltaan lievittämään niitä vaikeuksia, joita nopeasti muuttuvassa maailmantaloudessa voi syntyä. (Pulkinen 2003.)

Stern (2007) toteaa että todisteiden mukaan ilmastonmuutoksen jättäminen huomiotta vahingoittaa lopulta talouskasvua. Toimemme muutaman seuraavan vuosikymmenen aikana voivat luoda riskin taloudellisen ja yhteiskunnallisen toiminnan merkittävistä häiriöistä myöhemmin tällä ja seuraavalla vuosisadalla. (Ympäristöministeriö 2007.)

Ennen korostettiin urheilun puhtaita ja pyyteettömiä arvoja. Nykypäivänä rahan merkitystä urheilun ja nimenomaisesti huippu-urheilun oravanpyörässä on turha kiistää. Urheilijalle kohdistetaan suoraa tai välillistä rahallista tukea monen järjestelmän kautta. Yhteiskunta tarjoaa auttavan kätensä esimerkiksi erilaisten urheilulukiojärjestelmien kautta, joissa urheilijoiden on ainakin täysi-ikäisyyden kynnykselle asti helppo harjoitella – urheilun ehdoilla. Kaikki elämän alueet muovataan urheilun kautta ja palvelemaan menestystä urheilijana. Tämä ei aina ole hyvä asia, koska nuori tottuu liian ”hyvään ja helppoon elämään”: kaikki harjoittelupaikat ovat lähellä, ja opiskelun voi rytmittää urheilun mukaan. Lisäksi, jos nuori asuu vaikkapa opiskelija-asuntolassa, ympärillä on yleensä vain nuoresta urheilijana kiinnostuneita henkilöitä. Kosketus todelliseen maailmaan saattaa kadota ja lukion loputtua voi paluu arkeen olla varsin kova. Harjoittelua alkavatkin rytmittää työt tai tiukempi opiskelu, eikä työnantaja ole välttämättä kovin kiinnostunut harjoitusajoista tai maitohapoista. (Pulkkinen 2003.)

Vikström (2001, 31) toteaa, että seuroissa keskitytään liikaa tulosten saavuttamiseen ja onnistumista mitataan mitalien määrällä. Hänen mielestään aivan liian harvoin kysytään, kuinka monelle on taattu terve ja kehittävä harrastus. Jälkimmäistä on tietenkin erittäin vaikea mitata ja juuri siksi se ei sovi yritystaloudelliseen ajatusmalliin. Hän tuo esille eettisen tulosvastuun käsitteen jolla tuodaan tulosvastuu esille laajemmassa merkityksessä. Tuloksia syntyy muutenkin kuin vain mitalien muodossa hän toteaaakin että parhaimpia valmentajia ovat ne

jotka antavat kaikkien pelata uhraten parhaat menestymisen mahdollisuudet.
(Vikström 2001, 31.)

2.3.3 Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys

Sosiaalisessa ja kulttuurisessa kestävyudessa keskeisenä kysymyksenä on taata hyvinvoinnin edellytysten siirtyminen sukupolvelta toiselle. Yhä jatkuva väestönkasvu, köyhyys, ruoka- ja terveydenhuolto, sukupuolten välinen tasa-arvo sekä koulutuksen järjestäminen ovat maailmanlaajuisia sosiaalisen kestävyuden haasteita, joilla on merkittäviä vaikutuksia ekologiseen ja taloudelliseen kestävyteen. Näihin haasteisiin vastaaminen vaatii suuria ponnistuksia sekä yksittäisiltä valtioilta että kansainväliseltä yhteisöltä. Kestävään kehitykseen vaikuttaa olennaisesti se, kuinka taloudellinen ja muu yhteiskunnan kehitys edistää maan asukkaiden hyvinvointia. Kansalaisten perus hyvinvointi on yksi tärkeä edellytys ekologisen kestävyuden edistämiseksi ja sen yhteiskunnalliselle hyväksyttävyydelle. (Ympäristöministeriö 2011b.)

Kansalaisten henkiseen hyvinvointiin, ja itsetuntoon on oma osansa myös urheilulla sekä siinä saavutetuilla tuloksilla. Smith ja Westerbeek tuovat tutkimuksessaan esille näkökulmia urheilun ja urheilijoiden toimimisesta tärkeinä yhteiskunnallisina vaikuttajina. Urheilijat ovat yleisön roolimalleja. Urheilu toimii hyvänä voimana nykyisinä vaikeina aikoina. (Smith ja Westerbeek 2007.)

Jukka Viskari (2011) tuo esille seuraavia asioita valmentajan roolista: Nuorten valmennustyön arvostus olisi saatava kasvamaan, sillä monissa seuroissa (2- ja 3-divisioona) panostetaan edustusjoukkueeseen runsaasti, kun junioritoiminta jää laiminlyödyksi. ”Valmentaja osallistuu tänä päivänä tahtomattaankin lasten ja nuorten kasvattamiseen yhdessä vanhempien, opettajien

ja kavereiden kanssa, mikä luonnostaan lisää valmentajan tiedollisia vaatimuksia”. Murrosikäisen pelaajan valmentaja pysyy helposti turvallisella osa-alueella, eikä uskalla antautua vuorovaikutustilanteeseen, joka saattaa sisältää jonkinasteista itsensä paljastamista. Murrosikäinen kuitenkin erottaa bluffin, ja valmentajan auktoriteetin tuleekin olla asiantuntemisauktoriteettia, jolloin nuoret kunnioittavat häntä hänen tietojensa ja taitojensa perusteella. Pelaajien kuunteluun valmentajien pitäisi kiinnittää enemmän huomiota ja käydä heidän kanssaan kahdenkeskisiä keskusteluja.

2.4 Urheilun kestävyyttä ohjaavia periaatteita

Tuoreen tutkimuksen mukaan lasten innostuksella liikunnallisiin leikkeihin on suoraa vaikutusta siihen kuinka hyvässä kunnossa he ovat nuoruusiässä.

Liikunnallisista leikeistä kiinnostuneet lapset ovat myös aktiivisempia liikkujia nuoruusiässä. (Likes 2011.)

Lähiliikuntapaikoilla on tärkeä lapsia aktivoiva vaikutus sillä 500 metrin säteellä liikuntapaikasta aktiivisuus on korkeimmillaan, 500 metriä kauemmas mentäessä käyttöaste laskee nopeasti. Lasten vapaa-ajan liikkumisen osalta lähiliikunta paikoilla on positiivista vaikutusta. Lähes 70% lapsista kokee, että lähiliikunta paikalla on vaikutusta vapaa-ajan liikkumiseen. (Nuori-Suomi 2007.)

Lahdessa vuonna 2010 tehdyn tutkimuksen perusteella Lahden kaupunginosissa on useita lähiliikunta paikkoja jotka ovat kunnossapidon ulkopuolella. Osa näistä on omalle alueelleen varsin tärkeässä asemassa, koska lähimpään ylläpidettävään liikuntapaikkaan on pitkä matka. Monet liikuntapaikat on kuitenkin päästetty rapistumaan osin käyttökelvottomaan kuntoon. (Laamanen 2010.)

Urheilu -ja lähiliikuntapaikkoja käyttävät lähialueiden asukkaiden lisäksi myös urheiluseurat. Monilla urheiluseuroilla, jotka eivät välttämättä ole vielä tähän päivään mennessä kiinnittäneet kestäväan kehitykseen toiminnassa huomiota, olisi kyllä halua kehittää asiaa omassa organisaatiossaan. Monissa seuroissa on kuitenkin ilmeisesti koettu asia sen verran tuntemattomaksi ja työlääksi, ettei se ole edennyt. Tämän vuoksi asian kanssa tuskailevia tahoja yritetään tukea erilaisin taloudellisten ja informaatiollisten toimenpiteiden keinoin. (Ympäristöministeriö 2002.)

Euroopan unionissa on annettu tiedonanto ”kestävä tulevaisuus liikenteelle” (KOM 279/4), sen pohjalta on päivitetty valkoinen kirja, jossa määritellään tavoitteet ja toimenpiteet Euroopan liikennepoliitikalle vuosina 2010 – 2020. EU:n alueella kuljetuista matkoista 50% on lyhyempiä kuin 5 kilometriä. Sama matka kestää polkupyörällä noin 15 minuuttia. Pyöräily on nopea, luotettava ja joustava tapa liikkua kaupunkiliikenteessä. Pyöräilemällä säästetään infrastruktuurin kustannuksia ja parannetaan kaupunkiympäristön elämänlaatua. Vähennetään terveydenhuoltomenoja, parannetaan liikenneturvallisuutta sekä lisätään saavutettavuutta ja liikkumismahdollisuuksia lapsille, iäkkäille, toimintarajoitteisille ja autottomille kansalaisille. Pyöräily on myös lähestulkoon päästötön, renkaat ovat kumia ja rungon valmistamiseen saatetaan käyttää fossiililla polttoaineilla tuotettua energiaa. Pyöräily tuottaa vähäisessä määrin melua ja tarvitsee vähemmän tilaa. Pyöräilyn kulkutapaosuuden kolminkertaistaminen viidestä 15 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä säästäisi 5% EU-27:n liikenteen hiilidioksidipäästöistä (noin 50 miljoonaa tonnia CO₂). (Kestävä tulevaisuus liikenteelle – ECF:n ohjeistus Euroopan Parlamentille 2010, 5).

Kööpenhaminan ilmastokokouksen sivutapahtumana järjestettiin Klimaforum 09. Yksi esiintyjistä oli Joerg Schindler, Saksalainen energian ja liikkumisen huippuasiantuntija. Schindler vakuutti, että öljynkäytön huipun saavuttaminen merkitsee loppua nykyiselle talousjärjestelmälle. Öljyvarantojen hupeneminen

tarkoittaa, että pitkällä aikavälillä kaikki liikenteen tarvitsema energia täytyy olla peräisin uusiutuvista energialähteistä, sisältäen lihasvoimin tapahtuvan liikkumisen. (Fossiilienergiasta lihasvoimin tuotettuun 2010, 5).

Pyöräilyyn sisältyy myös vaaroja, päävammat ovat suurin vakavan loukkaantumisen aiheuttava vamma pyöräilyssä. Näin ollen kypärän käytön vaikutuksista pyöräilijän turvallisuuteen on mielipiteitä ja tutkimustuloksia puolesta ja vastaan. Onnettomuustutkimustulosten valossa kypärä suojaa päätä vakavammilta vammoilta useammin kuin sen käyttämättä jättäminen. Tutkimatta kuitenkin on pyöräilijöiden taustat. Ovatko kypärän käyttäjät muutenkin varovaisempia ja näin välttyvät vakavammilta onnettomuuksilta. Autoilijoiden käytöstä tutkittaessa on saatu varsin ällistyttävä tulos kypärää käyttävä pyöräilijä ohitetaan keskimäärin 8,5 senttimetriä lähempää kuin kypärätön. Kypärällä saattaakin olla turvallisuuden illuusiota luovaa vaikutusta. Pyöräilijät ovat liikenteessä suojattomia ja heidän onnettomuus riskinsä on joka tapauksessa suuri. Valistuksen tulee olla sen suuntaista. Että kypärä onnettomuuden sattuessa todennäköisesti suojaa eikä haittaa. Tutkimusten mukaan nimittäin pyöräilykypärän käyttö ja pyöräilyn turvallisuus korreloivat kansojen välisessä vertailussa voimakkaan negatiivisesti. Hollannissa, missä pyöräilijän kilometrit ovat kaikkein turvallisimpia, vain alle prosentti pyöräilijöistä käyttää kypärää. Kun taas Yhdysvalloissa, missä kypärän käyttö on 300 kertaa yleisempää kuin Hollannissa, kuolemanriski on viisinkertainen Hollantiin nähden. (Lahtinen 2010, 6-7.)

Lainsäädännölliset puitteet liikunta- ja urheilukulttuurille antaa liikuntalaki. Liikuntaa ja urheilua järjestäviin yhdistyksiin vaikuttaa kuitenkin koko joukko muita lakeja, jotka säätelevät toiminnan mahdollisuuksia huomattavasti liikuntalakia enemmän. Liikuntalain tarkoituksena on edistää liikuntaa, kilpa- ja huippu-urheilua ja niihin liittyvää kansalaistoimintaa, väestön hyvinvointia ja terveyttä. Lain tarkoituksena on myös tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla, edistää tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta liikunnan avulla sekä tukea

kulttuurien moninaisuutta ja ympäristön kestävästä kehityksestä. Liikuntalain mukaan valtion ja kuntien tehtävänä on luoda yleiset edellytykset liikunnalle. Liikunnan järjestämisestä vastaavat pääasiassa urheiluseurat ja liikuntajärjestöt. (SLU, 2011a.)

Urheilussa seurojen toimintamuodot ovat käytännössä nykyään joko Ry tai Oy. Valinta näiden kahden välillä tapahtuu pääosin taloudellisten tekijöiden perusteella. Ry:n omistavat jäsenet, kun oy:n omistajat ovat rahoittajia. Urheilevalla oy:llä on jäsenistön sijasta kannattajia. Oy:n tarkoituksena on taloudellinen voitto, jota voi jakaa osinkona osakkaille. Aatteellisen yhdistyksen tarkoitus ei saa pääsääntöisesti olla taloudellinen. (Viitanen 1999).

SLU varmistaa, että yhdistyksiä kuullaan lainsäädännössä. Säädökset ja ohjeet ovat usein tehty taloudellista yritystoimintaa varten, eikä niiden vaikutuksia yhdistystoimintaan ole otettu huomioon. SLU:n tavoitteena on vaikuttaa kaikkeen liikuntaa ja urheilua koskevaan lainsäädäntöön niin, että mahdollisimman monelle luodaan mahdollisuudet liikunnan harrastamiseen. (SLU 2011a.)

Myös SLU tukee osaltaan urheiluseuroja ja jäsen järjestöjään. SLU pyrkii vaikuttamaan lainsäätäjiin, että yleishyödyllisten yhdistysten varsinaisen toiminnan ja varainhankinnan lainsäädännölliset esteet vähenevät. Keskeinen rooli on liittojen, alueiden ja seurojen sekä urheilijoiden edustajista koostuvilla pysyvillä ja vaihtuvilla toimikunnilla. SLU myös neuvoo ja kouluttaa jäsenjärjestöjään ja urheiluseuroja säästöjen ja ohjeiden tulkinnassa. (SLU 2011a.)

2.5 Urheilun eettiset periaatteet

Reilu Peli on liikuntajärjestöjen yhteinen kuvaus liikunnan ja urheilun hyvästä toiminnasta. Nykyiset Reilun Pelin ihanteet ja tavoitteet hyväksyttiin SLU:n syyskokouksessa 2010. (SLU 2010.)

Reilu Peli on jatkuva prosessi. Meistä jokaisella on yhtä suuri ihmisarvo, joka on riippumaton iästä, sukupuolesta, asuinpaikasta, yhteiskunnallisesta asemasta, varallisuudesta, terveydestä, kansallisuudesta, äidinkielestä, etnisestä taustasta, uskonnosta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta vastaavasta henkilökohtaisesta ominaisuudesta tai asiasta. Kohtelemme toista ihmistä niin kuin haluamme toisen ihmisen kohtelevan meitä. Urheilussa ei ole vastustajia vaan kilpakumppaneita. Toimintamme perustuu keskinäiseen luottamukseen sekä voimassa olevaan lainsäädäntöön ja säädöksiin. Reilun Pelin periaatteilla SLU pyrkii edistämään monimuotoista liikuntakulttuuria, jossa kaikkia toimijoita arvostetaan. He pyrkivät kehittämään eri liikunta- ja urheilulajeja niin, että ne soveltuvat mahdollisimman monelle. Reilun pelin periaatteilla vaikutamme siihen, että liikuntapaikat ja yhdyskuntasuunnittelu tukevat liikunnallista elämäntapaa. Liikunnan olosuhdetyössä he korostavat muun muassa turvallisuutta ja saavutettavuutta. Liikuntaa ja urheilua on voitava harrastaa tulotasosta riippumatta. Reilun pelin periaatteilla pyritään varmistamaan käytännön mahdollisuuksien puitteissa sen, että kaikilla on oikeus ja mahdollisuus valmennukseen ja ohjaukseen taitotasostaan ja tavoitteistaan riippumatta. Kunnioitamme yksilön oikeuksia. Keskeisistä käyttäytymis- ja toimintatavoista sovitaan myös joukkue- ja seuratasolla. Näiden tapojen rikkomiselle määritellään samalla riittävät seuraamukset. Liikunnan ja urheilun toimintakenttä on hyvä kasvuympäristö kaiken ikäisille. Se on myös yksi suurimmista ja merkittävimmistä kasvatus- ja kasvattajayhteisöistä maassamme. Tämä asettaa meille jokaiselle vastuuta, mutta antaa myös mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen.

Jokaisen liikkujan ja urheilijan terveys, turvallisuus ja hyvinvointi menevät suoritusten edelle – myös huippu-urheilussa. Mikään toiminta ei saa aiheuttaa vakavia ja pysyviä terveydellisiä haittoja. Yksilön terveys on urheilun menestyksen perusta. (SLU 2010.)

Nuori Suomi ry:n vastaavat periaatteet ovat nimeltään Sinettikriteerit. Sinettiseurann toiminnan keskiössä on urheileva yksilö eli lapsi ja nuori. Lapsen ja nuoren parhaaksi toimiminen edellyttää laadukasta toimintaa hänen omassa harjoitusryhmässään tai joukkueessa. Oman harjoitusryhmän tueksi tarvitaan hyvin toimiva seuraorganisaatio. Harjoitusryhmä ja seura muodostavat lapsen tai nuoren ympärille tärkeän toiminta- ja kasvu ympäristön. Sinettikriteerien toteutuminen arvioidaan säännöllisin väliajoin kehittämistilaisuuden muotoon rakennetun auditoinnin avulla. Yhteisöllisyyden ja yksilöllisyyden toteutuminen perustuu seurajohdon vastuulliseen päätöksentekoon, jossa toiminnan peruslähtökohtina ovat yhteiskunta- ja kasvatusvastuu. Sinettiseurassa toiminnan lähtökohtana on lapsen ja nuoren paras. Seurassa ja sen ryhmissä on kannustava ilmapiiri ja yhdessä tekemisen kulttuuri. Palkitseminen ja kiittäminen ovat luonnollinen osa seuran toimintaa. Jokaisen Sinettiseurassa on hyvä linjata millaista harjoittelua ja kilpailua se edistää, ja suunnitella miten toiminnan toteutumista arvioidaan. ”Yksi seura voi tarjota laajan skaalan toimintaa, toinen seura voi profiloitua harrasteseuraksi ja kolmas kilpailuorientoituneeksi seuraksi.” Tärkeintä on, että seura osaa kertoa sen harjoittelua ja kilpailemista koskevista valinnoista ja viestiä niistä avoimesti mukana oleville sekä perustella valintoja Sinettiseuratoiminnan henkeä kunnioittaen. Harjoittelemisen ja kilpailemisen tarkoitus on tukea oppimista ja urheilijana kehittymistä. Sinettiseuroissa kaikki ryhmän lapset ja nuoret pääsevät harjoittelemaan ja halutessaan kilpailemaan. Harjoittelun ja kilpailemisen kautta lapset ja nuoret saavat elämyksiä ja haasteita. (Nuori Suomi 2011.)

Doping ei kuulu liikuntaan eikä urheiluun. Puhtaan urheilun edistäminen on meidän kaikkien tehtävä. Myöskään tupakan, nuuskan, alkoholin, huumeiden ja muiden

päihteen käyttöä ei liitetä liikunnan ja urheilun maailmaan. Väkivallalle on nollatoleranssi. (SLU 2010.)

Ammattipyöräilyssä koetun doping-skandaalin myötä on otettu käyttöön biologinen passi ja time-slot käytäntö jotka ammattipyöräilijä Jussi Veikkasen (2010) mukaan pelastavat pyöräilyn. Testejä tehdään reilu kymmenen vuodessa ja urheilijan on oltava jatkuvasti tavoitettavissa testiin. Urheilijoita myös jää kiinni joten järjestelmä toimii.

Toimimalla vastuullisesti luonnossa kannamme vastuumme siitä, että myös tulevat sukupolvet pääsevät nauttimaan liikkumisen ja urheilemisen riemusta ainutlaatuisen jokamiehen oikeuden nojalla hyvinvoivassa ympäristössä. Liikuntajärjestöt sekä yksittäiset liikunnan harrastajat osallistuvat ilmastotalkoisiin. Ilmastönäkökulma otetaan huomioon kaikessa päätöksenteossa.

Reilun pelin periaatteiden mukaan toiminnan tulee olla avointa, demokraattista ja oikeudenmukaista. (SLU 2010.)

Smithin ja Westerbeekin mukaan urheiluseurojen tulee tarkkaan määritellä sosiaalisen vastuunsa tavoitteet. Heidän mukaansa urheiluseurojen tulisi ottaa huomioon seuraavat asiat sosiaalista vastuuta määritelläkseen. Reilun pelin säännöt, urheilijoiden ja yleisön turvallisuus, ulkopuolisten vaikutus tuloksiin, johtamisen läpinäkyvyys, pelaamisen polut, yhteisölliset toimintatavat, terveyden ja aktiivisuuden perustukset, ympäristön suojelun ja kestävä kehityksen periaatteet, osallistujien sitoutuneisuus kehitykseen, pätevyitynyt ja / tai akkreditoitu valmennus. (Smith and Westerbeek 2007.)

Pro gradu tutkielmassaan Pihlainen ja Harjunen (2008, 67-68) tuovat esille valmentamisen kehittämisen näkökulmia. Valmentamisen tulisi kehittyä kasvattavampaan suuntaan pois vanhakantaisesta tulostavoitteellisesta

valmentamisesta. Valmentajien on syytä pohtia valmentamista eri näkökulmista ja ymmärtää ihmisenä olemisen erilaisten muotojen, kuten pelaajana ja valmentajana olemisen, inhimillisiä lähtökohtia. Heidän mielestään perinteisen menetelmän vaarana voi olla yksilön luovuuden ja omaperäisyyden sekä peli-ilon sammuminen. Varsinkin järjestelmällinen, taipumaton ja ankara valmentajan valmennustyyli, jonka päätavoitteena on joukkueen voittamisen maksimointi, voi viedä helposti lapsen luontaisen kiinnostuksen harrastettavaan lajiin ja siten vaikuttaa myös lajin kehitykseen. Olisikin mielestämme tärkeää tuoda lasten ja nuorten valmennukseen kasvatuksellista ja pedagogista tietoa, jotta harrastus muuttuisi mielekkäämmäksi niin yhteiskunnan, kuin harrastajien kannalta. Mielestämme kasvattavaa valmennusta voidaan toteuttaa tehokkaasti tehtäväsuuntautuneessa motivaatioilmastossa, jossa valmennettavilla on mahdollisuus toteuttaa itseään omalla tasollaan. Tällä tavoin voitaisiin paremmin päästä kiinni tärkeisiin kasvatustavoitteisiin, kuten sosiaalisuuden kehittämiseen, yhteistyöhön, mielipiteiden ilmaisuun ja esittämiseen, sekä kaikkiin niihin päämääriin, joilla tätä harrastustoimintaa oikeutetaan yhteiskunnassamme.

3. KONTEKSTI- JA MENETELMÄKUVAUS

3.1 Urheiluseuratoiminta

Suomen ensimmäinen urheiluseura, Segelföreningen i Björneborg – BSF, perustettiin talvimyrskyn keskellä Porissa 26. tammikuuta 1856. Seura toimii edelleen aktiivisesti edistääkseen purjehdus- ja veneilyharrastusta, jäsentensä venetuntemusta sekä vesillä liikkumisen taitoja. Reilun 150 vuoden aikana jäsen maksu on noussut yhdestä hopea ruplasta 60 euroon. (Hiihtoliitto 2006).

Urheiluseuran toiminta perustuu vapaaehtoistoimintaan. Liikunta- ja urheiluseurat eivät saa suoraa valtion taloudellista tukea toimintaansa. Suuri osa seurojen rahoituksesta tulee vanhempien kukkaroista, omalla varainhankinnalla ja yhteistyökumppanisopimuksilla. Osa seuroista saa myös pientä taloudellista tukea kunnilta. Kunnat jakavat myös suoraa rahallista tukea erilaisille liikuntayhteisöille. (SLU 2011d)

Tärkein julkinen tuki seuroille tulee kuntien omistamista, edullisista tai ilmaisista liikuntapaikoista. Valtakunnallisen liikuntapaikkatietojärjestelmän mukaan Suomessa oli vuoden 2006 alussa yli 29 000 liikuntapaikkaa. Näistä 75 prosenttia on kuntien omistamia. (SLU 2011d)

3.2 Pyöräily

Pyöräily urheilulajina on yksi vanhimmista. Ensimmäiset viralliset kilpailut pidettiin Ranskassa jo 31.5.1868. Tuolloin ajettiin Velocipedeillä, joissa oli nopeuden lisäämiseksi erittäin suuri etupyörä, johon polkimet oli kiinnitetty suoraan etupyörän napaan. Velocipedeillä kisattiin Suomessakin ja ensimmäinen kilpailu pidettiin Helsingissä 1884 (Jyväskylän Pyöräilyseura 2010)

Alkuvuosien pioneeriajoista harrastajien määrä on kasvanut huomasti, ja vuonna 2006 laskettiin Suomessa olevan 1 030 000 pyöräilyn harrastajaa. Kuitenkin vain 3000 kuuluu seuraan ja heistäkin vain 920 omaa lisenssin, joka oikeuttaa kilpailemaan huipputasolla. (KIHU, 2006)

Pyörä on kehittynyt jatkuvasti alkuajoista asti mukana olleiden pyörätehtaiden ansiosta. Näin ollen uusi pyörä ei välttämättä ole kauaa käyttökelpoinen. Pyöriä kierrätetäänkin ahkerasti tasoilla alaspäin. Ammattilaisuus on kuulunut lajiin alkuajoista lähtien. Niinpä jako ammattilaisten ja amatöörien välillä tehtiin jo vuonna 1868. (Pakkanen 2009.)

Alkuaikojen kilpailut olivat nykymittapuulla mitattuina varsin erilaisia kuin nykyään. Kuitenkin sama kilpailullisuus on ollut jo silloin läsnä. Liittoja ja virallisia sääntöjä alettiin perustamaan 1880-luvulla. Ensimmäisenä syntyi Englannin pyöräilyliitto 1880. Kansainvälinen pyöräilyliitto perustettiin 1890. Pyöräily oli lajina jo ensimmäisissä olympialaisissa vuonna 1896. Samaan aikaan ammattilaiset kävivät yhden päivän klassikkokilpailuja. Kuitenkin arvostetuimmiksi ovat muodostuneet pitkät etappikilpailut, joissa kilpaillaan niin jokaisen päivän etappi voitosta kuin kokonaiskilpailun voitosta. Suuriin etappi kilpailuihin lukeutuvat arvojärjestyksessä: Ranskan Ympäriajo, Italian ympäriajo, Espanjan Ympäriajo ja Sveitsin ympäriajo. Arvostettuja ovat myös viime vuosina mukaan nousseet Tour Down Under Australiassa ja Tour of Poland. Kilpailuja käydään alkuajoista poiketen nykyään päivällä, ja päivän etappiin kuluu aikaa noin 3 – 5 tuntia riippuen pituudesta ja vaativuudesta. (Pakkanen 2009.)

Maantiepyöräilyn kehittyessä siitä on muodostunut joukkueurheilulaji, jossa yksilön on nykyään lähes mahdotonta pärjätä suurissa kisoissa ilman joukkueen tukea. Maantiepyöräilyjoukkueen sisällä käydään varsin tiukkaa psykologista kamppailua niin itsensä kuin muiden kilpailijoiden kanssa. Kun urheilija tietää roolinsa, on

helpompi iloita sijoituksista sadan huonommalla puolella. Hienoimpia hetkiä apuajaja elää tuulettaessaan voittajan takana, kun voittajana on voittoon autettu joukkuekaveri.

Arvostettu kilpailu on myös maailmanmestaruuskilpailu, jossa kilpaillaan maantiellä ja aika-ajossa. Siellä yksilöillä on jossain määrin enemmän mahdollisuuksia nousta esille, mutta maajoukkueissakin pyritään tukemaan ennalta arvioiden parhaimmat mahdollisuudet omaavia urheilijoita. Suomalaisen pyöräilyn huipun kapeudesta johtuen Suomalaisten on vaikea menestyä maailmanmestaruuskilpailuissa. (Pakkanen 2009.)

90-luvun loppu oli dopingtaistelun aikaa pyöräilyssä. Useita talleja jäi kiinni tai epäiltiin systemaattisesta dopingin käytöstä. Sittenkin maantiepyöräilystä on alettu kehittämään doping vapaata urheilumuotoa. Urheilijoiden on jatkuvasti ilmoitettava joka vuorokaudelta tunnin aikajakso, jolloin he ovat tavoitettavissa tietystä paikasta testeihin. Testejä tehdäänkin täysin yllätyksellisesti, ja ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä seuraa sama rangaistus kuin dopingin käytöstä. (Veikkanen 2010.)

Suomessa järjestetään myös paljon kilpailuja, joista arvostetuimpia ovat Suomen mestaruuskilpailu, TS-kortteli ajot Turussa, Felmannin ajot Lahdessa, Porvoon ajot sekä Helsingin ympäriajo. Näistä on nopeasti kasvanut Suomen suurin pyöräilytapahtuma. Vuonna 2010 ilmoittautuneita oli lähes 2000. Aiemmassa tekstissä on valotettu pyöräilyn suurinta lajia maantiepyöräilyä. Pyöräilyä harrastetaan sen lisäksi myös maastossa ja radoilla. Suomessa ei juuri ole mahdollisuutta toimia pyöräilyn ammattilaisena. Maailmalla se on mahdollista. Tosin pyöräilyssä ei makseta sellaisia huippupalkkioita kuin monissa muissa lajeissa. Suomessa järjestettävät kilpailut poikkeavat ulkomaisista ainakin siinä, että kun Suomessa on muutamia yleishuoltoautoja, niin maailmalla jokaisella tallilla on useita kymmeniä autoja, jotka ajavat kilpailuletkan mukana. Näin ollen pyöräilyn

kuva vihreänä lajina on hieman vääristynyt. (SPU2011; Wikipedia 2011b; TWD2011; Tour de helsinki 2011.)

Ratapyöräily lukeutuu niihin pyöräilyn alalajeihin, joissa kilpaillaan olympialaisissa. Pyöräilyrataa kutsutaan velodromiksi. Radalla ajetaan varsin samantyyppisellä pyörällä kuin maantiellä. Alkuun pyörä olikin sama. Ajan myötä lajikirjo radalla on erikoistunut, ja samalla pyöräkin erikoistui. Ratapyörästä on karsittu painon säästämiseksi jarrut ja vaihteet. Ratapyörällä liikkeelle pääseminen vaatiikin erittäin paljon voimaa, mistä syystä urheilija yleensä autetaan liikkeelle. Radalla kilpaillaan monissa eri lajeissa, jotka jakautuvat lyhyistä sprinttikisoista tiukkojen taktisten henkisten taisteluiden kautta tunnin ajon maailman ennätyksen tavoitteluun. (Ahloos 2005.)

Maastopyöräilyn voidaan katsoa kehittyneen samaan tahtiin maantiepyöräilyn kanssa. Alkuun poljettiin samoilla pyörillä maastossa ja maantiellä. Sotien jälkeen harrastajat alkoivat kehittää pyöriä paremmin maastoon sopiviksi, ja näin syntyi cyclo cross pyörä. Cyclo cross oli varsin suosittua talven harjoitus kaudella. Nykyään cyclo cross on hieman menettänyt suosiotaan muille maastopyöräilyn lajeille. Ensimmäiset nykyisen kaltaiset maastopyörät alkoivat kehittyä Amerikassa 1970 luvulla, kun nuoret alkoivat kehittää alamäki ajoon sopivia pyöriä. (Ahloos 2005.)

Cross Country (XCO) on yleisimmin mielletty maastopyöräilyn muoto. XCO kilpailuissa käytetyt pyörät ovatkin periaatteessa samoja maastopyöriä, joita kauposta ostetaan. Kilpailuita on monen tasoisia, ja reittejä on niin alkajille soveltuvia normaalimpia hiekkateitä kuin vaativia polkuja ja alamäkiä pitkin kulkeviakin. Maastopyöräily on suurin ja helpoin, ehkä jopa luonnollisin tapa harrastaa pyöräilyä. Peruspyörällä voi hyvin tehdä lenkkejä lähiseuduilla ja osallistua kevyempiin kilpailuihinkin. Maastopyöräiden tekninen kehitys on jatkuvaa,

joten laitteiden vaihtuvuuskin on varsin suurta. Kuitenkin kun huomioidaan seuroihin kuuluvien harrastajien määrä, on suurin osa harrastajista perustasolla olevia, joiden voi olettaa ajavan pidempään samalla kalustolla ilman tarvetta vaihtaa jokaisen uuden innovaation myötä. Maastopyöräily on ollut olympialajina vuoden 1996 olympialaisista lähtien. Suomessa kilpaillaan laajasti XCO:ssa, ja Lahdenkin seudulle on syntynyt useita kilpailuja. Nissan MTB Finlandia on yksi vanhimmista kilpailuista ja varsin arvostettu ulkomaita myöten. Suomen suurin maastopyöräilytapahtuma on Nilsjäällä järjestettävä Tahko MTB, jossa on viime vuosina ollut yli tuhat osallistujaa. Näin ollen maastopyöräilystä on tullut kaiken kansan laji, jossa riittää harrastus tasoja kaikille. (Ahroos 2005.)

3.3 Jalkapallo

Jalkapallo lajina on vanha keksintö. Lajin kattojärjestön FIFA:n mukaan Jalkapallon uskotaan olevan keksitty ja ensi kerran pelattu jo 200 ekr Kiinassa. Yksimielisyyteen tutkijoiden keskuudessa asiasta ei ole kuitenkaan päästy. Mainintoja jalkapalloa muistuttavista peleistä on kuitenkin historiankirjoissa enemmänkin. Mainintoja on mm. Etelä-Amerikan intiaaneihin, antiikin Kreikkaan sekä Rooman valtakuntaan liittyen. (FIFA 2011.)

Nykyaikainen jalkapallo sai alkunsa Englannissa 1840-luvulla. Jalkapallon silloiset säännöt kehitettiin yliopistojen toimesta, yhdistelmänä monen eri lajin säännöistä. Osa silloin kehitetyistä säännöistä on voimassa vielä nykyäänkin. Säännöistä ei kuitenkaan tullut yhtenäisiä kaikissa yliopistoissa ennen vuotta 1863, jolloin Englannin kansallinen jalkapalloliitto Football Association FA perustettiin. Tällöin säännöistä tuli lopulta kaikille yhtenäiset eli standardisoidut. (FA 2011.)

Jalkapallon alkuperäisissä säännöissä sallittiin esimerkiksi sellaiset suoritteet kuin: pallon kuljettaminen kädessä, sääreen potkiminen, kamppaaminen ja kiinnipitäminen. Jalkapallo muistutti alun pitäen siis hyvin paljon toista pallopetiä nimeltä Rugby. Sääntöjen selkiyttämisen jälkeen lajit eriytyivätkin toisistaan, ja jalkapallo tunnettiin pian nimellä association football. Tästä nimestä on kehittynyt myös toinen lajinimike soccer. (FIFA 2011; FA 2011.)

Seuraava kehitysaskel jalkapallolle oli vuonna 1871, kun Englannissa päätettiin järjestää kilpailu nimeltä FA cup. Ottelu pelattiin seuraavana vuonna, ja sitä oli seuraamassa 2000 katsojaa. Vuonna 1882 perustettiin *International Football Association Board* (IFAB). Sen perustivat Skotlannin, Walesin, Irlannin ja Englannin jalkapalloliitot. Seuraava etappi lajin historiassa on vuodelta 1904, jolloin kansainvälistyminen jatkui *Fédération Internationale de Football Association* FIFA perustamisella. Vuonna 1913 IFAB ja FIFA yhdistyivät, vaikka molemmat säilyttivät olemassaolonsa itsenäisinä järjestöinä. Nykyään IFAB:n hallituksen paikat ovat jakautuneet tasan (4 ja 4 molempien järjestöjen kesken). Kaikki IFAB:n päätökset vaativat FIFA:n hyväksynnän, mutta FIFA yksinään ei voi jalkapallon sääntöjä muuttaa. (FIFA 2011; FA 2011.)

Nykypäivään mennessä jalkapallon sääntöihin on tehty joitakin pieniä muutoksia ja tarkennuksia. Merkittävimpänä niistä paitsiosäännön käyttöönotto. (FIFA 2011; FA 2011.)

Suomen Palloliitto ry on perustettu 1907. Kansainväliseen Jalkapalloliittoon FIFA:n – SPL liittyi 1908 ja Euroopan Jalkapalloliittoon – UEFA – 1954. Suomen Palloliittoon kuuluvissa yli 1 000 jäsen seurassa on noin 115 000 rekisteröityä pelaajaa. Jalkapalloa harrastaa Suomen Gallupin tutkimusten mukaan 500 000 suomalaista. Suomen Palloliitto on harrastajamäärältään Suomen suurin urheilun lajiliitto. (SPL 2011).

Jalkapallotoiminnan järjestämiseksi maa on jaettu kahteentoista Suomen Palloliiton piiriin, jotka vastaavat jalkapallotoiminnasta omilla alueillaan. Suomen Palloliitto on jalkapallon erikoisliitto, joka Kansainvälisen Jalkapalloliiton FIFA:n jäsenenä vastaa maamme kaikesta jalkapallotoiminnasta ja sen kehittämisestä. Työtä tehdään kasvatus- ja harrastustoiminnan että kilpa- ja huippu-urheilun parissa ihmis- ja asiakaskeskeisestä lähtökohdasta. (SPL 2011.)

Palloliiton toiminta-ajatus kiteytyy lauseeseen "Jalkapalloa jokaiselle - Euroopan huipulla". Suomen Palloliiton toiminnan päämäärinä ovat jalkapalloilumme nostaminen pysyvästi kansainväliselle huipputasolle, lajin kehittäminen kokonaisuudessaan suosituimmaksi suomalaiseksi urheilulajiksi – myös katsojamäärillä mitattuna, Fair Play -hengen ulottaminen toiminnan kaikille tasoille sekä liiton aseman vahvistaminen. Suomen Palloliiton arvoja ovat iloisuus, luotettavuus, menestys ja yhteisöllisyys. (SPL 2011.)

Suomessa ja myös muualla maailmassa suurin osa jalkapallon harrastajista on junioreita. Tämä johtuu tietenkin siitä, että junioreissa on monta eri ikäluokkaa, ja sitä kautta joukkueita jo eri seurojenkin sisällä kertyy paljon. Ikäluokat alkavat n. 7-vuotiaasta, ja päättyvät n. 20-vuotiaisiin. Junioriportaita on siis monta matkalla alhaalta ylös. Myös tästä syystä jalkapallon ja muiden joukkuelajien roolia lasten sosiaalisena ja fyysisen kasvun vaikuttajana on alettu tarkastelemaan yhä enemmän. Myös esimerkiksi valmentajien vaikutus pelaajiin / harrastajiin on nousemassa suurempaan arvoon. (SPL 2011.)

Aikuisten joukkueitakin toki on, mutta paljon vähemmän. Myös pelaajien määrä aikuisten joukkueissa on yleensä pienempi. Tämä johtuu siitä, että monet ihmiset eivät enää syystä tai toisesta harrasta vanhempana jalkapalloa. Yksi suurista syistä on varmasti esimerkiksi se että ei ole joukkuetta johon voisi liittyä. (SLU 2006.)

Jalkapallolle ominaista monien muiden lajien tavoin on myös se, että sitä voidaan harrastaa joko kilpailullisesti tai ihan vain liikunnan vuoksi. Suomessa jalkapallossa jo 1. divisioonan tasolla pelaajille maksetaan palkkiota pelaamisesta.

Veikkausliigassa, joka on korkein sarjataso, pelaajat ovat pääsääntöisesti ammattilaisia. Maailmalla ja varsinkin Euroopan pääsarjatasoilla pelaajille maksettavat summat mahdollistavat täysipainoisen panostamisen lajiin. Monissa maissa myös alemmilla sarjatasoilla maksettavilla summilla pystyy elättämään itsensä.

Jalkapallossa tarvittavat varusteet ovat: säärisuojat, nappulakengät ja pallo. Jos pelaa jalkapalloa joukkueessa, tarvitaan myös peliasu, jolla erotutaan vastustajista pelin aikana. Peliasuun kuuluvat shortsit, sukat ja pelipaita. Peliasulla on tarkoitus erottua, mutta sitä voidaan käyttää myös esimerkiksi joukkueen rahoituksen keräämiseen. Rahoitusta saadaan myymällä peliasusta mainostilaa halukkaille yrityksille tai muille tahoille. Tämä suuntaus oli ennen lähinnä ammattijoukkueilla, mutta nykyään lähes jokaisella juniorijoukkueellakin on mainoksia peliasussaan.

Lahtelainen suuri jalkapallotapahtuma on junioriturnaus Lahti Soccer. Turnaus on järjestetty jo 13 kertaa. Turnauksessa oli esimerkiksi vuonna 2010 mukana 12 ikäluokkaa ja n.180 joukkuetta. Myös turnauksen aiheuttama ympäristön kuormitus on suuri. Siksi turnauksen järjestävän FC Reippaan sivuilla onkin vinkkejä ja linkki pieniatekoja.fi sivustolle. (FC Reipas 2011a.)

3.4 Aineistonhankinta ja menetelmät

Aineistonhankinta ja menetelmät osiossa kerrotaan miten valikoituivat empiirinen analyysi ja laadullinen tutkimus. Tutkimme ensin seurojen julkista kuvaa ja mahdollisuuksien mukaan pyrimme saamaan selville mikä on heidän suhteensa kestäväan kehitykseen. Sen lisäksi haastattelimme useamman vaikuttajan molemmista lajeista. Näin saatiin kattava kuva kestäväan kehityksen toteutumisesta pyöräilyssä ja jalkapallossa Päijät-Hämeen alueella.

Hirsjärvi ja Hurme (2000, 38) tuovat esille monimenetelmäisen tutkimuksen yhdistämisen etuja. Brannenin (1992) mukaan tutkijoiden tulisi olla joustavia ja valita sellaisten menetelmien joukko, joka sopii tutkimuksen kohteena olevan ongelman ratkaisemiseen. Käyttämällä useampaa menetelmää kyetään poistamaan näennäinen varmuus, joka syntyy kun tutkija alkaa pitää ainoata saamaansa vastausta oikeana. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 39). Aineistonhankinta menetelmäksi valikoituivat kohteen havainnoinnin- ja teemahaastattelunmenetelmät.

Teemahaastattelulla voidaan Hirsjärven ja Hurmeen (2000, 48) mukaan tutkia kaikkia yksilön kokemuksia, ajatuksia, uskomuksia ja tunteita. Teemahaastatteluun päädyttiin lomakekyselyn sijaan sen johdosta, että haastateltavien ennakkotietämys oli varsin rajallinen. Näin ollen suorilla kysymyksillä ei olisi saavutettu yhtä hyviä vastauksia.

Kvalitatiivisesti suuntautuneessa tutkimuksessa puhutaan monesti harkinnanvaraisesta näytteestä. Tilastollisten yleistysten sijaan tällä pyritään syvällisempään ymmärrykseen jostain tietystä tapahtumasta. Sillä voidaan etsiä myös uusia näkökulmia tapahtumiin ja ilmiöihin. Muutamaa henkilöä haastatteleamalla voidaan saada merkittävää tietoa. (Hirsjärvi & Hurme, 2000, 59.)

Tutkimusjoukon valikoituminen tapahtui valitsemalla seuroista henkilöt, jotka asemansa puolesta kykenevät edustamaan seuran kantaa. Haastateltavat ovat

joukkueen- tai toiminnanjohtajia sekä hallituksen jäseniä. Valinnan jälkeen otokseen kuuluviin henkilöihin otettiin yhteyttä puhelimitse ja kerrottiin tutkimuksen tarkoituksesta. Samalla tiedustelimme, olisivatko he kiinnostuneita ottamaan osaa tutkimukseemme. Ennen haastattelua heille lähetettiin haastattelun runko (liite 2) tutustumista varten. Haastattelussa painotettiin taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöllisiä teemoja. Tutkimuksessa paneuduttiin myös internetistä ja painetuista julkaisuista saatuihin aineistoihin.

Haastattelut suoritettiin aikavälillä 11. – 18.5.2011. Haastatteluja tehtiin viisi, ja kaikki niistä tapahtuivat kasvokkain haastateltavan kanssa. Haastattelut nauhoitettiin ja aineisto litteroitiin purkamalla se suoraan tallennetuista aineistoista valikoituihin teema-alueisiin. Aineiston purkamisen jälkeen saadut haastattelutulokset käytiin läpi useaan otteeseen, ja niiden perusteella muodostimme kokonaiskuvan. Saatu aineisto jaettiin valittujen taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöllisten teema-alueiden mukaan. Kolmijaolla pyrittiin tavoittamaan olennainen sisältö haastatteluvastauksista. Tallennusvaiheessa pääteltiin, milloin haastateltava puhui haastateltavasta teemasta ja milloin ei. Ollessamme epävarmoja jouduimme tekemään tulkintoja ja jättämään joitain epäselviä vastauksia kokonaan pois. Kun koko haastatteluja ei pureta sanatarkasti, teemahaastatteluaineiston parhain jatkokäsittelijä on haastattelun tehnyt tutkija itse. Tällä nopeutetaan haastattelun käsittelyprosessia, sillä haastattelija havaitsee tallenteesta teema-alueet nopeasti. Teema-alueittain ryhmiteltäessä kokonaisuus pirstoutuu käsittelyvaiheessa. Sen johdosta laajempia kokonaisuuksia käsittäviä päätelmiä tehdäkseen tutkijan on yhdisteltävä aineistoa. (Hirsjärvi & Hurme, 2000, 142).

Kirjalliset ja elektroniset lähteet käsiteltiin ja vietiin työhön sitä mukaa ja välittömästi kun ne löydettiin.

Analyysivaiheessa tuodaan esille tutkimuksen tuloksia lajeittain teemojen mukaisessa kolmijaossa. Tutkimuksessa vertaillaan myös seuroissa toteutuvaa kestävästä kehitystä toisiinsa. Kohdassa 4.3.2 suoritetaan lajien välinen vertailu.

4. TUTKIMUSTULOSTEN ANALYYSI

4.1 Jalkapallo

4.1.1 Ympäristöllinen kestävyys jalkapallossa

Liikunnan ja urheilun maailma – lehdessä on kerrottu FC Reippaan tyttöjoukkueen saamasta ekomerkistä. Otsikon mukaan se on lisännyt seuran menestystä. Ekomerkistä on saatu myös taloudellista hyötyä, ja sen on todettu olevan yhteishenkeä kasvattava. Tytöt ovat joukkueena yhdessä muutenkin kuin vain jalkapalloillen. He muun muassa järjestävät askartelupäiviä. (Pyly 2007.)

FC Kuusysin toiminnassa kestävä kehitys on huomioitu, mutta asioita ei ole välttämättä ajateltu varsinaisesti sillä nimikkeellä. Seuralle on luotu tavoiteohjelma tähdäten vuoteen 2015, millä tavoitellaan kokonaisvaltaista eteenpäin menemistä sekä toiminnan kehittämistä ja sitä kautta jäsenmäärän kasvattamista. Kuusysin toiminnanjohtaja Pasi Reinisalo pitää kuitenkin esimerkiksi ekologista näkökulmaa todella tärkeänä, vaikka se meinaa jäädä monesti vähemmälle huomiolle. Seuran toiminnassa hän ottaa merkittävimpänä esimerkkinä kestävästä kehityksestä peleihin kyyditykset kimppakyydein seuran busseilla.

Ympäristöohjelman tavoitteena on vähentää lajin haitallisia ympäristövaikutuksia. Toisena tärkeänä tavoitteena on lajin parissa toimivien ympäristötietoisuuden lisääminen sekä luonto- ja ympäristökasvatuksen liittäminen luontevaksi osaksi seuratoimintaa, pelejä ja leirejä. FC Reipas on nimennyt joka ikäluokasta ympäristövastaavan huomioimaan ja huolehtimaan siitä, että kokonaisuutta ajatellen ympäristönsuojelun tasoa parannetaan jatkuvasti. (FC Reipas 2004.)

FC Reippaan Esa Lehikoinen tietää, että seurassa on tehty esimerkiksi ympäristösuunnitelma, mutta hän ei tiedä, mikä asioiden tila on nyt ja kuinka tiiviisti sitä on noudatettu. Varsinkin nuorimpien ikäluokkajoukkueissa seuranta on vaikeaa. Lehikoinen muistelee, että ollessaan FC Lahden palveluksessa ennen nykyistä työtään ympäristöasioihin keskityttiin enemmän. Reipas, Kuusysi ja FC Lahti pitivät ympäristötyöryhmää, joka on kuitenkin käytännössä unohtunut, koska aktiivisimmat jäsenet ovat jääneet pois.

FC Reippaassa kannustetaan myös kimpakyyteihin. Seuran järjestämässä Lahti Soccer turnauksessa siivoustalkoovuorot on jaettu, ja turnauksesta lähtee etukäteen kuukausitiedotteita, joissa on mukana kuukauden ympäristövinkki. Vinkeissä kerrotaan esimerkiksi ympäristöä kuormittavasta peleihin ja harjoituksiin tapahtuvasta kuljetuksesta, jos kaikki tulevat omalla autolla. Tiedote menee paitsi turnaukseen ilmoittautuneille, niin myös seuran jäsenille ja turnauksen vapaaehtoisille.

Varusteiden käyttämisen valvonta perustuu FC Reippaassa joukkueiden omiin käytäntöihin. Lehikoinen oli juuri kuullut, että joku joukkue ei käytä harjoituksissaan säärisuojia, ja piti sitä huonona asiana. Asiasta ei ole varsinaista ohjeistusta. Lähes kaikissa joukkueissa säärisuojien käyttöä kuitenkin valvotaan.

Ari Koskisen mukaan kestävän kehityksen toteutuminen FC Lahdessa vaihtelee. Periaatteellisella tasolla kaikki on kunnossa. Käytännön toiminnassa esimerkiksi varusteita ei osteta kuin tarpeeseen ja niitä pestään matalissa lämpötiloissa vähän ympäristöä kuormittavilla pesuaineilla. Veden määrä pyritään pitämään minimissä, mutta kehittämisen varaa kuitenkin on.

Seuran jokapäiväisessä toiminnassa kestävä kehitys ei ole kuitenkaan prioriteetti, eikä sitä ole tarkoitus varsinaisesti kehittää. Mutta asia tulee esimerkiksi

Kisapuiston stadionin kehittämisen myötä varmasti esiin, ja siihen keskitytään tilanteen niin vaatiessa.

Kysymykseen miten kestävä kehitys toteutuu jalkapallossa, on Koskisella selkeä vastaus: ”Liian huonosti.” Hänen mukaansa on kuitenkin otettava huomioon, että harrastajamäärät ovat isoja ja yhtenäistä sekä kattavaa linjaa on vaikeaa saada koko joukkoa kattavaksi. Esimerkiksi varusteita varmasti kierrätetään, mutta oman haasteensa sille asettavat varusteiden kuluminen ja varusteiden yksilöllisyys. Myös sponsoreiden mainokset ovat monesti joukkuekohtaisia, joten paitoja eivät muut joukkueet saa käyttää. Harjoituksissa käydään paljon vanhempien autokyydillä, ja hallit sekä ulkotekonurmet aiheuttavat paljon hukkaenergiaa, mikä on kuitenkin seurausta maantieteellisestä sijainnistamme.

FC Lahti ei seurana varsinaisesti panosta ekologiseen vastuullisuuteen. Kuitenkin esimerkiksi Kisapuiston rakentamisen suhteen ollaan tarkasti mukana seuraamassa ekologisuuden toteutumista. Ennen tälläkin saralla oltiin aktiivisempia, mutta Vahvemmat vihreesti yhdessä - liike on ajan saatossa jäänyt unholaan.

FC Lahdessa roskat toimitetaan kaikkien seuran tapahtumien yhteydessä mahdollisimman hyvin lajiteltuna roskiksiin. Jätehuolto on etukäteen järjestetty ja vastuut jaettu. Jätteet toimitetaan niille varattuihin roskiksiin. Seuran vakituissa pukukopissa on järjestetty siivousvuorot. Peleissä stadionin kaikilla myyntipisteillä on roskikset, ja pelien jälkeen ne tyhjennetään.

FC Lahdessa varusteiden kierrätystä tapahtuu kauden jälkeen palloja ja peliasuja kierrättämällä junioreille mahdollisuuksien mukaan. Sitä ei tehdä paljon, mutta kuitenkin tehdään.

Harrastusympäristön turvallisuudessa ei ole Koskisen mukaan valittamista. Kisapuiston nykytiljöö eli siivoton olemus on ainoa häntä harmittava ja

levottomuutta luova asia. Pelialustat ja kentät seuran toimintaa varten ovat kunnossa.

FC Reippaan joukkueissa on nuorten liikunnalliseen motivointiin kiinnitetty enemmän huomiota joukkueissa kuin toimistolla. Toimiston on vaikea vaikuttaa yksilöihin joukkueetasolla. Silloin tällöin toimistolta on kehoitettu verkkosivujen kautta sekä valmentajia suoraan antamaan pelaajille kotitehtäväharjoituksia ja leikin kautta haastettu nuoria kisailemaan oman kehityksensä määrässä.

Esa Lehikoisen mukaan Reippaassa muiden lajienkin harrastamiseen jalkapallon rinnalla kannustetaan, eikä painosteta valitsemaan vain yhtä lajia. Lehikoinen toteaa liikkumisen olevan nuorissa ikäluokissa tärkeintä, oli sen muoto sitten mikä tahansa. Esimerkiksi seuran päiväkodeissa edellisenä syksynä tapahtuneeseen kierrokseen liittyi enemmänkin kannustamista yleiseen liikuttamiseen kuin mainostamiseen. Seuran toimintaan hakeutuvat lapset ovat aktiivisia. Passiivisiin pitäisi kiinnittää enemmän huomiota. Seurassa on paljon pelaajia, jotka harrastavat talvisin jääkiekkoa. Lehikoinen muistelee, että ainakin ennen jääkiekossa painostettiin valitsemaan hyvinkin aikaisin niin sanottu ykköslaji. Talvisin FC Reippaan harjoituksissa pelataankin myös esimerkiksi salibandya.

FC Reippaan tapahtumissa ja toiminnassa jokainen joukkue vastaa siisteydestä ja jätehuollosta osaltaan. Niistä on tullut Lehikoisen mukaan kehuja, joten hän arvelee kyseisten asioiden olevan kunnossa. Seuran isoimman ympäristöä kuormittavan tapahtuman Lahti Soccerin aikana jatkuva siivouspartio kiertää turnauksen kentillä. Siivouspartio koostuu talkootyövoimasta. Yleisesti siisteyden ja roskaamisen suhteen luotetaan siihen, että seuran jäsenillä on maalaisjärkeä jättää paikat siistiin kuntoon.

Reippaassa varusteiden kierrätys on ollut hiljattain seuran sisäisissä keskusteluissa esillä. Aikaisemmin kierrätystä on tehty enemmänkin Reippaan naiset- yhdistyksen

toimesta Lahti Soccerin yhteydessä. Ongelmana on kuitenkin oikeanlaisen kierrätysketjun löytäminen pelaajaikäluokkien välille. Varusteista esimerkiksi pelipaidat ovat vaikeita kierrättää, koska pelaajat eri kokoisia. Myös tässä asiassa henkilövaihdokset ovat vaikuttaneet siihen että nykyään asiaan kiinnitetään aiempaa vähemmän huomiota .

Kysyttäessä Esa Lehikoiselta harjoituspaikkojen turvallisuudesta vastaa hän, että kesällä tilanne on hyvä. Talvella on tilan puutteen vuoksi parantamisen varaa. Monta joukkuetta saattaa olla samalla kentällä, tai harjoitukset saattavat olla koulun saleissa joissa esimerkiksi puolapuut aiheuttavat vaaraa.

FC Reippaassa suhtaudutaan ehdottoman kielteisesti päihteisiin ja dopingiin sekä toiminnassa että yleisesti jäsenistössä. Asiat on mainittu myös joukkueiden omista pelisäännöissä.

Lähiliikuntapaikkojen kuntoon Lahdessa on Lehikoisen mukaan tullut pikku hiljaa parannusta. Lähiöihin on pystytetty futiskaukaloita, jotka ovat varsinkin nuoremmille hyviä. Harrastajien harjoitusolosuhteisiin lähiliikuntapaikat eivät varsinaisesti vaikuta. Muuten tilanne on suhteellisen ennallaan.

FC Kuusysissä tavoitteena on muuttua yhteiskunnan mukana korostaen aktiivista elämäntapaa ja ylläpitää sekä kasvattaa jäsenmäärää. Tietenkin myös joukkueiden ja tapahtumien toimintaan liittyvä ympäristöllinen kuormitus on tarkkailun alla, ja haetaan vaihtoehtoisia ratkaisuja esimerkiksi sukkateippien käyttöön. Niitä korvataan mahdollisuuksien mukaan nauhoilla. Myös paperisten turnausohjelmien painamisesta pyritään eroon käyttämällä sähköistä mainontaa. Sitä kautta saadaan osaltaan alemmas turnauksen aiheuttamaa roskamäärää, ja se on myös todettu tehokkaammaksi sekä taloudellisemmaksi kuin vanhat paperiset mainokset. Muutenkin kiinnitetään huomiota turnauksien yhteydessä toimivaan jätehuoltoon.

Kuusysissä on tiedostettu, että jalkapallo aiheuttaa ympäristöllistä kuormitusta. Reinisalon mielestä lajin kuormitus tulee osaltaan luonnollisista olosuhteista. Maantieteellinen sijainti aiheuttaa sen, että tekonurmikentät ovat lisääntymään päin, koska luonnonurmien käyttöaika vuodessa on niin lyhyt. Tekonurmillakin on myös hyviä ominaisuuksia. Tekonurmien etu on esimerkiksi siinä, että luonnonurmikenttien lannoitukseen käytettävät aineet jäävät menemättä luontoon. Samaan hengenvetoon Reinisalo toteaa kuitenkin, että tekonurmien lämmittämiseen käytettävä energia haihtuu taivaan tuuliin, eli syntyy hukka energiaa. Hän ei kuitenkaan tiedä asiasta tehtyjen varsinaisten tutkimuksien tuloksia.

FC Kuusysin järjestämissä tapahtumissa roskille on jäteastiat ja ne lajitellaan. Myös pukukopit pyritään jättämään siistiin kuntoon seuran joukkueiden jäljiltä. Vanhempien tehtävänä on valvoa asiaa. Seura onkin saanut hyvää mainosta asiassa ryhdikkään toiminnan vuoksi. Asia on seuralle tärkeä. Vaarana kun on koko seuran leimautuminen yhden joukkueen vuoksi.

Varusteiden kierrätys Kuusysissä toteutuu Reinisalon mukaan huonosti. Jatkossa asiaan on kuitenkin tarkoitus kiinnittää enemmän huomiota. Seuralle tehdään uusia kotisivuja, joihin on tarkoitus tulla ostaa-myy-vaihda palsta, joka olisi seuran sisäinen. Reinisalo näkee kierrätyksessä taloudellisen mutta myös ekologisen puolen. Hyvin hoidetut varusteet ovat hyödyksi pitkään ja monelle.

Kaupungin lähiliikuntapaikoista Reinisalo toteaa, että paikat ovat surkeassa kunnossa. Olosuhteiden on annettu rapistua. Talviharjoittelupaikat ovat huonoja sekä määrältään vähissä. Käytännössä lisää harrastajia ei voida ottaa, koska kenttiä on niin vähän. Kesäliikuntapaikoilla kopit ovat taas pelkästään parakkimallisia. Varsinaiset kopit on päästetty homehtumaan. Mukkulan tekonurmikin alkaa jo olla vaarallinen harjoituskäyttöön kuten myös Suurhallin matto.

4.1.2 Taloudellinen kestävyys jalkapallossa

FC Kuusysin toiminnanjohtaja Pasi Reinisalonen mielestä kestävä kehitys määrittely urheilussa on haastava tehtävä, koska se koostuu useista pienistä tekijöistä. Pienen pohdinnan jälkeen hän kuitenkin määrittelee kestävä kehitystä seuraavasti: Olemassa oleva rakenne kehittyä, ja urheiluseura on elinvoimainen eri osa-alueiltaan. Tekijöistä hän mainitsee esimerkiksi sosiaaliset, taloudelliset, kilpailulliset ja valmennukselliset asiat sekä fasilitetit. Seura voi kaikilla osa-alueilla hyvin. Huolimatta kaikesta muusta on taloudellinen näkökulma seuran toiminnan prioriteettina, koska se luo mahdollisuuksia toiminnan ylläpitämiseen sekä kehittämiseen.

FC Reippaan Esa Lehikoisen mielestä kestävä kehitys urheilussa ja jalkapallossa on monimuotoinen käsite, johon liittyy monta asiaa, mutta tarkemmasta määrittelystä tai sisällöstä hänellä ei ole tietoa. Ympäristöarvojen kunnioittaminen tulee ensimmäiseksi asiasta mieleen. Haastattelua edeltänyt alustava haastattelupohja antoi enemmän tietoja kuin haastateltavalla oli aiemmin asiasta. Sosiaalisen puolen liittyminen kestävä kehitykseen oli Lehikoiselle yllätys.

Kysymykseen mitä on kestävä kehitys urheilussa, FC Lahden toimitusjohtaja Ari Koskinen vastaa, että sitä on todella vaikeaa määrittellä. Pohjamateriaalin perusteella hän sanoisi, että seuran toiminnassa pitäisi ottaa huomioon ympäristöön, yhteistyökumppaneihin, yleisöön ja talouteen riippuvat asiat. Talous ajaa kuitenkin nykytilanteessa kaiken muun ohi. Taloudellisen vastuun osalta Koskisen on vaikea sanoa, mitä se käytännössä tarkoittaisi. Jos perustasolla asiaa ajattelee, niin vastuu liittyy kiinteästi seuran taloudellisten velvoitteiden hoitamiseen ja toiminnan jatkumiseen. Koskinen uskoo, että järjestöissä kestävä kehitys on huomioitu varmasti erittäin hyvin niin strategioissa kuin toimintasuunnitelmissa. Suunnitelmien jalkauttaminen käytäntöön on kuitenkin kokonaan toinen juttu, koska rakenne on niin iso. Käytäntö seuroihin mennessä on

vaikeampaa. Kuitenkin esimerkiksi urheilutapahtumissa roskaaminen on vähentynyt. Toisaalta taas esimerkiksi ekologista hyötyliikuntaa junioreiden tullessa pyörällä harjoituksiin ei juuri näy.

Koskinen kertoo FC Lahden taloudellisen tilanteen olevan erittäin tiukka. Tulopuoli rakentuu sponsoreiden ja pääsylipputulujen varaan. Tietenkin myös satunnaiset pelaajakaupat tuovat osansa. Henkilöstön palkat luovat yli puolet kuluista. Kenttävuokriin menee myös paljon rahaa. Taloutta ei voida suunnitella kovin pitkälle, koska seuraavan kauden sarjatasoa tai kuluvan kauden menestystä on vaikea tietää etukäteen. Veikkausliigassa kisapuistossa ei saa pelata, mikä määrittelee pelipaikaksi Hiihtostadionin. Menestys tuo lisää tuloa yhteistyökumppaneilta. Tähtäimenä seuralla on kuitenkin kuluva ja sitä seuraava kausi.

Johtuen taloudellisesta tilanteesta pohditaan seurassa investointeja tarkasti. Esimerkkinä siirtyminen stadionilta kisapuistoon on tuonut hyvää, mutta luonut paljon kuluja palveluiden järjestämisen osalta. Investointeja tarkastellaan jälkikäteen mahdollisuuksien mukaan. Kisapuiston palveluiden järjestäminen on kuormittanut myös ympäristöä. Virheitäkin on löytynyt esimerkiksi operatiivisessa toiminnassa.

Koskisen mukaan seuratoiminnan tilanne ja laatu suomessa on hävittänyt tulosvastuun käsitteen. Monet seuramatkustajat tuottavat tappiota, mutta yksittäinen seuran rahoittaja saattaa kuitata loppulaskun. Pitkässä juoksussa se ei hänen mukaansa johda mihinkään.

Taloudellista näkökulmaa lähestytään FC Reippaassa joukkue- ja seurasalolla. Joukkueiden sisällä mietitään sen hetkistä rahankäyttöä ja seuran tasolla sitäkin enemmän, kuinka selvittää käynnissä olevasta mutta myös tulevasta kaudesta. Talouden suunnittelu ilmenee järkevästä budjetointina ja taloussuunnitteluna.

Tämän hetkinen taloudellinen tilanne on hyvä, vaikka niukkuudessa seura elääkin. Seuran joukkueenjohtajien kesken keskustellaan varainhankinnan ja taloudenpidon vaihtoehtoista kokeneempien sekä kokemattomampien välillä.

Lehikoisen mukaan kestävä kehitys tarkoittaa ja toteutuu jalkapallossa koostuen monista pienistä asioista, esimerkiksi lähipalvelujen ja toimittajien käyttämisestä seuran toiminnassa. Taloudellisen ja sosiaalisen ajattelun näkökulmasta asiat ovat hyvin hallinnassa. Ainakin seuratasolla henki on hyvä. Kuitenkin yleisellä tasolla esimerkiksi seuroista Tampere Unitedin ratkaisut kertovat, että jokaisessa seurassa tilanne ei ole yhtä hyvä.

FC Reippaan taloudellisen tilanteen Esa Lehikoinen näkee tiukkana, mutta vakaana. Tarkoituksena ei ole varsinaisesti tuottaa voittoa. Joka vuosi joudutaan kiinnittämään paljon huomiota varainhankintaan ja talouden pitoon. Yhteiskunnan suurempi tuki helpottaisi tilannetta. Lasten ja nuorten vanhemmat mahdollistavat kausimaksun maksamalla seuran toiminnan. Suurin tuloerä seuralle ovatkin kausimaksut. Menoista toimistohenkilökunta, johon kuuluu 4 työntekijää, luo suurimman osan. Myös kenttävuorot vievät paljon rahaa. Taloudenpidosta yritetään antaa vinkkejä joukkueiden johtajille. Seuran joukkueilta vaaditaan tulevan vuoden toimintasuunnitelma ja joukkueen budjetti, jotta asioita ajateltaisiin sekä ennakoitaisiin. Toiminnanjohtaja katsoo ne läpi ja tarvittaessa kommentoi.

FC Reippaan investoinnit liittyvät lähinnä henkilöstöön ja varusteisiin. Hankintoja seurataan ja tarvittaessa reklamoidaan esimerkiksi pallojen laadusta. Seurassa on pohdittu tulevaisuudessa pyrkimistä myös esimerkiksi varusteiden osalta omavaraiseen toimintaan, vaikka tavarantoimittajaa tällä hetkellä käytetäänkin. Joukkueet hankkivat varusteensa pääosin itse, poikkeuksena A-juniorit, joille toimisto hankkii varusteet.

Tulosvastuun määrittelyn seuralla Esa Lehikoinen näkee yksinkertaisena. Tapahtumista pyritään saamaan mahdollisimman paljon tuloa, jota jaetaan joukkueille ja jolla säädellään kausimaksun pysymistä kurissa. Toimintaa yritetään jatkuvasti parantaa ja kehittää. Esimerkiksi futiskoulu on onnistuttu nostamaan monen ”nolla vuoden” jälkeen voitolliseksi, joka on ollutkin selkeä tavoite.

FC Kuusysin taloudellinen tilanne on Reinisaloon mukaan vakaa, mutta suurempaan toiminnan kehittämiseen ei kuitenkaan ole rahaa. Velkaa seuralla ei ole. Rahaa kehittämiseen ei ole johtuen esimerkiksi siitä, että suurimman tuloerän luovat jäsenmaksut, joiden suuruus määräytyy vuosittaisen jäsenmäärän mukaan. Ammattilaisseuroilla sponsorit tuovat suuren osan budjetista. Jäsenmäärä on pysynyt kuitenkin sen verran vakaalla pohjalla, että voidaan katsoa luottavaisesti tulevaisuuteen. Varainhankinnassa myös Joulumarkkinoilla on merkittävä osuus mm. jäsenten kausimaksujen suuruuteen. Reinisalo pitää jäsenmaksuista saatua tuloa kuitenkin varmana verrattuna sponsoreiden lähtemiseen liittyviin riskeihin.

Suurimmat kuluerät seuralle luovat kiinteä henkilökunta ja kenttävuokrat. Taloutta suunnitellaan vuosi kerrallaan, mutta kuitenkin tälläkin hetkellä katsotaan jo kohti vuotta 2015. Seuralla FC Kuusysi tekee kohtalaisen pieniä investointeja. Suurimpana niistä ovat joukkueiden kuljetuksiin käytettävät bussit. Niitä hankittaessa ja ylläpidettäessä seurataan bussien kuntoa ja niiden aiheuttamia kuluja tarkasti. Myös tietotekniikan hankinta seuralla toimistoon luo kuluja. Varusteita sen sijaan ostetaan vain tarpeeseen, ja ne menevät suoraan käyttöön joukkueille. Hankinnoista esimerkiksi pallojen hankinnoissa niiden laadusta reklamoidaan suoraan toimittajalle.

Tulosvastuun osalta Reinisalo toteaa urheiluseuran toiminnan eroavan merkittävästi monesta muusta yhteisöstä. Vuosittainen tulos saattaa vaihdella paljonkin riippuen esimerkiksi erilaisten avustusten saamisesta. Yksinkertaisuudessaan pitää tuloa kuitenkin olla enemmän kuin menoja. Pyrkimyksenä seuralla on pitkällä aikavälillä

tehdä sen verran voittoa, että saadaan kerättyä pientä puskuria pahan päivän varalle, jotta toimintaa voidaan kehittää vaikkapa valmennuksen laadun suhteen.

4.1.3 Sosiaalinen kestävyys jalkapallossa

Etelä-Suomen Sanomat uutisoi FC Lahden ottelussa tapahtuneesta tilanteesta, jossa kannattajat olivat huudelleet rassistisia huutoja kentälle. Uutisen mukaan FC Lahti tuomitsee käytöksen ja kutsuu kannattajat palaveriin, sillä Palloliitolla on selkeä linjaus rasismiin, mitä FC lahti on myös sitoutunut noudattamaan. (ESS.fi 2011a.)

Lahden kaupungin tiedotuslehdessä kerrotaan yleisesti joukkueurheilun harrastamisesta Lahdessa ja etenkin järjestettävistä nuorten turnauksista. Fc Reippaan järjestämä Lahti Soccer mainitaan lehdessä sekä tuodaan esille ison turnauksen aspekteja. Jutussa mainitaan myös, että FC Reippaan juniorit osallistuvat Kouvolassa järjestettävään turnaukseen. (Palokari, 2011.)

Uusi Lahti lehdessä on kerrottu FC Reippaan järjestämästä Päivisfutis-tapahtumasta. Tapahtuma on tarkoitettu päiväkotilapsille. Jutussa sanotaan mm. seuraavaa: ”Suurhalli täyttyi liikunnan riemusta, kun liki kolmesataa päiväkotikäistä otti ilon irti pallon potkimisesta ja leikkimielisestä kisailusta Päivisfutis-tapahtumassa. Ajatuksena ei ole pelkästään haalia futisjunnuja vaan tarjota elämyksiä. Tavoitteena on tuoda lapsille positiivisia elämyksiä liikunnan parissa.” (Kontu, 2011.)

FC Reipas mainostaa jalkapallokouluaan päiväkodissa jaossa olevalla esitteellä. Esitteessä on otsikkona ”Tervetuloa leikkimään ja pelaamaan jalkapalloa”.

Esitteessä tuodaan tarkoin esille kustannukset ja se, mitä materiaa maksu sisältää. Lisätietoja löytyy esitteen mukaan nettisivuilta. (FC Reipas, 2011b.)

FC Reippaan internetsivuilta on nähtävillä esite vanhemmille tarkoitettu reippaammat vanhemmat - hankkeesta, jossa tuodaan esille vanhemman roolia lapsen harrastuksessa. (FC Reipas, 2007.)

FC Reipas on tuonut esille urheilutoimintaansa luomalla pelaajan tie - nimisen järjestelmän, jolla pelaajan matkaa maailman huipulle ohjataan. Pelaajan tie on jaettu kolmen ajanjaksoon: leikki-, kaveri- ja tulevaisuus maailmaan. Jokaisella tasolla on määritelty omat tavoitteet ja keinot, joilla niihin päästään. (FC Reipas, 2011.)

FC Kuusysissä taloudellista pohjaa seuran toiminnalle luovat jäsenet, jotka tulevat seuraan tietystä syystä - esimerkiksi ympäristöllisten tai sosiaalisten arvojen vuoksi. Pasi Reinisalo pitää hyvänä sitä, että lahtelaiset seurat erottuvat toimintatavoiltaan toisistaan. Tämän vuoksi yksilöillä on mahdollisuus valita oman arvomaailmansa mukainen seura. Kuusysi harjoittaa toimintaansa sillä periaatteella, että mahdollisimman moni saadaan aktivoitumaan mukaan ja samalla terveydelliset vaikutukset tulevat esiin.

Reinisalo toteaa, että rehellisesti sanottuna kestävä kehitys toteutuu Kuusysissä erittäin vaihtelevasti johtuen muun muassa jäsenmäärän paljoudesta ja ihmisten erilaisuudesta. Seuran toiminnassa on mukana 4000 ihmistä, joista moni ajattelee asioita enemmän ja pidemmällä tähtäimellä. Tietenkin on myös heitä, jotka ajattelevat lyhyemmällä aikajänteellä.

Reinisalon mielestä taloudellinen näkökulma jalkapallossa on erittäin vaikea, koska seurat toimivat erittäin niukalla taloudellisella pohjalla. Tämä johtuu esimerkiksi

pienistä yleisömääristä. Seuran sosiaalinen vaikutus on kuitenkin huomattava, koska jalkapallo on harrastajamäärältään suomen suurin urheilulaji. Vain harvat pelaajat pääsevät huipputasolle, joten suurin osa harrastajista on mukana muista syistä. Harrastajien hyvinvointi, selviäminen elämässä ja oikeanlaisen arvomaailman luonti peliuran tai harrastuksen loppumisen jälkeen on seuralle tärkeä asia. Kasvatukselliset asiat ovat siis vahvasti esillä.

Kuusysissä on Reinisaloon mukaan tarvetta koulutukseen kestävästä kehityksestä jokaisella osa-alueella. Henkilökohtaisesti Reinisalo näkee, että lisätiedosta ja koulutuksesta ei ikinä ole haittaa. Jos koulutuksen avulla löydetään edes muutamia toimintaa eteenpäin vieviä hyötyjä, niin se on maksanut itsensä takaisin.

FC Reippaassa kehittämisen suunnitelmia kestävästä kehityksestä osalta on vähän, johtuen henkilöresurssien vähäisyydestä. Päätoiminen henkilökunta on lukumäärältäänkin vähäistä. Suurin energia seuran toiminnassa menee varsinaisen ydintoiminnan pyörittämiseen. Käynnissä on kuitenkin muutamia projekteja, joissa esimerkiksi kuvataan seuran urheilutoiminta prosessina sekä seuran strategia ja visiot paperille. Niitä on tarkoitus kehittää havaintojen perusteella. Myös organisaation tehtävien selkiyttäminen on työn alla. Seuran hallituksen jäsenet osallistuvat myös projekteihin. Tilanne kehityksen suunnittelun sekä henkilökunnan siihen sitoutumisen osalta on parantunut vuoden sisällä huomattavasti.

Lehikoisen mukaan koulutuksen tarvetta kestävästä kehityksestä seurassa varmasti on. Hän kuitenkin pohtii, että olisiko kukaan osallistujia kuinka paljon jos sitä järjestettäisiin. Toimistohenkilökunnan sekä omasta näkökulmasta olisi tarvetta oikeasti perehtyä kestävästä kehityksestä määritelmiin. Pitäisi saada työkaluja ja konkreettisia esimerkkejä siihen, kuinka itse voi vaikuttaa kestävästä kehityksestä edistämiseen ja mitä voitaisiin pienillä teoilla saada aikaan.

FC Lahdessa olisi Ari Koskisen mukaan varmasti tarvetta koulutukseen, mutta

keskittyminen on ydintoiminnassa, joten resursseja ei ole. Toki jos jonkinlainen motivaattori asioiden kehittämiseen löytyy vaikkapa kannattajien tai palloliiton taholta, niin tilanne saattaa muuttua. Esimerkiksi kestävän kehityksen oleminen palloliiton lisenssin edellytyksenä varmasti pakottaisi keskittymään asiaan.

Liikenneturvallisuuden ja kulttuurin edistämiseksi on FC Reippaan junioreille järjestetty päihdeinfoa ja liikenneturvallisuuskoulutusta esimerkiksi kypärän käytöstä poliisin ollessa kertomassa asioista alle mopoikäisille.

Hyötyliikuntaa Reippaassa on Lehikoisen mukaan harrastettu huonosti. Lehikoinen on tehnyt aloitteen vanhempien lenkkiringistä tai sauvakävelystä lasten harjoitusten aikana, mutta idea ei ole oikein ottanut tuulta alleen. Jokainen suorittaa liikuntaa ilmeisesti mieluummin itsenäisesti. Vanhempia on kuitenkin seuran verkkosivuilla kannustettu pyöräilemään töihin tai harjoituksiin lasten kanssa.

FC Reippaan toiminnassa tuodaan jonkin verran esille myös eettistä näkökulmaa. Eettisiä periaatteita tuodaan esiin joukkueiden omissa säännöissä. Joukkueilla on vanhemmille ja lapsille omat pelisäännöt, joita kannustetaan käymään läpi myös kotona. Harjoitusten sisällä Lehikoinen puuttuu havaitsemiinsa vääryyksiin esimerkiksi liian rajun kielenkäytön suhteen. Seuran yleisestä linjasta asian suhteen hänellä ei ole tietoa.

Myös valmentajien koulutukseen on kiinnitetty huomiota Reippaassa. Valmentajille tarjotaan vuosittain mahdollisuutta kouluttautumiseen. Koulutukseen kuuluu kasvatuksellisiakin asioita. Esimerkiksi 7-12 -vuotiaille pelaajille on kohdistettu Fortum tutor ohjelma, jossa tutor seuraa harjoituksia ja antaa niiden kehittämisestä esimerkiksi kasvatuksellisia vinkkejä valmentajille.

Seuran jäsenten tasa-arvon suhteen Lehikoisella on selkeä mielipide. Hän kokee itse olevansa ja kokee seuran yleisenkin tason tasa-arvoiseksi. Valmentajien ja

valmennettavien väliset suhteet ovat hänen mukaansa pääosin hyvällä tasolla. Jos ongelmia ilmeneekin joskus, niin ongelmat tulevat yleensä vanhempien taholta. Persoonat ovat erilaisia, ja mielipiteet perustuvat monesti enemmän henkilöiden omiin tunteisiin kuin faktoihin. Lehikoisen mielestä valmentajat ovat niin tasokkaita, että ongelmia ei käytännössä ole. Jos joitain ongelmia kuitenkin ilmenee, toimintaan on ohjeistus ja ongelmaan puututaan välittömästi.

Nuorten tavoittaminen FC Kuusysin toiminnan osalta toteutuu Pasi Reinisalon mukaan yllättävän hyvin. Seura tavoittaa futiskoulukierroksen avulla kouluista ja päiväkodeista tänäkin keväänä noin 8000 nuorta futiskoulun avulla. Toimintaa järjestetään monipuolisesti, ja seuralla on omat joukkueensa myös vammautuneille sekä tytöille. Myös aikuiset ovat mukana omina joukkueinaan. Joukkueita on myös jaettu harrastajien tason ja aktiivisuuden mukaan - periaatteella jokaiselle jotakin. Muiden lajien harrastamista jalkapallon ohella ei pidetä huonona, ja sitä osaltaan tuetaan.

Kuusysin tapahtumissa valvotaan säärisuojien käyttöä myös harjoituksissa. Seuralla on juuri ollut pyöräilykypärän käyttöpakosta liikenneturvan järjestämä koulutus. Asia on liitetty joukkueiden pelisääntöihin, jotka vanhemmat ovat laatineet. Säännöissä on sovittu, että vanhempien pitää valvoa kypärän käyttöä.

FC Reipas kannustaa esimerkiksi junioreita käyttämään harjoituksiin tullessaan pyöräilykypärää laittamalla nettisivuilleen tiedotteita asiasta. Kestävän kehityksen sosiaalista puolta on seurassa huomioitu myös korostamalla koulun tärkeyttä sillä periaatteella, että ensin koulu ja sitten harrastukset. Varsinaista keskittymistä asiaan ei kuitenkaan ole, vaan asia tulee ikään kuin varsinaisen toiminnan ohessa. Joukkueilla on omat pelisäännöt niin vanhemmille kuin nuorillekin.

FC Kuusysi on perustanut jäsenilleen Pallomiehet/naiset joukkueen, jonka tapahtumia on kerran viikossa. Joukkueet on tarkoitettu seuran pelaajien

vanhemmille ja seuran toimihenkilöille. Näin seura edistää hyötyliikunnan toteutumista seuran toiminnassa kertoo Reinisalo. Käytännössä tapahtumat ovat jalkapallon pelaamista.

FC Kuusysi on järjestänyt junioreille liikenneturvan koulutuksen säännöistä sekä suojautumisesta. Koulutuksen kohderyhmän on tarkoitus vaihdella vuosittain. Eettistä näkökulmaa ja arvomaailmaa tuodaan junioreille kiertoteitse esille ja ohjataan yksilöitä muun toiminnan ohessa oikeaan suuntaan. Raamit on laadittu joukkueiden pelisäännöissä rasismiin, kannustamisen, kielenkäytön ja alkoholin suhteen. Pelisäännöistä on yritetty luoda mahdollisimman kattavat.

Valmentajia on ohjattu kasvatukselliseen koulutukseen erilaisilla projekteilla. Seuralla oli oma asiaan koulutettu tutor, joka keskittyi valmentajien ja nuorten kohtaamisiin sekä vuorovaikutustaitoihin. Projektin aikana osallistujat kokoontuivat kerran kuussa. Koulutuksessa keskityttiin erityisesti ongelmanuorten kohtaamiseen sekä nuorten käsittelemiseen heidän kohdatessaan kriisejä elämässään esimerkiksi vanhempien avioeron yhteydessä.

Pasi Reinisalo kokee olevansa tasa-arvoisessa asemassa ja luulee sekä toivoo myös, että seuran jäsenet kokevat samoin. Myös seuran sekä joukkueiden laadittuihin pelisääntöihin kirjatut asiat on luotu varmistamaan tätä. Reinisalon mukaan on kuitenkin tiedostettava, että kaikki asiat eivät aina nouse esiin. Jos jotain kuitenkin ilmenee, niin asioihin puututaan heti ja selvitetään asianomaisten kanssa. Toki haasteita asiassa on, koska viestintää tapahtuu myös sosiaalisissa medioissa ja sähköpostitse.

Kuusysissä on huomattu, että valmentajan rooli on nykyään erittäin haasteellinen. Haasteellisuus johtuu suurimmaksi osaksi siitä, että ihmiset ja persoonat ovat erilaisia ja reagoivat erilaisin tavoin samoihin asioihin. Pelaajan maailmaan sisään pääseminen on myös vaikeaa. Seurassa järjestetty vuorovaikutuskoulutus oli

kohdistettu myös tähän tarpeeseen. Koulutukseen kuului myös se, että jokaista valmentajaa kuvattiin yhden harjoituksen ajan ja video analysoitiin. Havaittuihin seikkoihin puututtiin. Valmentajan kun on osaltaan tarkoitus tehdä myös kasvatuksellista työtä. Myös seuran henkilökunnan ja valmentajien rekrytoinnissa vuorovaikutustaitoihin kiinnitetään huomiota.

FC Kuusysin toiminnassa harrastusympäristö on pääosin turvallinen, mutta joillakin kentillä huono. Suljettu ja aidattu harjoittelu alue on turvallinen. Kuitenkin esimerkiksi Patomäen kentillä harjoittelevat nuorimmat juniorit ja siellä on suuri vaara jäädä auton töytäisemäksi. Autot ajavat niin lujaa alueen läpi.

FC Reipas ei varsinaisesti ole ollut mukana kehittämässä lähiliikuntapaikkoja. Kuitenkin kysyttäessä on annettu neuvoja sekä mielipiteitä. Futiskoulun myötä seuralla on kuitenkin toimintaa lähiöiden kentillä, ja päiväisfutiksen yhteydessä toteutuu nuorimpien lasten kannustaminen liikunnalliseen elämäntapaan.

FC Lahti ei käytännössä ole mukana Lahden lähiliikuntapaikkojen kehittämisessä, mutta seuran rooli kuitenkin korostuu kisapuiston remontin osassa, jossa kentän pinnoitetta valitaan. Valinnan kohdistuessa tekonurmeen pääsee isompi osa ihmisiä käyttämään kenttää ja sitä voidaan näin ollen sanoa lähiliikuntapaikaksi. Lähiliikuntapaikkojen oloissa on kuitenkin Koskisen mukaan tapahtunut jonkin verran kehitystä. Jalkapallon osalta tilanne on menossa taas huonompaan suuntaan, kun ajatellaan esimerkiksi Suurhallin poistumista käytöstä.

FC Kuusysin kanta päihteisiin ja dopingiin on ehdottoman kielteinen. Kuitenkin joskus esimerkiksi turnauksien yhteydessä päihdetapauksia tulee. Jotkut juniorit nauttivat alkoholia, mihin reagoidaan rankaisemalla välittömästi. Seura siis ehkäisee osaltaan, mutta Reinisalo korostaa, että monesti lopullinen vastuu on kuitenkin vanhemmillä. Seuran A ja B junioreilla asiat on kirjattu joukkueiden sääntöihin.

Kuusysi järjestää jalkapallokoulun muodossa toimintaa lähioihin sekä niiden kentille ja on sitä kautta omalta osaltaan kehittämässä olosuhteita. Olemassa olevat olosuhteet pyritään myös pitämään kunnossa. Seura ei ole kuitenkaan varsinaisesti aloittanut itse mitään hanketta. Mutta aktiivisesti mukana on oltu esimerkiksi veteraanien MM-kisojen yhteydessä tapahtuvaan kisapaikkojen kunnostamiseen. Seuroja pyydettiin järjestäjien taholta mukaan talkoisiin. Lähiöissä olevien futiskaukaloiden ja suurhallin tiimoilta ollaan kuitenkin tiiviisti mukana tulevaisuuden suunnitelmien laatimisessa ja toteuttamisessa.

FC Lahden tämän hetkisessä tilanteessa korostuu talouden merkittävyyden ohessa myös sosiaalisen vastuun merkitys. Esimerkiksi opiskelun tärkeyttä peliuran ohessa korostetaan. Aikaisemmin asiaa korostettiin nykyistäkin aktiivisemmin Wellamoakatemia kautta, jota ei kuitenkaan enää ole.

Seura osallistuu kuitenkin aktiivisesti nuorten liikunnan motivoimiseen 16- 18 -vuotiaissa nuorissa, mutta ihan lasten tasolla on kehittämistä ja paljon parantamisen varaa. A- ja B- junioreita osallistuu FC Lahden harjoituksiin, ja seura järjestää yhteisen valmennuksen eri lahtelaisten seurojen 96-97- syntyneille junioreille. Heitä myös ohjeistetaan harjoittelussa.

Jalkapallon sääntöihin kuuluu säärisuojien käyttäminen. Säännöt edellyttävät peleissä suojien käyttämistä, mutta myös harjoituksissa niiden käyttäminen on Ari Koskisen mukaan tärkeää. Yhtä hyvin niihin voi totutella jo harjoituksissa ja ehkäistä suojien avulla myös vammoja. Käyttämisessä on varmasti kuitenkin parantamisen varaa. Suojien käyttäminen lähtee pelaajista itsestään. Säärisuojien käyttöä ei seurassa varsinaisesti valvota.

Liikennekulttuuria ja sen turvallisuuteen vaikuttamista tapahtuu FC Lahden osalta ainoastaan katsojien tullessa peleihin pyörällä. Vaikutusmahdollisuudet asiaan

Koskinen kokee kuitenkin aika pieniksi. Asioiden pitää hänen mielestään lähteä kotoa. Hyötyliikunnan edistäminen on seurassa käytännössä olematonta.

FC Lahdessa eettisten periaatteiden esiintuominen tapahtuu pelaajasopimuksissa. Sopimuksissa on määritelty rajat esimerkiksi alkoholin ja yleisen käyttäytymisen suhteen. Muutenkin seurassa korostetaan sitä, että pelaajat ovat roolimalleja. Tietenkin myös sopu- ja uhkapeliin suhtaudutaan ehdottoman kielteisesti. Seuran suhde ja kanta dopingiin sekä päihteisiin on ehdottoman kielteinen. Asiat on määritelty myös pelaajien sopimuksissa.

Rasismi kitkeytyy Koskisen mukaan seuran toiminnassa pois jo itsessään, koska joukkueessa on jäsenenä eri kansalaisuuksia. Kasvatukselliset asiat seuran toiminnassa tulevat esiin valmentajan koulutuksen kautta. Apuvalmentaja on ammatiltaan opettaja ja apuvalmentaja soveltaa Koskisen mukaan oppejaan tietysti myös seuratoiminnassa. Muuten asiaan ei panosteta

Koskisen mielestä seuran yleinen tila on tasa-arvoinen. Kuitenkin jonkinlaista eriarvoisuutta tulee tietenkin siitä, että jotkut pelaavat enemmän kuin toiset. Valmentajan ja valmennettavien väliset suhteet ovat Koskisen mielestä parantuneet merkittävästi edellisistä vuosista. Palautetta on annettu puolin sekä toisin ja vuorovaikutus toimii. Myönteistä palautetta pelaajiltakin on tullut. Ilmapiirin on koettu parantuneen.

4.2 Pyöräily

4.2.1 Ympäristöllinen kestävyys pyöräilyssä

Pyöräilytapahtumiin saavutaan yleensä autoilla jo senkin takia, että usein tapahtuman aiheuttama rasitus on niin suuri, ettei monikaan jaksakaan enää sen jälkeen polkea kotiin. Royal Cycling Team ei kannusta osallistujia saapumaan tapahtumaan kimpakyydillä. Jonkin verran ihmiset käyttävät kimpakyytejä, mutta se on enemmän heidän oma ratkaisunsa kuin seuran ansiota. Hyvin harvat saapuvat paikalle omilla pyörillään.

Royal Cycling Team kannustaa liikkumaan pyörällä järjestämällä jäsenille vuosittain kilpailun, jossa kilpaillaan siitä, kuka on polkenut eniten pyörällä vuoden aikana. Voittaja luonnollisesti palkitaan. Kilometrejä voidaan kerryttää, millä tavalla halutaan, eli hyötyliikunta kilometritkin lasketaan mukaan. On havaittavissa, että monet polkevat esimerkiksi työmatkoja kerätäkseen kilometrejä kisaan. Muutoin he todennäköisesti kulkisivat autoilla.

Suorituspaikkojen ympäristökuormituksen määrittely on hankalaa.

Joukkueenjohtaja Lummelammen mielestä tapahtumien ympäristövaikutukset lienevät vähäiset. TWL kerää tapahtumissa maastoon heitetyt roskat pois.

Pyöräilyyn negatiivisesti vaikuttava vaikutus on talven Finlandia – hiihdolla. Siellä roskataan luontoa voimakkaasti. Tapahtuman jälkeen latukoneen peittäessä roskat lumeen paljastuvat ne vasta kesällä, jolloin ihmisille tulee mielikuva, että pyöräilijät ovat heittäneet roskansa luontoon. Pyörässä on varsin vähän materiaalia, ja lähestulkoon kaikki on kierrätettävissä. Seuran pyörillä on jälkimarkkinoita. Tästä kertoo se, että edustusjoukkueen pyörät vaihdetaan vuosittain, mutta ne menevät ensin myyntiin ja niitä käytetään vielä pitkään. Kilpailumatkat aiheuttavat ympäristökuormitusta. Kilpailumatkat ovat pitkiä suuntautuessaan Baltiaan ja

pohjoismaihin. Matkat pyritään kulkemaan yhteiskuljetuksilla. Seurojen välistä yhteistyötä ei ole, vaan jokainen järjestää oman kuljetuksensa.

4.2.2 Taloudellinen kestävyys pyöräilyssä

Etelä suomen sanomissa uutisoidaan TWD-Länkenin kilpailumatkasta Latviaan, josta tuomisina ovat olleet aktiivisesti sujuneet kisat ja joukkueelle hyviä sijoituksia. (ESS.fi 2011b.)

Royal cycling teamin budjetti muodostuu pääosin jäsenmaksuista. Ulkopuolisista yhteiskunnallisista lähteistä on saatavilla tukea pitkäaikaisiin toimiin, kuten lapsille järjestettävään toimintaan tai aikuisten terveyttä edistävään toimintaan. Yksittäisiin tapahtumiin saa tukea ainoastaan yhteiskunnallisten tukijoiden ulkopuolisilta tahoilta. Kuitenkin pääasiallinen tulonlähde on jäsenmaksut. Toinen suuri tulonlähde on järjestettävien tapahtumien osallistumismaksut. Vaikka tulot ovat pienet, ovat menotkin varsin alhaisia. Seuralla ei ole mahdollisuutta palkata työvoimaa. Toiminta pyöriikin täysin talkoovoimilla. Talkootyöläisiä on nykyään erittäin vaikea saada. Tuntuu siltä, että nuoret odottavat saavansa palkkiota tehdystä työstään. Tämä näkyikin siten, että ennen järjestettiin paljon kuntotapahtumia ja nyt niitä on yksi tai kaksi. Enää ei löydy tapahtumien järjestäjiä. Osallistumismaksuista joudutaan maksamaan palkkioita mm. järjestysmiehille, ravintopalvelun järjestäjille ja ensiapu porukoille.

Järjestelykuluja Royal Cycling Team saa minimoitua siten, että halukkaille aktiivi jäsenille maksetaan järjestysmieskortin koulutus, jolloin saadaan täytettyä yhteiskunnan asettamat vaatimukset tapahtumien järjestämiseksi omalla porukalla. Tapahtumien osallistumismäärää lisäämällä pyritään turvaamaan talous tuleviksi vuosiksi, ja lisääntyvien tulojen myötä voi toiminta kehittyä eteenpäin. Seuralla on

myös sponsoreita, joilta saadaan jonkin verran rahallista tukea, mutta myös materiaalista tukea tapahtumiin. Kun järjestetään kuntopyöräilytapahtuma, osallistujien houkuttelemiseksi seura tarjoaa ruokahuollon ennen ja jälkeen tapahtuman. Yritysten kanssa neuvotellaan, jotta heiltä saataisiin tarvikkeet ilmaiseksi. Sponsorit saavat vastapalveluna näkyvyyttä tapahtumissa.

Yhtään lainarahaa Royal Cycling Team ei ole tarvinnut. He ovatkin tehneet hankintoja sen mukaan, kuinka varoja on ollut. Riskeinä nähdään tapahtumien osallistumismäärien romahtaminen. Myös suunnittelussa saattaa tapahtua dramaattisia muutoksia, jolloin tapahtuman järjestäminen kärsii. Seurassa on paljon aktiivisia jäseniä, jotka edustavat montaa ammattialaa. Sen johdosta riskejä kyetään huomattavasti pienentämään. Tapahtumaa järjestettäessä tärkeä rooli on itse tapahtumapaikalla. Tapahtumat on suunniteltava sen mukaan, mikä paikka sopii tiloiltaan, sijainniltaan ja hinnaltaan parhaiten. Seuran tärkeimmän tapahtuman Royal – ajon pitopaikkaa on vaihdettu. Paikka on edelliseen verrattuna niin edullinen, että se on lähes sponsorointia kaupungilta. Muutoin seura ei saa toimintaansa tukea kaupungilta. Ainoastaan johonkin tapahtumaan erikseen anottuna tiloja annetaan käyttöön sopivaa korvausta vastaan.

Kukaan TWD Länkeninssä ei saa toiminnasta palkkiota, vaan kaikki toiminta tapahtuu talkoovoimin. Seurassa nähdään investointina nuoren, vaikkapa 16 -vuotiaan urheilijan kanssa tehty kolmevuotinen sopimus. He eivät näe sitä taloudellisesti tuottavana investointina. Pyöräilyssä ei ole siirtokorvauksia, vaan pyöräily nähdään enemmänkin investointina nuoren kehitykseen, ja tarkasti joudutaan pohtimaan sitä, kuka nostetaan seuraan. Kalustokaan ei ole investointi. Pyörät tulevat sponsoritukena maahantuojalta, ja näin ollen seuran varoja ei kulu pyörien hankintaan. Heillä on kuitenkin suuri vastuu kalustosta, jonka rahallinen arvo on merkittävä. Myös seuran huoltoauto tulee osasponsorointina. He maksavat osan hinnasta itse, ja osa tulee maahantuojan tukena. Suurimpana investointina

nähdään seuran ajajat. Suorituspaikkojen rakentamista seuralla ei ole, kun bmx- ja dh- pyöräilykin eriytyi omaksi seurakseen.

TWD Länken tekee budjetointia, mutta sen ohjaava vaikutus on varsin vähäinen. Muuttujia on niin paljon. Budjetointivaiheessa ei aina tiedä vielä kaikkia sponsorisopimuksia, jotka kuitenkin pitää ottaa toiminnassa huomioon. Jos jokin sponsorisopimuksista ei toteudu, on toimintaa supistettava. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että joitain kilpailureissuja on jätettävä pois. Budjetti tehdään vuosi tasolla ja pitkäjänteistä suunnittelua ei pysty tekemään.

Lummelampi kertoo että tapahtumien järjestäminen tarvitsee paljon resursseja. Työtä tehdään joitain satoja tunteja yhtä tapahtumaa kohden. Kaikki työ on talkootyötä. Kuitenkin rahaa tapahtumien järjestämiseen kuluu. Tuotteita markkinoidaan alan tapahtumissa, kuten messuilla.

TWL:n tulonlähteitä ovat tapahtumien osallistumismaksut ja sponsoreilta saatava tuki. Jäsenmaksuja ei nähdä tulonlähteenä, vaan enemmänkin muodollisena maksuna. Avustuksia ei saada mistään ja yhteiskunnan avustuksen puute on ongelma. Jos seuran pitäisi palkata joku henkilö töihin, niin se ei onnistuisi, koska kaikki järjestelmät on suunniteltu vain isompien seurojen tarpeita varten. Lainarahoitusta ei ole käytetty, ja toiminnanjohtajan mielipide onkin, että urheilutoiminnassa ei pitäisi lainarahoitusta ollakaan. Seuran käynnistämisympäristössä on tarvittu vierasta omaa pääomaa, jolla toiminta on saatu alkuun. Se on kuitenkin ainoa vieras pääoma, jota seuraan on sijoitettu, ja siitä on edelleen hieman maksamatta. Sponsoreiden asema on erittäin tärkeä, ja sponsoreiden sopimukset pyritään hoitamaan niin, että saadaan pitkiä sopimuksia. Sopimukset pyritään aina uusimaan ja vaihtuvuus on ollut vähäistä.

Merida Finlandia MTB maastopyöräily tapahtumaa on kommentoitu seuraavasti. Useat tapahtumaan osallistuneet ovat arvostelleet reitin merkkausta. Moni oli ajanut pitkälle vikaan reitiltä. Kuitenkin kaikki ovat myös kehuneet reittiä niiltä osin, kun sillä olivat pysyneet. Muutoinkin tapahtumaa on keuhuttu hyvin järjestetyksi. Eräs kommentoija sanoi jopa parhaaksi tapahtumaksi, missä hän on koskaan käynyt. Tapahtumaan on osallistunut pidemmälle matkalle 125 kuntoilijaa ja lyhyemmälle matkalle 284 kuntoilijaa. (Fillari-Lehden foorumi, 2011.)

Kaupungin ainoa rooli TWL:n toiminnassa on luvan myöntäjän rooli. Luvat ovat maksullisia, ja kaikki muutkin kaupungin palvelut ovat maksullisia. Kaupungilta saa kuitenkin tukea suorituspaikkojen suhteen niin, että he antavat paikat seuran käyttöön. Joitain vuosia sitten, kun Lahden vanhan raviradan paikalle oli suunnitteilla hiihtoputki, olisi siellä sijaitseva bmx-rata jäänyt sen alle. Kaupunginliikuntatoimen johtaja oli ollut seuran kanssa neuvotteluissa uuden radan rakentamisesta ja kaksi paikkaa oli jo osoitettuna. Tällöin olisi rakennettu kansainväliset mitat täyttävä rata. Kun sittemmin hiihtoputki ei toteutunut, niin bmx rata hankekin on jäänyt.

Kisareissujen kustannukset on pääasiassa TWL:n itsensä maksettava. Enää ei ole mahdollista saada urheilujärjestöiltä avustuksia, kuten on joskus ennen saanut. Kun osallistutaan kansainvälisen pyöräilyliiton UCI:n kategorioimaan kilpailuun, kustantaa seura matkakulut, mutta paikanpäällä järjestäjä maksaa kaikki majoitukset ja ruokailut. Joskus myös järjestäjä antaa matkakuluihin avustusta. Seuran täytyy saavuttaa tietty kilpailullinen taso, jotta näihin kansainvälisiin kisoihin tulee kutsuja. Suhteet ja oma aktiivisuuskin vaikuttavat kutsujen saamiseen. TWD oli ainoa pohjoismainen seura, joka kutsuttiin latviassa keväällä järjestettyyn UCI:n alaiseen kilpailuun.

4.2.3 Sosiaalinen kestävyys pyöräilyssä

Pyöräilystä on uutisoitu Uusi Lahti - lehdessä otsikolla ”Pyöräilykesä käynnistyy”. Lahtelaiset pyöräilyseurat tarjoavat harrastajalle monenlaisia tapahtumia ja mahdollisuuksia. Jutussa tuodaan esille lahtelaisten seurojen tarjoamaa lajikirjoa ja niiden järjestämiä tapahtumia. Myös tiedotuksellinen aspekti löytyy, sillä lehdessä kerrotaan seurojen järjestämistä yhteislenkeistä, joille kaikki toivotetaan tervetulleiksi. Sen lisäksi kerrotaan koko perheen pyörätapahtumista ja lapsille tarkoitettua fillarikoulusta. Seurat ovat myös järjestäneet yhdessä kauden avauksen, jossa on järjestetty ihmisille pyöränhuoltonäytöksiä ja esitelty fillarikoulua. (Kotiranta, 2011.)

Launeen alueen Lähiö - lehdessä mainostettiin 6.5.2011 Lahden koko perheen kevätpyöräilytapahtumaa, jota on ollut järjestämässä Royal Cycling Team. Tapahtuman tavoitteena on pyöräilyn, liikenneturvallisuuden ja pyöräilyolosuhteiden edistäminen. (Omalähiö, 2011.)

TWD Länkenin internet - sivuilla on kattavasti kerrottu seuran ajajien kilpailuista. Kilpailuista tuodaan kattavasti esille tulokset ja jonkin verran myös kuskien kommentteja. TWD Länkenin alajaos cc Tailwind järjestää Lahdessa lapsille tarkoitettua fillarikoulun, jonka toimintaa esitellään. Pyöräilytapahtumiin osallistuviakin ohjeistetaan sivuilla. (TWD, 2011.)

Royal Cycling Teamin sivuilla esitellään seuran toimintaa, mistä selviää toiminta-ajatus, joka on pyöräilyä edistävä toiminta. Heidän sivuillaan toimii myös tarviketori. Royal pyöräilyn esitteessä kannustetaan työpaikkoja osallistumaan ja haastamaan toisensa sekä viihtymään ja kilpailemaan hyvän harrastuksen parissa. (RCT 2011.)

Royal Cycling Teamin toiminta-ajatuksena on pyöräilyn näkyvyyden lisääminen ja sen kautta vaikuttaminen yhteiskuntaan. Konkreettisesti vaikuttaminen näkyy kuntopyöräily tapahtumien järjestämisen muodossa. Uutena osa-alueena Royal Cycling Team on lähtenyt houkuttelemaan yrityksiä mukaan kuntotapahtumiin. He ovat myös osallisina vaikuttamassa lähiliikuntapaikkojen kehitystyössä ja muissakin urheilutapahtumissa, joihin heitä pyydetään. Royal Cycling Teamillä ei ole kilpailutoimintaa, ja he ovatkin vasta nyt liittyneet pyöräily unioniin, minkä myötä varsinaisten kilpailujen järjestäminen on mahdollista. Samoin heillä ei ole juniori kasvatusta eikä valmennusta. Seurassa on jonkin verran juniori jäseniä. Kun vanhemmat jäsenet, joista monet ovat entisiä huippupyöräilijöitä, huomaavat juniorin olevan lajista erittäin kiinnostunut, hänet ohjataan toisten seurojen valmennuksen piiriin. He tukevat junioritoimintaa myös jakamalla hyvin asiansa hoitaville junioreille stipendejä.

Seurassa kannustetaan kypärän ja muiden suojarusteiden käyttöön. Royal Cycling Teamin järjestämissä tapahtumissa on kypärän käyttö pakollista. Pyörän huoltamiseen on saatavilla apuja, ja pyörän kunnon tärkeys on myös huomioitu yhtenä suojaavana tekijänä. Seuran kautta saa myös alennusta yhteistyökumppaneina toimivista pyörähuolloista.

CC Tailwind pyörittää fillarikoulua lapsille. Toiminnanjohtaja arvelee, ettei fillarikoulusta välttämättä tule suoraan huippupyöräilijöitä, mutta se kuitenkin kasvattaa pyöräilyn tunnettavuutta, ja aina joku saattaa innostua lajista.

Toimintaohjeessa on kuvattu, kuinka nuoria tulee seuran toiminnan piiriin. Fillarikoulu on yksi reitti, mutta paljon urheilijoita tulee myös seuran ulkopuolelta toisista seuroista. Seurassa nähdään, että nuorten tulisikin olla monien lajien harrastajia. Urheilijat on jaettu seuraavasti: alle 16 -vuotiaat, 16 -18 -vuotiaat, alle 23 -vuotiaat sekä yleinen sarja. Nuoriin panostetaan paljon valmennusta, rahaa ja kilpailuohjelmaa. Suurin fokus onkin 16-18- ja alle 23 -vuotiaissa. Näin siksi, että

nuorilla on mahdollisuus nousta joihinkin pieniin talleihin, joista edetä Proteameihin, kuten Carlström ja Veikkanen. Seurassa on mietitty urapolkua, jossa huomioidaan kaikkien tarpeita nuorista veteraaneihin fokuksen ollessa kuitenkin nuorten valmennuksessa. Jotta toiminta on mahdollista, niin tarvitaan hyvä taustaverkosto.

Nuorten nostamisessa maailmalle on tärkeässä asemassa entinen ammattilaispyöräilijä Joonas Laukka, joka Lummelammen mukaan hoitaa TWD Länkenin kansainväliset yhteydet. Hänellä on hyvät suhteet ammattipyöräilymaailmaan niin nykyisen työnsä kuin entisen urheilutaustansa kautta. Euroopassa pyörii toimiva agenttitoiminta, joten seura on käytännössä yhden kättelyn päässä kaikista huippuseuroista. Seura on myös tiedostanut, että heidän täytyy vaalia lajin ja seuran mainetta. He eivät ainoastaan katso urheilutuloksia, vaan kaikki kehittyminen noteerataan. Kaikenlainen käyttäytyminen seurassa ja sen ulkopuolella ovat myös huomion arvoisia asioita. Lisäksi vaikuttaa tiedottaminen. Lehdistötiedotteita julkaistaan noin 150 kappaletta vuosittain. Harjoittelun pitää olla laadukasta, mistä jotkut tahot ovat jopa hieman kateellisia. Myös kehitystä pitää tapahtua. Pitää olla toimiva sekä ajan tasalla oleva joukkueenjohto ja huolto. Ylipäätään toimintatavat ja siviilielämä pitää olla kunnossa. Seuran täytyy kasvattaa yhteistyökumppaneiden arvoa ja toisinpäin. Suhteet muihin joukkueisiin ovat myös tärkeitä. Kaikkien tahojen roolit suhteessa seuraan on mietitty.

Seuralla on tärkeä rooli kasvattajana. Lummelampi toteaa että TWD:ssä on tiedostettu, se että urheilijoilla täytyy olla riittävät sosiaaliset taidot ja heidät koulutetaan kaikkeen mitä maailmalla tulee vastaan. Heidän täytyy esimerkiksi tiedostaa asemansa sekä se, ettei heti saa huippu paikkaa, vaan alkuun kaikesta joutuu huolehtimaan itse. Seura pitää tärkeänä, että urheilija hoitaa koulutuksen ylioppilaaksi asti. Myöhemmin kouluttautuminen muuttuu lajin luonteesta johtuen hankalaksi. Jos mieli ammattilaiseksi täytyy harjoitella 1000 tuntia vuodessa, ja sen

lisäksi on mahdotonta suunnitella opintojen suorittamista. Kjell Carlström on ainoa, joka on onnistunut edistämään opintojaan yliopistossa samaan aikaan ammattilaisena ollessaan. Toisaalta, Joonas Laukka on hyvä esimerkki siitä, kuinka hyvänä korkeakouluna ammattilaisura toimii. Hänestä kehittyi erittäin hyvä markkinoinnin osaaja.

TWD Länken kouluttaa urheilijoita jatkuvasti median kohtaamiseen, ja he käyttävät omia blogeja, jotka toimivat kommunikaatiovälineinä julkisuuteen. Juniorityössä ei erityisesti ole panostettu henkiseen valmennukseen. Asian vakavuus on kuitenkin tiedostettu ja asioista on yleisellä tasolla puhuttu niin, että kaikki tiedostavat lajin sisältämät riskit. Kypärä täytyy olla, ja se vaaditaan pidettäväksi päässä aina harjoittelussa. Kypärän käyttö koetaan asenne kysymykseksi. Liikennekulttuuria opetetaan harjoitusleireillä. Seuran pyöräilijät edustavat koko lajia, eivätkä vain ja ainoastaan seuraa tai itseään. Eettisiä periaatteita noudatetaan lajiliiton mukaisesti, ja kun sopimus tehdään nuoren kanssa, sitoutuu hän noudattamaan seuran eettisiä periaatteita. Doping on yksi tärkeistä esille nostettavista asioista. Urheilijan on itse osattava tulkita, mikä on sallittua ja mikä ei. Urheilijalla on vastuu siitä, mitä itse laittaa suuhunsa. Esimerkiksi seuran ollessa leirillä espanjassa ei lääkäri määrittele sitä, onko lääke sallittua vai ei. Urheilijan on itse se osattava selvittää asia. Joukkueenjohtajalla on anti doping - toimikunnan kiellettyjen aineiden lista, josta urheilija itse selvittää, voiko hän ottaa kyseistä lääkettä vai ei. Näin korostetaan urheilijan omaa vastuuta. Tiedossa on useita esimerkkejä siitä, kun äiti tai isä on antanut lapselleen jotain lääkettä, joka on paljastunut testissä kielletyksi aineeksi. Biologinen passi on käytössä ainoastaan kahdella urheilijalla, ja se koetaan raskaaksi, mutta tärkeäksi asiaksi.

TWL:n tulostavastuuna käsitetään pyöräilijöiden kehittyminen ja heidän uransa jatkuminen. Tuloslaskelma ja talous antavat puitteet, ja tulos tulee urheilijan kehitymisestä. TWD Länkeniin ei houkutella, vaan he pyrkivät tekemään oman toimintansa kautta asioita niin, että seura nähdään houkuttelevana ja parhaat

urheilijat hakeutuvat seuraan. Jos seurassa huomataan joku potentiaalinen urheilija, joka ei huomaa itse kysyä, niin silloin häneen otetaan yhteyttä.

Lummelammen mukaan valmentajien motivaattorina toimii nuorten kehittyminen ja puitteet siitä, että Suomessa voi toimia pyöräilyvalmentajana. Lajin ongelmana on rahan puute, jolloin valmentajakin joutuu oman aikansa lisäksi panostamaan myös rahaa toimintaan. Valmentajia ei oikeastaan kouluteta, vaan he hakeutuvat itse koulutuksiin. Useat toiminnassa mukana olevat ovat jo kouluttautuneet ammattinsa puolesta vastuualueensa tehtävään.

Kalustohuollon hoitaa TWD Länkenin oma mekaanikko, joka on pääasiassa mukana seuran leireillä ja kisamatkoilla. Muuten kaluston huolto on pääasiassa urheilijan itsensä vastuulla. Lihashuoltoon ei seuralla ole resursseja, vaan se jää kilpailumatkoja lukuun ottamatta täysin urheilijan itsensä hoidettavaksi. Kilpailuissa olevat autoletkat ovat välttämättömiä. Urheilijat eivät voi kilpailla isoissa kisoissa ilman huoltoa. Suomessa kolonna on äärimmäisen paljon lyhyempi. TWL:llä on käytännössä ainoana Suomessa seuran oma huoltoauto.

TWL:ssä on tiedostettu tarve kouluttaa toiminnan kannalta keskeisiä osaajia ja vaikei suoranaista tarvetta kestäväen kehityksen koulutukselle nähdäkään niin kuitenkin kouluttautuminen tukee kestäväen kehityksen toteutumista seurassa.

TWL:ssä urheilijoille on käytössä lääkäri. Monet urheilijat asuvat eri paikkakunnilla, joissa normaaleissa sairaustapauksissa käytetään paikallisia palveluita. Urheilu vammoissa tai harjoittelua estävien vammojen varalle seuralla on olemassa suhteet, joita hyväksi käyttäen urheilija pääsee nopeasti oikeaan hoitoon. Hoidot pyritään hoitamaan vakuutusturvan kautta, jonka tärkeyttä korostetaan urheilijoille. Ennen kaikkea ulkomaanmatkojen sairausvakuutus turvaa painotetaan.

TWD Länken kantaa vastuun urheilijasta, kun hän harjoittelee. Vanhempien ei pitäisi puuttua valmennukseen. Urheilijan vanhempien rooli on enemmän kannustavaa kuin aktiivista. Esimerkkinä pyörän peseminen pitäisi aina olla urheilijan vastuulla, jotta hän oppii itse huolehtimaan kalustostaan ja sen myötä valmentamaan itseään tulevaa itsenäistymistä varten. Vanhempien täytyy olla henkisenä tukena ja keskustelu kumppaneina nuorelle.

Esa Skyttä on entinen maajoukkue-tason kilpapyöräilijä 90-luvulta. Hän kertoi omakohtaisesti mielipiteensä opiskelun ja kilpapyöräilyn yhdistämisestä. Hän on sitä mieltä, että on paljon urheilijasta itsestään kiinni, kykeneekö urheilija hoitamaan opiskelun urheilun ohessa. Pyöräily on lajina äärimmäisen paljon aikaa vaativa laji, ja tästä syystä opiskeleminen on hankalampaa kuin monessa muussa lajissa. Seurat kuitenkin kannustavat ja joustavat hänen mielestään hyvin nuorten opiskelun suhteen. Hän kertoo, että oma opiskelu oli erittäin hankalaa aikoinaan, jolloin koulujärjestelmä ei ollut soveltuva urheilijoiden opiskelulle. Hän kuitenkin tietää, että nykyään jopa ammattitason pyöräilijät ovat samalla suorittaneet yliopistotason tutkintoja, joten nykyään tilanne opiskelun suhteen on parempi. Loppujen lopuksi suurin vastuu on kuitenkin urheilijalla itsellään. Valmentajan ja urheilijan suhteesta hän toteaa, että seuralla täytyy aina olla joku, joka vastaa valmennuksesta. Valmennuksen ei pitäisi olla pakottavaa, vaan joustoa täytyisi olla.

4.3 Analyysi

4.3.1. Jalkapallon ympäristöllisen kestävyuden toteutuma

Ympäristöllinen kestävyys jalkapallossa toteutuu tutkittujen seurojen osalta huonosti. Haastatteluissa ilmeni, että ympäristölliseen kestävyteen on menneinä vuosina kiinnitetty runsaasti huomiota, ja se on ollut hyvällä tasolla. Kolmesta seurasta ainoastaan FC Reippaalle on tehty ympäristösuunnitelma. Suunnitelman noudattamista ei kuitenkaan käytännössä valvota. Suunnitelman mukaan seuralla pitäisi olla ympäristövastaava sen lisäksi jokaiselle joukkueelle pitäisi olla nimettynä ympäristövastaavat. Reippaan internetsivujen mukaan nykyisellään kuitenkin vain kahdella joukkueella on nimetty ympäristövastaava ja seuran vastaavaa ei ole nimettynä. Nykytila asiassa on kuitenkin kaikissa kolmessa seurassa se, että asiat ovat unohtuneet niiden alulle laittamisen jälkeen. Suurimmaksi syyksi tähän seurat nostavat asioiden vahvan henkilöitymisen. Kun henkilöt jotka ovat olleet asialle omistautuneet ovat vaihtuneet, ei tilalle ole tullut ketään ja asiat ovat jääneet kesken.

Seuroista kerrotaan, että asiaan olisi kiinnostusta, mutta käytännössä kaikki käytössä olevat resurssit menevät itse ydintoimintaan eli seuratoiminnan taloudelliseen, organisaatiolliseen ja kilpailulliseen toimintaan. FC Lahdesta kerrottiin että asiaan voitaisiin kyllä panostaa, jos siitä olisi selkeästi jotain hyötyä tai joku taho seuralta sitä edellyttäisi. FC Reippaan ja Kuusysin kanta oli lähinnä se että asiat ovat sillä tasolla millä ne ovat, eikä asiaan ole nyt aiheellista kiinnittää enempää huomiota. Ympäristölliset asiat tulevat seurojen prioriteeteissa siis muun toiminnan ohessa jos ovat tullakseen.

Kuitenkin kuten todettua, FC Reipas on saanut ympäristötoiminnastaan jopa tunnustusta. Seuran Tytöt 96–97 –joukkueelle on myönnetty Liikunnan

Ekomerkki, joka on tunnustus ympäristövastuullisia toimintatapoja edistäville urheiluseuroille, -joukkueille ja -tapahtumille. Liikunnan Ekomerkki on osoitus siitä, että sen saaja on sitoutunut toiminnassaan ympäristövaikutusten vähentämiseen. Reippaalle on myös vuonna 2004 laadittu ympäristösuunnitelma.

4.3.2. Jalkapallon taloudellisen kestävyuden toteutuma

Toteutettujen haastattelujen perusteella taloudellinen kestävyys jalkapallossa ilmenee ja tarkoittaa kaikissa tutkimuksen kolmessa seurassa hyvin pitkälti samoja asioita. Seuroissa ei pidetä talouden suunnittelua varsinaisesti osana kestäväää kehitystä, vaan enemmänkin on kyse ydintoiminnan rahoittamisesta ja sitä kautta toiminnan jatkumisesta. Talouden kestäväää kehitystä lähestytäänkin seuroissa järkevän ja maltillisen taloudenpidon kautta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että jokainen yksittäisen seuran tekemä hankinta suunnitellaan tarkasti etukäteen, ja hankintoja tehdään vain tarpeeseen. Suurimpina taloudellisina investointeina seuroilla ovat niiden ydintoimintaan kiinteästi liittyvät kulut: kenttävuokrat, henkilöstökulut, tuomarikulut ja pelimatkojen järjestämiseen liittyvät kulut. Suurimmat tuloerät koostuvat varainhankinnasta, jäsenmaksuista ja sponsorituloista. Seurat yrittävät myös hallinnon tasolla vaikuttaa organisaationsa sisällä toimivien joukkueiden taloudenpitoon mahdollisimman paljon, antamalla neuvoja sekä vaatimalla joukkueiden talouden vastuuhenkilöitä luomalla selvityksiä yksittäisten ikäluokkajoukkueiden ratkaisuksista sekä taloudellisesta tilasta.

Jokaiselle tutkitulle seuralle yhteistä talouden kestävään kehityksen osalta ilmeni olevan myös se, että taloudellisen tilanteen arvioitiin olevan tiukka, mutta pääasiallisesti vakaa. Seuroja yhdistävä tekijä oli että yhteiskunnalta toivottaisiin enemmän tukea taloudellisessa muodossa. Talouden suunnittelunkin osalta linja oli yhdenmukainen, eli jokainen seura suunnittelee talouttaan vain yhden kauden

päähän. Tämä johtuu tietenkin monista yksittäisistä asioista ja suurimpana niistä varmasti varainhankinnan onnistuminen kyseessä olevan kauden osalta.

Yhteenvedona voitaisiin todeta että seurojen talouden osalta niiden toimintaan liittyy riskejä, mutta varsinaisen toiminnan kannalta merkittäviä riskit ovat ainoastaan osakeyhtiömuotoisella FC Lahti Oy:llä. Seura on tehnyt muutamana peräkkäisenä kautena tappiollisen tuloksen, ja sen talouteen vaikuttaa merkittävästi kausikohtainen menestys sekä katsojien lukumäärästä määräytyvät lipputulot. On myös todettava että tutkimukseen tehdyt arviot seurojen taloudenpidosta perustuvat pelkästään tutkijoiden tekemiin haastatteluihin, ja niissä seuroilta saatuihin tietoihin. Mitään muuta tietoa tai vertailukohtia ei tutkimusta varten ollut käytettävissä.

4.3.3. Jalkapallon sosiaalisen kestävyuden toteutuma

Sosiaalisen kestävyuden toteutumisen voidaan sanoa tutkimusta varten tehtyjen haastatteluiden perusteella olevan hyvällä tasolla ja olevan kiinteä osa seurojen ydintoimintaa. Asiaan on kiinnitetty huomiota järjestämällä henkilöstölle ja jäsenille koulutusta eri-ikäisten pelaajien kanssa toimimiseen ja ongelmatilanteista selviämiseen. Kaikilla seuroilla on laadittu erilliset ohjeet seurojen pelaajien käyttäytymiselle. FC Kuusysissä ja FC Reippaassa ohjeet on kirjattu joukkueiden pelisääntöihin, ja FC Lahdessa pelaajien sopimuksiin. Myös seurojen käytännön toiminnassa ohjeistetaan seuran jäseniä oikeanlaisiin toimintatapoihin, ja puututaan mahdollisiin väärinkäytöksiin sekä ongelmatilanteisiin. Seurojen toiminnassa korostetaan mm. suvaitsevaisuutta, kielenkäyttöä ja alkoholin sekä dopingin vastaisuutta. Linja näiden suhteen on ehdottoman tiukka. Lisäksi painotetaan toisen ihmisen huomioonottamista ja koulutuksen tärkeyttä. Ominaista kaikkien kolmen seuran toiminnalle on myös varsinaisen ydintoiminnan mukana lähes itsestään tuleva terveydellisten vaikutuksien edistäminen. Jokaisen seuran edustaja myös vakuutti haastatteluissa, että seuroille on tärkeää miten pelaajat selviytyvät

elämässään pelaajauran jälkeisessä elämässään. Seurojen toiminnasta johtuen on FC Lahti kuitenkin erilaisessa asemassa kuin FC Kuusysi ja FC Reipas. FC Lahden toiminta tapahtuu ainoastaan aikuisten joukkueen tasolla, kun Kuusysillä ja Reippaalla toiminta on pääosin junioripohjaista.

Seurojen toiminnasta käytännössä sosiaalisen kestävyuden osalta on saatavilla sekä sitä tukevaa että horjuttavaa tietoa. Esimerkkinä horjuttavasta tiedosta toimii hyvänä esimerkkinä FC Reippaan futiskoulun esite ja nettisivujen mainos, jossa tuodaan esille vain taloudelliset aspektit mutta ei lainkaan houkutella vanhempia lähettämään lapsia hankkimaan kivoja kaverisuhteita eikä sen enempää mainosteta lajin hyviä puolia yhteis- ja ryhmähengen tai terveydellisten vaikutusten kasvattajina. Muitakaan kestävä kehityksen aspekteja ei tuoda esille vaikka seuralla pitäisi olla toimintaa ohjaavia järjestelmiä joita korostaa toimintaansa tuotaessa esille.

Tukevana referenssinä voidaan taas pitää seuran organisoimaa Päivisfutista. Päivisfutiksen järjestämisessä toteutuvat oikealla tavalla urheilun etiikan tavoitteet sillä tuottamalla lapsille positiivisia kokemuksia saadaan heitä houkutelua turvallisesti lajin pariin. FC Reippaan sitoutumisesta asiaan kertoo että Päivisfutis aiotaan järjestää siitä huolimatta että pitopaikkana olevan suurhallin ensi keväisen remontin takia paikkaa ei vielä ole tiedossa. FC Kuusysin toiminnassa esimerkkinä seuran tavoitteiden ja antamien mielikuvien toteutumisesta voidaan pitää seuran ylläpitämää omaa joukkuetta vammautuneille. Joukkueen toiminta antaa myös vammaisille mahdollisuuden harrastaa jalkapalloa. FC Reipas on puolestaan luonut juniorien toimintaan mallin jossa kaikkein nuorimmat aloittavat jalkapallon pelaamisen leikkilliselle pohjalle perustuvalla Leikkimaailma-tasolla ja jatkavat siitä iän karttuessa Kaverimaailma-tasolle. Näiden tasojen esittelyssä on erikseen mainittu yhteishenkeä ja toisen pelaajan kunnioitusta korostavat tavoitteet. Edellä mainittuja tasoja seuraa vielä 16-19-vuotiaille pelaajia koskeva Tulevaisuus-taso, jonka kuvauksessa em. asiat on myös mainittu.

Todisteena siitä että FC Kuusysin ja Reippaan toiminnassa on kiinnitetty huomiota seuran toiminnan laatuun myös sosiaalisten sekä kasvatuksellisten osalta on Nuori Suomi ry:n myöntämä Sinettiseurun arvo. Sinettiseurun arvon saa vain jos seuran toiminta täyttää sille asetetut vaatimukset joiden pohja rakentuu lapsen ja nuoren parhaan edistämiseksi. Kyse on siis periaatteessa puolueettoman ulkopuolisen tahon seuran toiminnasta tekemästä sertifiointista.

4.3.4. Pyöräilyn ympäristöllisen kestävyden toteutuma

Ympäristötyössä TWL on tiedostanut asemansa ja tapahtumien ympäristövaikutuksia on pohdittu ja jätteiden aiheuttamaa ympäristön kuormitusta pyritään vähentämään ohjeistamalla jäseniä ja tapahtumiin osallistuvia.

Kilpailumatkat hoidetaan pääasiassa yhteiskuljetuksilla joka on taloudellisesti ja ympäristöllisesti järkevä ratkaisu. Tässä olisi mahdollista ottaa sama kuljetus muiden samaan tapahtumaan matkaavien seurojen kanssa jolloin syntyisi vielä enemmän säästöä. Kilpailijoiden käyttämät pyörät kierrätetään takaisin käyttöön joten ympäristön kuormitus on tältäkin osin minimoitu.

Pyöräilytapahtumiin saavutaan yleensä autoilla jo senkin takia, että usein tapahtuman aiheuttama rasitus on niin suuri, ettei monikaan jaksa enää sen perästä polkea kotiin. Royal Cycling Team ei kannusta osallistujia saapumaan tapahtumaan kimpakyydillä. Jonkin verran ihmiset kyllä käyttävät kimpakyytejä, mutta se on enemmän heidän oma ratkaisunsa kuin seuran ansiota. Hyvin harvat saapuvat paikalle omilla pyörillään. Kuitenkin pyöräilyssä saavutaan harjoituksiin paikalle pyörillä joten ympäristöllisen kuormituksen pienentämiseksi olisi hyvä miettiä mahdollisuuksia joilla kilpailuihinkin voitaisiin saapua yhteiskuljetuksilla ja mahdollisesti myös pyörillä.

4.3.5. Pyöräilyn taloudellisen kestävyuden toteutuma

Seuralla ei ole suoranaisia taloudellisia investointeja, suorituspaikat ovat jo olemassa eli käytetään olemassa olevaa infrastruktuuria hyväksi. Kuluja on varsin vähän kaikki toiminnassa mukana olevat henkilöt antavat työpanoksensa ilmaiseksi seuran käyttöön. Sen voidaan nähdä olevan hyvä asia mutta se myös aiheuttaa toiminnalle riskejä kun rahoitus lepää vahvasti tapahtuma järjestämisen varassa. Suurena ongelmana nähdään yhteiskunnallisen taloudellisen tuen puute. Kilpailumatkojen matkakuluja seura minimoi kulkemalla yhteiskuljetuksilla. Seurassa on saavutettu riittävä taso jotta päästään osallistumaan kansainvälisen lajiliiton alaisiin kilpailuihin joihin osallistuminen on taloudellisesti edullisempaa. Tapahtumien järjestämisestä aiheutuu kuluja lupamaksujen muodossa. Menoja muodostuu myös huollon hoitamisesta. Tätä pyritään kuitenkin minimoimaan kattavalla vakuutusturvalla. Lainarahoituksen osalta seurassa on mielestämme käsitetty urheiluseuran toiminnan omarahoituksen tärkeys. Lainarahalla ei voi toimia jos toiminta itsessään ei tuo tuloja. TWD-Länkenin joukkueen menestys ja aktiivisuus Latviassa pitää heidät varmasti jatkossakin sillä urheilullisella huipputasolla, jolla joukkueenjohto varmistaa kisakutsujen saamisen myös jatkossa.

Royal Cycling Teamin talous rakentuu varsin huonosti ennustettavalle pohjalle. Tapahtuma tuottojen ollessa pääasiallinen tulonlähde, ei voida tehdä budjetointia kovinkaan luotettavalla tasolla. Tästä johtuen myöskään toimintaa ei voida suunnitella pitkälle tulevaisuuteen. Toisaalta on todettava että seuralla ei ole taloudellisia velvoitteita eikä junioritoimintaa, joten heillä ei myöskään ole periaatteessa vastuuta joka perustuisi toiminnan vakaalle jatkumolle. Talous perustuu arvoille joissa henkilösuhteet ovat erittäin tärkeässä asemassa. Näin kyetään minimoimaan kulut ja tuloista saadaan suurempi hyöty. Yhteiskunnalta Royal Cycling Team ei saa rahallista apua.

TWD Länkenin talous on varsin vakaalla pohjalla, toiminnassa on kuitenkin suuria riskejä jotka seurassa on tiedostettu. Taloutta ei kyetä suunnittelemaan kovinkaan pitkälle tulevaisuuteen, tulojen jatkuvan epävarmuuden vuoksi.

Sponsorisopimukset on kuitenkin onnistuttu tekemään monivuotisiksi ja tukijat ovat olleet tyytyväisiä, josta johtuen vaihtuvuus on ollut vähäistä. Se luo jonkinlaista varmuutta kuin myös se että sponsoreita on useita jolloin riskiä on hajautettu. Suurena tulonlähteenä toimivat järjestettävät tapahtumat, joissa on aina riski seuraavan vuoden osallistumismäärien putoamisesta. Tämä vaikuttaa suoraan seuran talouteen, joka puolestaan heijastuu nopeasti seuran toimintaan ja urheilijoiden harjoitusmahdollisuuksiin. Seuralla onkin nähtävissä selkeä tulosvastuu nuorille urheilijoille. Seuran täytyy pitää toiminta sellaisella tasolla jossa kyetään takaamaan laadukkaan harjoittelun olosuhteet. Seurassa on hyvin tiedostettu se, että tulokkaita täytyy seuloa jotta tulosvastuu on toteutettavissa. Nuoret nähdään oikealla tavalla investointina, jolloin heidän on myös oltava sitoutuneita seuraan. Sitoutuminen tuodaan hyvin esille sopimuksen tekovaiheessa.

4.3.6. Pyöräilyn sosiaalisen kestävyuden toteutuma

Toinen tutkijoista osallistui tyttärensä kanssa Lahden kevätpyöräilyyn. Royal Cycling Teamin rastilla ei varsinaisesti tuotu esille liikenneturvallisuuden tai pyöräilyolosuhteiden edistämistä. Seuran päätoimintaperiaate toki toteutui seuran ollessa mukana mahdollistamassa tapahtuman järjestämistä ja näin saattamalla ihmiset terveydellisiä ja sosiaalisia vaikutuksia edistävän harrastuksen pariin.

Royal Cycling Teamissa otetaan hyvin huomioon toiset urheilijat ja heitä tuetaan kaverillisessa hengessä. Seuralla ei ole varsinaista junioritoimintaa ja seuran toiminnan piiriin hakeudutaankin enemmän harrastamaan aktiivista pyöräilyä, kuin kilpailutoimintaa. Toimintaan mukaan tulevat juniori-ikäiset pyöräilijät huomioidaan kuitenkin hyvin toiminnassa, ja seurassa on myös nuoria jäseniä.

Seura jakaa stipendejä hyvin asiansa hoitaville junioreille. Joka mielestämme toimii hyvänä kannustimena lajissa jossa kustannukset ovat varsin korkeat, ja pitkälti urheilijoiden tai heidän vanhempiensa maksettavina.

Royal Cycling Team on mukana monissa yhteiskunnallisissa hankkeissa ja usein heitä pyydetään niihin mukaan. Seuran toimintaohjeissa onkin mainittu yhtenä tärkeänä argumenttina seuran toiminnan perustuvan pyöräilyä edistävään toimintaan.

Royal Cycling Teamissa kannustetaan kypärän ja muidenkin suojarusteiden käyttöön. Heidän järjestämässään tapahtumissa on kypärän käyttöpakko. Pyörän huoltamiseen on saatavilla apuja ja pyörän kunnon tärkeys on myös huomioitu yhtenä suojaavana asiana. Seuran kautta saa myös alennusta yhteistyökumppaneina toimivista pyörähuolloista. Mielestämme seurassa on huomioitu turvallisuus asiat, seuran toiminnan tason huomioiden, hyvin.

Mielestämme Royal Cycling Teamin jäsenilleen järjestämä kilpailu on sen hyötyliikuntaan kannustavan luonteen vuoksi erittäin hyvin ajateltu. Tutkimustuloksiin nojatenkin voidaan todeta, että kilpailu toimii hyvänä kannustimena.

TWD Länkenin laatima toimintaohje toimii hyvänä pohjana urheilijan kasvatustyölle. Asia on mielestämme hyvin jäsennetty nimenomaan urheilijan kautta ja kaikki aspektit on mielletty niin että ne ovat työkaluja joilla nuorelle mahdollistetaan parhaat eväät menestymiselle. Kyseessä on vasta ensimmäinen versio toiminta ohjeelle joten voidaan vain toivoa että kehitystä tapahtuu jatkossa. Seuralla on todella hyvä taustaorganisaatio, toimintaan on saatu mukaan alojensa ammattilaisia ja entisiä ammattipyöräilijöitä jotka kykenevät antamaan nuorille parhaan avun kehittymiseen.

Seurassa on hienosti tiedostettu seuran rooli nuorten elämässä kasvattajana, urheilijoilla täytyy olla riittävät sosiaaliset taidot ja heidät koulutetaan kaikkeen mitä maailmalla tulee vastaan. Lajin luonteesta johtuen opiskeleminen aktiiviuran aikana on äärimmäisen hankalaa ja seurassa on hyvin huomioitu kouluttautumisen tärkeys ja seurassa pidetäänkin huoli että nuoret kouluttautuvat keskiasteen koulutukseen asti ennen kuin todellinen huippu urheilu-ura alkaa. Seura kouluttaa urheilijoita jatkuvasti median kohtaamiseen ja he käyttävät omia blogeja jotka toimivat kommunikaatiovälineinä julkisuuteen. Vaikeiden asioiden kohtaamisen tärkeyttä ei mielestämme ole tiedostettu sillä tasolla jolla sen täytyisi olla jotta ura ei katkea ylitsepääsemättömän henkisen kärsimyksen johdosta. Henkilökohtaisten suojarusteiden käyttöön kasvatetaan hyvin mutta käyttäminen perustune enemmän ajatukselle että se kuuluu lajiin kuin siihen että sillä saadaan turvallisuuden tunnetta. Liikennekulttuuriin opetetaan leireillä jossa urheilijat oppivat edustamaan koko lajia eivät vain itseään. Eettisten periaatteiden noudattamisessa seurataan lajiliiton säännöksiä joihin sopimuksen kirjoittava urheilija sitoutetaan. Doping kasvatus on seurassa esimerkillistä urheilijat oppivat käytännössä siihen arkeen jossa huippu-urheilija elää. Biologisen passin asema lajissa on tiedostettu hienosti.

TWL kantaa hienosti vastuunsa urheilijoista ja heidän kehittymisensä nähdäänkin tulostavastuuna. Mielestämme on hyvä että seuraan on saatu valmentajia jotka ovat motivoituneet muun kuin rahan voimasta. Kuitenkaan TWL:ssä ei ole oikeastaan annettu mitään koulutusta heille, eikä reilun pelin ohjeistuksia ole otettu valmennusta ohjaavaksi toiminnoksi, joten parannettavaa löytyy. On oikein että vanhemmille kerrotaan mikä on heidän roolinsa, tällöin urheilijat saavat oikeat kehittymisen mahdollisuudet. Seura on myös mukana vaikuttamassa yhteiskunnallisiin hankkeisiin, jotka vaikuttavat nuorten harjoittelumahdollisuuksiin. Mielestämme tämä osaltaan lujittaa seuran johdon ja urheilijoiden välejä.

4.4 Kestävän kehityksen nykytilan arviointi

4.4.1. Saman lajin seurojen välinen arviointi

Pyöräilyseurat

Vertailtaessa tutkimuksessa mukana olevia pyöräilyseuroja keskenään havaitaan selviä eroja kestävän kehityksen painopisteissä. TWL:ssä, jonka toimintaa ohjaa junioreiden kasvatus, korostuu taloudellisten vastuiden ohella urheilijoiden sosiaaliset vastuut. Jopa siinä määrin, että urheilullinen vastuu vaikuttaa lähes suoraan taloudelliseen tilanteeseen seurassa. Seuran taloudessa onkin riskejä, jotka voivat vahingoittaa junioreiden kehitystä. Yhtäläisyyksiä toisen seuran Royal Cycling Teamin kanssa on havaittavissa. Etenkin se korostuu talkootyön ja varainhankinnan alueilla. Royal Cycling Teamissa selkeästi korostuneempi vastuullisuuden alue on yhteiskuntavastuullisuuteen liittyvää. He ottavat paljon osaa erilaisiin yhteiskunnallisiin hankkeisiin ja lasten tapahtumiin. Näin toimiessaan he tuovat pyöräilyä esille turvallisena ja lapsille hyvin soveltuvana lajina. RCT:ssä toiminta on kestävämpää varsinkin taloudellisesta näkökulmasta, mutta toisaalta heillä ei ole samanlaisia taloudellisia velvoitteita kuin on TWD:llä, joten suoran vertailun tekeminen on hankalaa. Onkin pohdittava toimintaa kokonaisuutena, jolloin eri osa-alueiden arvottaminen on hankalaa. Molemmissa seuroissa tehdään asioita luonnostaan kestäväällä tasolla, mutta oikeastaan kummassakaan ei ole seuran tasolla ohjattu toimintaa kestävämpään suuntaan. TWD:ssä on kuitenkin tehty toiminnanohjaus suunnitelma, joka osoittaa, että toimintaa on ajateltu kattavammin kuin vertailtavassa seurassa. Lajitasolla toimintaa ulkopuolisen silmin tarkasteltuna, voidaan todeta lajin olevan varsin kestäväällä tasolla, sillä toinen seura hoitaa hyvin urheilullisen toiminnan ja toinen taas yhteiskunnallisen vaikuttamisen.

Jalkapalloseurat

Vertailtaessa tutkimuksessa mukana olevia jalkapalloseuroja keskenään, on seurojen toiminnan tasossa kestävä kehityksen eri osa-alueiden osalta helppo löytää erottavia ja yhdistäviä tekijöitä. Yhteistä seurojen toiminnalle on kestävä kehityksen sosiaalisen puolen korostuminen niiden toiminnassa. Se on kaikkien kolmen seuran toiminnassa hyvällä, jos ei jopa erinomaisella tasolla. On syytä kuitenkin muistaa että FC Lahdella ei ole omaa junioritoimintaa, joten seura ei toteuta varsinaista nuorten sosiaalista kasvatusta. FC Reippaalla ja Kuusysillä taas on toimintaa sekä junioreissa, että aikuisten tasolla. Seurat on myös palkittu laadukkaasta työstään myös sosiaaliin arvoihin liittyen. FC Reipas nousee kuitenkin esiin sen osalta että toiminnassa on, varsinkin aiemmin, keskitytty toiminnan kehittämiseen kestävä kehityksen osa-alueilla, viimeisimpänä osoituksena tästä on vuoden juniori valmentaja palkinto vuodelta 2009.

Taloudellisen kestävä kehityksen osalta tilanne on periaatteessa samanlainen kuin sosiaalisen puolen. FC Kuusysi ja Reipas ovat taloudellisesti vakaalla pohjalla, mutta FC Lahden tilanne on huonompi. Kuusysin ja Reippaan tilanne on parempi koska niiden rahoitus on varmemmalla pohjalla kuin FC Lahden. Tämä johtuu siitä että seurojen taloudellinen pohja rakentuu pitkälti jäseniltä saaduista jäsenmaksuista. Seurojen jäsenmäärä on seurojen edustajien mukaan pysynyt vakaana, joten rahoitus on suhteellisen varmallalla pohjalla. FC Lahden talous taas rakentuu pääosin tukijoilta saatuihin sponsorituloihin sekä otteluista saataviin pääsylipputuloihin, jotka voivat vaihdella kausikohtaisesti paljonkin. FC Lahden taloudellista tilannetta heikentää myös se, että seuran kaksi viimeistä kautta ovat olleet taloudellisesti tappiollisia ja seura on joutunut ottamaan velkaa toimintansa rahoittamiseksi.

Ympäristöllisen kestävä kehityksen osalta seuroista on vaikeampi löytää eroja, kuitenkin yksi erottuu joukosta. Fakta on että menneinä vuosina seurat ovat toimineet aktiivisesti asian suhteen, koska asiasta vastuussa olleet tahot ovat siihen

voimakkaasti panostaneet. Todisteena asiasta on löydettävissä esimerkiksi seurojen toiminnasta tehdyt huomiot paikallisessa mediassa ja lajiliiton sivuilta. Seuroilla oli vihreesti yhdessä kampanja jonka myötä toiminnan ympäristövaikutuksia pyrittiin pienentämään. Nykytila onkin sitten jotain aivan muuta, koska asian suhteen aktiiviset henkilöt ovat jääneet pois seurojen toiminnasta. Nykytilan voidaan sanoa olevan kaikkein paras ehkä FC Reippaassa, jossa yhdellä joukkueella on ekomerkki ja seuran sivuilla esitetään ympäristövinkkejä. FC Reippaan toimintaohjeessa mainitaan, että jokaisella joukkueella pitää olla ympäristövastaava mutta kuitenkin vain kahdella joukkueella on sellainen, samaten seuralla pitäisi olla ympäristövastaava, kuitenkin sellaista ei tällä hetkellä ole. Joka tapauksessa voidaan sanoa että FC Reipas erottuu porukasta sillä siellä asia tiedostetaan seuran toiminnan ohjaavissa järjestelmissä. Kaikista kolmesta seurasta kerrotaan että asiaan ei erityisesti kiinnitetä huomiota, vaan se tulee muun toiminnan yhteydessä esille jos on tullakseen. Kuusysin ja FC Lahden ympäristöllisestä kestävästä kehityksen toiminnasta jääkin haastatteluiden perusteella kuva että asiat ilmenevät enemmän seurajohdon ajatuksissa kuin seurojen käytännön toiminnassa.

4.4.2. Lajien välinen vertailu

On selkeästi osoitettu että ilmasto on lämpenemässä ihmisen toiminnan seurauksena. Lämpötila jatkaa nousua vaikka saastuminen loppuisi nyt. Tämän vuoksi nykyihmisten täytyy muuttaa toiminta mallejaan niin että saastumisen hillitseminen voidaan toteuttaa pikimmiten. Urheilu seuroilla on tärkeä rooli kasvattajina, onkin ensiarvoisen tärkeää että seurojen johto henkilöt tiedostavat roolinsa tulevaisuuden rakentajina. Ympäristöllisesti ajateltuna lajeissa tehdään samansuuntaista työtä. Molemmissa huolehditaan tapahtumissa jätteiden keruu hyvin, toisaalta jäseniä ei erityisesti kannusteta eikä kouluteta ympäristön huomioonottamiseen. Jalkapallossa on kuitenkin pyöräilyä enemmän tehty yksittäisiä kampanjoita joidenkin joukkueiden tahoilta, joten voitaneen todeta että

jalkapalloseurat ottavat ympäristölliset asiat paremmin huomioon. Hyötyliikuntaan kannustetaan pyöräilyssä jalkapalloa enemmän, joskin kilpailutapahtumiin saavutaan molemmissa hyvin usein autoilla. Toisaalta pyöräilyssä on jalkapalloa yleisempää kulkea harjoituksiin pyörällä, kun taas jalkapallossa lähes kaikki ikäluokat kulkevat harjoituksiin autoilla. Tuloksista voidaan todeta että ympäristöllinen kasvatus toteutuu jollain epämääräisellä tasolla, joka ei sinällään ole kontrolloitua eikä toteutumista valvota. Tässä menetetään suuri mahdollisuus, sillä urheilussa tavoitetaan suuria ihmisjoukkoja ja ennen kaikkea urheilun parissa toimii iso joukko aikuisiksi kasvavia nuoria, jotka puolestaan vaikuttavat siihen miten elämme tulevaisuudessa. Molemmista lajeista on löydettävissä seuroja jotka kannustavat jäseniään ja sidosryhmiä paremmin hyötyliikuntaan, kuitenkin mitään selkeää yhteistä linjaa ei ole nähtävissä vaan asiat ovat enemmän toimijoihin kuin seuroihin tai lajeihin sidottuja.

Stern (2007) on todennut, että ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi tehtävien toimien kustannukset ovat 1% BKT:stä, eli suoraan johdettuna myös urheiluseurojen tulisi panostaa noin 1% tuloksestaan kestäväen kehityksen toteuttamiseen. Kuitenkaan ei voida puhua samanlaisesta kustannuksesta kuin koko kansantaloudessa on tapana. Urheiluseurassa aloitus kustannukset tulevat olemaan korkeammat kuin sitä seuraavien vuosien kustannukset. Näin ollen ei puhuta kovin merkittävistä menoista vaan enemmänkin on kyse toimijoiden tahdosta ja viitseliäisyydestä lähteä toteuttamaan kestävä kehitystä. Lajien taloudenpito on sellaisella tasolla, että rahaa on vaikea irrottaa ydintoiminnan ulkopuoliseen toimintaan. Kestävä kehitys on kuitenkin edullinen tapa nostaa toiminnan laatutasoa, joka toteutuukin molemmissa tutkituissa lajeissa nykyiselläänkin varsin hyvin. Taloudellisesti tarkasteltuna voidaan havaita, että avustusten osalta lajien välillä on selkeä ero. Siinä missä pyöräilyssä ei ole mahdollisuuksia saada yhteiskunnallista avustusta toimintaan kuin marginaalisella tasolla mainitaan jalkapallon osalta, että avustukset muodostavat merkittävän osan taloudesta. Yhteiskunnalliset avustukset olisivat hyvä keino vakauttaa urheiluseura toiminnan taloutta, sillä avustukset on helppo

budjetoida pitkälle tulevaisuuteen. Varainhankinnan osalta on eroja lähinnä huipulla. Jalkapallossa huipputasolla eletään enemmän sponsori- ja lipputuloilla kun taas pyöräilyssä tulot tulevat kuten pienemmissäkin seuroissa, lähes kokonaan tapahtumista saatavien tulojen kautta. Kuitenkin lajeilla on yhdistävänä tekijänä tulojen epävarmuus ja budjetoinnin hankaluus. Havaittavissa on myös että tulojen ja urheilullisen tason välillä on suoria taloudellisia vaikutuksia. Ne ilmentyvät hieman eri tavoin, mutta lopputuloksena vaikutukset ovat lajista riippumatta varsin samankaltaisia. Taloudesta voidaankin todeta että lajista riippumatta urheiluseuran toiminnasta ei oikeastaan voida löytää kestävä kehityksen periaatteiden mukaisia kestävyttä edistäviä tekijöitä, ainoana tällaisena voitaneen pitää sitä, että yleensä toimintaa ei suunnitella rahoitettavaksi velkarahalla. Yksi tutkittavista seuroista on joutunut turvautumaan lainarahoitukseen ja tämä vaatiikin tulevaisuudessa tarkkaa talouden suunnittelua joka tulee olemaan, tulojen epävarmuudesta johtuen, haasteellista. Kyseinen seura kuitenkin poikkeaa taloudenpidollisesti varsin paljon muista tutkittavista seuroista joten yleistyksenä voitaneen todeta, että lainarahoituksen osalta seurat ovat varsin kestäväällä pohjalla.

Opiskelun suorittaminen eri lajien harrastajien välillä ei juurikaan eroa toisistaan. Kummassakin lajissa harrastaminen huipputasolla vaikeuttaa kouluttautumista. Junioritasolla harrastuksen ei voida sanoa kummassakaan lajissa vaikuttavan koulutuksen suorittamiseen. Aikuisten tasolla erona lajeilla on kuitenkin se että jalkapallossa maksetaan ammattilaisille korkeampia palkkoja, ja hyvin palkattuja työpaikkoja on enemmän tarjolla kuin pyöräilyssä. Tämä aiheuttaa tilanteen, jossa tulevan tai sen hetkisen huipputason jalkapalloilija helposti ajattelee, ettei hänen välttämättä tarvitse ajatella niin paljon urheilun jälkeistä elämää, ja koulutuksen hankkiminen jää vähäiseksi. On kuitenkin otettava huomioon että vain murto-osa urheilijoista nousee maailman huipulle, ja ne jotka jäävät kansallisen tason huipuiksi tarvitsevat jonkinlaista jatkumoa urheilun jälkeiseen elämään. Näin ollen molemmissa lajeissa tulisi silti panostaa nuorten kouluttautumiseen ennen huipulle siirtymistä. Lukuun ottamatta huipputasoa lajeissa tilanne on kutakuinkin sama,

lajeissa kannustetaan kouluttautumiseen, kuitenkin on mainittava että tutkittavassa seurassa TWD Länken keskiasteen kouluttautuminen on yhtenä seuraan kuulumisen ehtona, tätä myös valvotaan. Taloudellinen tilanne lajeissa on varsin samanlainen.

Sosiaalisissa asioissa lajien välille on hankala tehdä suuria eroja, sillä lajeissa on pääasiassa panostettu samoihin asioihin. Jalkapallossa kuitenkin on havaittavissa että reilun pelin ohjeistukset on otettu paremmin huomioon. Valmentajien kouluttautumisessa voidaan havaita selkeästi eroa, sillä jalkapallossa asiaan panostetaan enemmän huomioiden valmentajan sosiaalisten taitojen sekä valmentajan ja urheilijoiden välisen suhteen tärkeys. Toisaalta on nähtävissä että pyöräilyssä junioreiden määrä on niin paljon pienempi, että valmentajien ja urheilijoiden välinen suhde on luonnollisestikin henkilökohtaisemmalla tasolla kuin jalkapallossa, joillain pyöräilijöillä onkin omat seuratoiminnan ulkopuoliset henkilökohtaiset valmentajansa. Koulutuksen tarpeet tiedostetaan molempien lajien juniorivalmennusta tekevien seurojen osalta hyvin samalla tavoin. Tarvetta on, mutta resurssit kouluttamiselle ovat varsin rajalliset. Varsinaiseen kestävä kehityksen kouluttamiseen ei kummassakaan lajissa nähdä suoranaista tarvetta.

4.5 Kehittämisehdotukset

Seurojen talous rakentuu varsin huonosti ennustettavalle pohjalle, ja talouden seurantaan kannattaisi panostaa sekä pyrkiä keksimään uusia varainhankinnan keinoja. Seurannalla saataisiin parempi kuva sen hetkisestä sekä tulevasta tilanteesta, ja varainhankinnan uusilla muodoilla pystyttäisiin vaikuttamaan sen onnistumisen varmistamiseen. Sitä kautta saataisiin seuroihin enemmän ulkopuolista rahoitusta. Jo aloitettujen projektien osalta pitäisi kehitystyöhön panostaa tulevaisuudessakin ja huolehtia, että tehty työ ei tulevaisuudessa menetä merkitystään. Näin tulisi toimia, koska asia on tärkeä ja merkityksellinen, mutta myös sen vuoksi että seurojen taloudellinen tilanne on tiukka. Siksi on tarkoituksenmukaista varmistaa että tehdyllä työllä on jatkuvuutta, eivätkä tehdyt investoinnit valu hukkaan.

Yhteiskunnallisen tuen saamiseksi kannattaisi esimerkiksi lähteä vaikuttamaan yhdistämällä lajien voimavaroja. Taloudellisen pohjan analysointiin olisi myös syytä panostaa seuroissa, koska näin olisi mahdollista löytää riskitekijöitä, jolloin niiden poistamiseen kyettäisiin keskittymään tarkemmin. Kustannus-tehokkuus analyysin ja kustannus-hyöty analyysin kautta olisi mahdollista kohdistaa vähäisiä varoja oikein. Näin syntyneet säästöt voitaisiin investoida seuran kehittämiseen. Pyöräilyssä tällainen investointi voisi olla esimerkiksi päätoimisen valmentajan palkkaaminen joka edistäisi niin sosiaalisten kuin urheilullisten tavoitteiden toteutumista.

4.6 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Tutkimus on toteutettu käyttämällä laadullista eli kvalitatiivista menetelmää. Toteutustavaksi valitsimme temahaastattelun jolla voidaan Hirsjärven ja Hurmeen (2000, 48) mukaan tutkia kaikkia yksilön kokemuksia, ajatuksia, uskomuksia ja

tunteita. Toteutustapaan päädyttiin sen johdosta koska haastateltavien ennakkotietämys oli varsin rajallinen, näin ollen suorilla kysymyksillä ei oltaisi saavutettu yhtä hyviä vastauksia kuin saavutettiin keskustelemalla teemoittain.

Tutkimuksen teoriaosuudella on selkeä yhteys empiiriseen osioon. Empiria on muodostettu teoriasta esiinnousseita kysymyksiä esittämällä. Tutkimuksessamme saatiinkin vastaukset kaikkiin teoriasta esiin nousseisiin tutkimuskysymyksiin. Teorian valikoimisessa suhtauduttiin kriittisesti kaikkiin aineistoihin, niiden luotettavuus punnittiin ennen kuin lähde otettiin mukaan tutkimuksen teoriaan. Kaikissa lähteissä pyrittiin aina löytämään tuorein mahdollinen tieto, lähteen alkuperään kiinnitettiin huomiota ja joitain epäluotettavia lähteitä jätettiin pois tai niiden tilalle etsittiin lähde luetteloita hyväksi käyttäen luotettavampi lähde. Teoriaan pyrittiin ottamaan ainoastaan primäärisiä lähteitä mutta joissain tapauksissa primääri lähde ei ollut tutkijoiden saatavissa ja näin ollen jouduttiin käyttämään sekundäärisiä lähteitä. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2007.)

Haastattelut nauhoitettiin ja tulokset kerättiin välittömästi. Hirsjärven ja Hurmeen (2000, 189) mukaan laadullisen tutkimuksen luotettavuus ei kärsi tutkijoiden tekemien tulkintojen johdosta, toinen tutkija voi päätyä eri tuloksiin ilman, että alkuperäinen tutkimus olisi väärin. He toteavat myös, että tutkimuksen tuloksiin vaikuttaa tutkimuksen ajankohta, sillä toistettaessa tutkimus samalla kohderyhmällä toisena ajankohtana, on heidän tilanteensa saattanut muuttua edellisen tutkimuksen ajankohtaan nähden. Laadullisen tutkimuksen luotettavuus määritelläänkin enemmän käytettyjen menetelmien kautta, ja sen perusteella kuinka tarkasti tutkijat ovat noudattaneet ohjeita sekä säilyttäneet objektiivisen tutkimusotteen. Lopulta kuitenkin ainoa luotettavuuden varmistus saadaan toistamalla tutkimus. Toistetun tutkimuksen tuloksia vertaamalla voidaan tehdä jonkinlaisia arvioita tutkimuksen luotettavuudesta. Tutkittavan aiheen osalta on todettava että tutkimuksen luotettavuutta olisi voitu lisätä laajentamalla haastatteluja koskemaan myös

urheilijoita ja heidän vanhempiaan. Tätä tullaankin esittämään jatkotutkimusaiheena.

Koehaastattelujen puute on saattanut vaikuttaa heikentävästi tehtyjen haastattelujen sisältöön ja tuloksiin. Luotettavuuteen saattaa myös vaikuttaa tutkimuksen tekijöiden kokemattomuus haastattelijoina. On mahdollista että haastateltavien käsitys kestävästä kehityksestä saattoi vaikuttaa joidenkin vastausten luotettavuuteen, koska he eivät välttämättä osanneet hahmottaa kaikkien käsitteiden varsinaisia merkityksiä samoin ennakkokäsitykset ovat saattaneet muokata vastausten luonnetta. Foddyn (1995) mukaan haastattelujen luotettavuutta saattaa heikentää myös se, että haastateltavat ovat taipuvaisia antamaan sosiaalisesti hyväksyttäviä vastauksia. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2007, 201.) Sitä ovatko tässä tutkimuksessa mukana olleet haastateltavat muokanneet näkemystään sosiaalisesti hyväksyttävämpään suuntaan, ei ole varsinaisesti otettu huomioon.

Haastattelukokemus olisi auttanut haastattelujen läpiviemisessä. Kokemuksen kautta haastattelijat olisivat osanneet kysyä oikeanlaisia täydentäviä kysymyksiä ja paremmin avata vaikeiksi osoittautuneita käsitteitä haastateltaville. Haastattelujen toteuttamiseen varattu aika oli riittävä, eikä tilanteissa ollut kiirettä tai häiriötekijöitä. Häiriötekijöitä vähensi myös se, että haastateltavat olivat tottuneita antamaan haastatteluja sekä se että haastateltavat olivat selvillä haastattelijoiden lajitaustasta. Tämän voidaan katsoa lisänneen haastateltavan ja haastattelijan välistä luottamusta. Nämä yhdessä poistivat tilanteen aiheuttaman jännitteen ja parantavat haastattelun ja sitä kautta tutkimuksen luotettavuutta. Tämän lisäksi jalkapallon osalta luotettavuutta parantaa se että toinen tutkijoista on ollut jäsenenä kahdessa kolmesta tutkitusta jalkapalloseurasta. Osaltaan tämä vaikutti myös haastatteluiden toteuttamiseen ja niiden laatuun. Haastatteliija koki että haastattelutilanteessa saatiin parempia tuloksia koska keskustelua pystyttiin syventämään haastattelijan ennakkotiedoista ja kokemuksesta johtuen.

Tutkimusta voitaneen pitää suhteellisen validina, käytetyt menetelmät on tarkkaan valittu kohderyhmä huomioonottaen. Haastateltavat on myös valittu heidän johtavan asemansa perusteella ja näin ollen heillä on paras tieto tutkittavan seuran osalta. Aineisto on kerätty useasta lähteestä ja se on analysoitu huolellisesti sekä rauhassa.

5. JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

5.1 Johtopäätökset

Tutkimuksesta käy selville, että seuroissa toteutetaan kestävä kehitystä ilman että asiaa olisi varsinaisesti huomioitu tai että siihen olisi panostettu. Seuroissa asioita on lähdetty kehittämään 2000-luvun alussa, mutta monissa tässä tutkimuksessa mukana olevissa seuroissa asia on jossain määrin unohdettu sen alulle laittamisen jälkeen, joten seurat ovat lajista riippumatta samalla tasolla. Kestävän kehityksen toteutuminen henkilöityy toimijoihin ja organisaation tasolla toimintaa ohjataan varsin vähän. Toimijoiden vaihtuessa myös panostuksen määrä vaihtelee suuresti. Tulevaisuudessa onkin paljon tehtävää, jotta seuroissa saavutetaan ne tavoitteet ja nykyajan vaatimukset, jotka urheilun kattojärjestöt asettavat kestävä kehityksen eri osa-alueille urheilussa. Tutkimuksessa kävi selvästi ilmi, että tutkituissa seuroissa tiedostetaan tarve kehittymiselle, mutta kaikkia seuroja yhdistää sama tarve taloudellisten resurssien kohdentumisesta seuran ydintoiminnan pyörittämiseen. Seurojen kanta oli kuitenkin se, että asiaan panostettaisiin resursseja, jos kattojärjestöt tai muut toiminnasta määräävät tahot, sponsorit tai yhteiskunnalliset tahot, alkaisivat vaatia panostusta kestäväan kehitykseen. Vaatimuksista syntyisi luonnollinen pakote asioiden eteenpäin viemiseen. Lajien välisiä vertailuja kestävä kehityksen tason suhteen ei suoraan voida tehdä, mutta yleisellä tasolla eri seuroja vertaillen voidaan havaita, että asiat tiedostetaan seuroittain eri tavoilla. Oli kyseessä sitten pienestä tai suurista harrastajamääriäkin keräävästä lajista. Tutkittavissa seuroissa toteutuvaa seura suurempien joukkojen etujen valvontaa voidaan pitää kestävä kehityksen parhaana ilmentymismuotona, ja selvänä merkinä siitä, että urheilussa voidaan toteuttaa kestävä kehitystä yhteiskuntaankin vaikuttavana tekijänä.

5.2 Jatkotutkimusaiheet

Tutkimus perustuu pääasiassa seurojen antamaan tietoon. Jatkotutkimusaiheena esitetään vanhempien ja urheilijoiden näkökulman huomioonottamista näin kyetään hahmottamaan seurojen tavoitteiden ja toiveiden käytännön toteutuminen. Aiempi tutkimustulos kertoo, että lähiliikuntapaikkojen läheisyydellä on suora vaikutus lasten liikkumiseen. Olisikin tärkeää tutkia Lahdessa uusittujen lähiliikuntapaikkojen vaikutuksia lasten ja nuorten liikkumisaktiivisuuteen. Olisi mielenkiintoista tutkia urheilullisten tulosten vaikutuksia seuran talouteen sekä selvittää keinoja talouden kestäväälle kehittämiselle.

5.3 Yhteenveto

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia päijäthämäläisten urheiluseurojen kestävä kehityksen nykytilaa jalkapallo- ja pyöräilyseurojen osalta ja laatia saatujen tulosten perusteella kehittämisehdotuksia. Tutkimuksella haluttiin selvittää myös mitä kestävä kehitys on, mitkä ovat kehittämistavoitteet kestävä kehityksen osalta ja miten kestävä kehitys ilmenee jalkapallossa ja pyöräilyssä. Lisäksi tavoitteena oli saada tietoa jota voidaan hyödyntää urheiluseurojen toiminnan tukena toimintaa ohjaavana taustatietona.

Tutkimuksen teoriaosuudessa tuotiin esille kestävä kehityksen kriteereitä, urheilujärjestöjen antamaa ohjeistusta ja nykyisen toiminnan aiheuttamia riskejä. Aikaisempia tutkimuksia kestävä kehityksen tilasta urheilussa ei ole oikeastaan tehty tai niitä ei tätä tutkimusta tehtäessä löydetty.

Empiriaa varten kerättiin aineistoa artikkeleista, kirjoista, elektronisista lähteistä sekä haastatteleamalla tutkittavien seurojen edustajia. Tutkimuksessa selvitettiin tutkittavien seurojen taustatietoja, toimintamalleja ja tavoitteita kestävä

kehityksen osalta. Tutkimusta varten tehdyillä haastatteluilla haluttiin saada tarkat tiedot organisaatioiden kestävän kehityksen nykytilasta.

Haastatteluissa saatiin vastaukset kaikkiin esitettyihin kysymyksiin. Haastateltujen vastauksista kävi ilmi, että seurojen edustajat eivät välttämättä tiedosta toiminnassaan ilmeneviä kestävän kehityksen osa-alueita. Monia kestävän kehityksen ominaisuuksia tuli kuitenkin haastattelujen sisällä esiin, kun haastattelijat osasivat niistä kysyä. Koska kestävä kehitys on kuitenkin niin laaja kokonaisuus, haastateltaville toimitettiin pohjustukseksi ennakkomateriaali (LIITE 3) hyvissä ajoin ennen haastattelua. Ennakkomateriaalista huolimatta haastateltavilla ei ollut riittävästi tietoa kestävän kehityksen sisällöistä, tästä johtuen joitain asioita on saattanut jäädä selviämättä, haastateltava on saattanut pitää jotain asiaa sellaisena joka ei kuulu aihepiiriin ja näin jättänyt sen sanomatta.

Haastatteluista ja ulkoisista lähteistä saatujen tietojen vertailusta muotoutui mielenkiintoinen kokonaisuus, jota oli haastavaa arvioida. Tutkimuksen perusteella urheiluseurojen tietämystä kestävästä kehityksestä tulisi parantaa sekä selventää siihen vaikuttavia tekijöitä. Lähtökohtaisesti mielenkiinnon asiaa kohtaan pitäisi kuitenkin tulla seuroilta itseltään, ja onkin haastava tehtävä keksiä keinot millä seurat saataisiin aktivoitua kouluttautumaan asian suhteen. Nykytilanteessa menetetään suuri potentiaali tulevaisuuden tekijöiden kasvattamisessa. Mikäli tulevaisuudessa halutaan saavuttaa välttämättömät ilmastonlämpenemisen hillitsemistoimet, olisi urheiluseurojen otettava suurempi rooli kestävän kehityksen kasvattajina.

Kestävä kehitys ei ole urheiluseuratoiminnassa yleisesti tunnettu termi, ja olisikin mielenkiintoista saada tulevaisuudessa vastaavanlaisen tutkimuksen aineisto, jota verrata tämän tutkimuksen tuloksiin.

LÄHTEET

Ahlroos, P. 2005. Pyöräilyvalmennus. Vammala: Vammalan Kirjapaino Oy.

Airo, J. 2009. Eteenpäin, ylöspäin FC Kuusysin tarina 1934 – 2009. Lahti: Esa Print Oy.

ESS.fi. 2011a. FC Lahti tuomitsee faniensa huutelut HJK-pelissä [viitattu 27.5.2011]. Saatavissa: <http://www.ess.fi/?article=326786>

ESS. 2011b. TWD-Länken hyvävauhtisissa ja -tasoisissa kisoissa Latviassa. Etelä-Suomen sanomat 28.5.2011.

FA. 2011. History of The FA [viitattu 7.3. 2011]. Saatavissa: <http://www.thefa.com/TheFA/WhoWeAre/HistoryOfTheFA>

FC Kuusysi. 2011a. Toiminta-ajatus ja arvot [viitattu 30.5.2011]. Saatavissa: <http://www.fckuusysi.fi/?id=2>

FC Lahti. 2011. Historia [viitattu 30.5 2011]. Saatavissa: <http://www.fclahti.fi/index.php?page=historia>

FC Reipas. 2004. Tervetuloa pelaamaan jalkapalloa FC Reippaaseen! [viitattu 27.10.2011]. Saatavissa: <http://merko.salpaus-edu.fi/~kimmo/reipas90/tere.pdf>

FC Reipas. 2007. Reippaammat vanhemmat [viitattu 30.5.2011]. Saatavissa: <http://www.fcreipas.fi/index.php?bW9kPWRvY3VtZW50YmFuayZhY3Q9ZG93bmxvYWQmZG9jdW1lbnRfaWQ9NDAwOCZjaGVjaz0xYmJlOGZOTExODk3MzBhODM5ODQ4N2NhZDQxNzJkNQ==>

FC Reipas. 2011a. Reipas Linja [viitattu 30.5.2011]. Saatavissa:
<http://www.fcreipas.fi/index.php?bW9kPWNvbnRlbnQmYWN0PjZpZXdhY29udGVudGI0ZW0mcGFnZV9pZD00MTQ5MiZjaGVjaz1hN2RkYzliMDDdINTkwODNjOTUzN2NmYmVIMjdmODcwOQ==>

FC Reipas. 2011b. Tervetuloa leikkimään ja pelaamaan jalkapalloa. Esite.

FIFA. 2011. The History of Football [viitattu 7.3. 2011]. Saatavissa:
<http://www.fifa.com/classicfootball/history/game/historygame1.html>

Figueroa, M. Nielsen, K. Elling, B. Jelsoe, E. 2010. A new agenda for sustainability. Surrey. Ashgate publishing limited [viitattu 14.5.2011]. Saatavissa:
http://books.google.fi/books?id=7NsZnR4yeJEC&printsec=frontcover&cd=1&source=gbs_ViewAPI#v=onepage&q&f=false

Fillari-Lehden Foorumi. 2011. Merida Finlandia MTB 2011 [viitattu 25.8.2011]. Saatavissa: <http://www.fillarifoorumi.fi/forum/showthread.php?41260-Merida-Finlandia-MTB-2011>

GRI. 2010. G3 guidelines [viitattu 20.2.2011]. Saatavissa:
<http://www.globalreporting.org/ReportingFramework/G3Guidelines/>

Harjunen, P. Pihlainen, A. 2008. Pro gradu tutkielma. Kohti kasvattavaa valmennusta – mittarin kehittäminen junioreiden joukkueurheiluvallennukseen [viitattu 13.4.2011]. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-200806255546>

Hiihtoliitto, 2006, ensimmäisen urheiluseuran perustamisesta 150 vuotta. [viitattu 26.5.2011]. Saatavissa: <http://www.hiihtoliitto.fi/?x13232=35158>

Hirsjärvi, S. Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi S, Remes P, Sajavaara P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. osin uudistettu painos. Keuruu: Otavan Kirjapaino.

Jussila, M. 2010. Yhteiskuntavastuu Nyt. Vantaa. Hansaprint.

Jyväskylän yliopisto. 2010. Tutkimusstrategiat [viitattu 20.2.2011]. Saatavissa:

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat>

Kestävä tulevaisuus liikenteelle – ECF:n ohjeistus Euroopan Parlamentille Poljin 01/2010, 5

Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus. Huippu urheilun faktapankki, lajien harrastaja ja lisenssimäärät 2006. [viitattu 8.4.2011]. Saatavissa:

<http://www.kihu.fi/faktapankki/lisenssit/>

Kokkola, A. 2001. Naisia Kilpapyörän satulassa. Teoksessa H. Roiko-Jokela & E. Sironen (toim.) Urheilun etiikka ja arki. Suomen urheiluhistoriallisen seuran vuosikirja 2000, Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy, 143-147.

Kontu, M. 2011. Pallo saa kyytiä päivisfutiksessa. Uusi Lahti 13.4.2011.

Kotiranta, K. 2011. Pyöräilykesä käynnistyy. Uusi Lahti 27.4.2011.

Laamanen. 2010. Hoitotoiminnan ulkopuolella olevat kaupunginosakentät Lahdessa : kehittämisselvitys [viitattu 27.2.2011]. Saatavissa:

<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2010060411469>

Lehtinen, M. 2010. Pääasia ei ole kypärä vaan pyöräileminen. Poljin 1/2010, 6-7.

Liike ry. 1999. Kestävä kehitys ja ympäristökasvatus [viitattu 4.5.2011].

Saatavissa: <http://www.liike.fi/suomi/99>

Likes. 2011. Vähäinen liikunnallinen leikki lapsuudessa ennustaa liikkumattomuutta [Viitattu: 4.2.2011]. Saatavissa:

<http://www.plosone.org/article/info%3Adoi%2F10.1371%2Fjournal.pone.0014554>

Mäkeläinen, J. 2006. Reippaassa myötätuulessa. Lahti. EsaPrint.

Nuori Suomi. 2007. Lähiliikuntapaikkojen tutkimus 2007 [viitattu 4.2.2011].

Saatavissa:

http://www.nuorisuomi.fi/files/ns2/Olosuhteet_PDF/Lhiliikuntap_raportti_2007.pdf

Nuori Suomi. 2011. Sinettiseuratoiminta: Lupaus laadusta urheilevan lapsen ja nuoren parhaaksi. [viitattu 31.5.2011] Saatavissa:

http://www.nuorisuomi.fi/files/ns2/Urheiluseurat_PDF/Sinettiseuraesite_web.pdf

Omalähiö. 2011. Lahden kevätpyöräily-tapahtuma kannustaa hyppäämään satulaan. Omalähiö 6.5.2011.

Melén-Paaso, M. 2008. Opetusministeriö, kestävästä kehityksestä maailmanlaajuiseen vastuuseen. [viitattu 20.5.2011]. Saatavissa:

<http://www.minedu.fi/etusivu/arkisto/2008/0603/globalivastuu.html>

Opetusministeriö, 2009, Uusi suunta liikuntatutkimukseen [viitattu 21.2.2011].

Saatavissa:

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2009/liitteet/opm18.pdf?lang=fi>

Opetusministeriö, 2011. Hakuopas vuoden 2011 liikuntatieteellisten valtionavustusten ja määrärahojen hakuun [viitattu: 29.5.2011]. Saatavissa: http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Liikunta/liikuntapolitiikka/avustukset/liikuntatieteen_tutkimusavustukset/liitteet/hakuopas_2011_liikuntatiede.pdf

Pakkanen, J. 2009. Raateleva Nousu. Helsinki: Kirjapaja.

Palokari, S. 2011. Jes, Lahteen kesä turnaukseen! Kaupunkilainen - Lahden kaupungin tiedotuslehti 2/2011.

Pulkkinen, 2003, Eettistä kasvatusta, Laadullinen tutkimus urheilulajien perustason koulutusmateriaaleista. Liikuntapedagogiikan pro gradu [viitattu 8.4.2011].

Saatavissa:

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/9518/G0000405.pdf?sequence=1>

Pyly, V. 2007. Ympäristöasioiden huomiointi lisäsi FC Reippaan menestystä.

Liikunnan ja urheilun maailma 05/07 [viitattu 30.5.2011]. Saatavissa:

http://www.slu.fi/lum/05_07/urheiluseuroille/ymparistoasioiden_huomiointi_lis/

Royal Cycling Team, 2011 [viitattu: 30.5.2011]. Saatavissa:

http://rct.sporttisaitti.com/seuran_esittely/

Replogle M, 1992. Bicycles as Transportation Policy [viitattu 12.4.2011].

Saatavissa: <http://www.colby.edu/personal/t/thtieten/trans-jap.html>

SLU 2006. Jalkapallon harrastajamäärä saavutti 110000 pelaajan rajan. SLU.

Liikunnan ja urheilun maailma 2/2006. [viitattu 29.5.2011]. Saatavissa:

http://www.slu.fi/lum/02_06/jarjestot_toimivat/jalkapallon_harrastajamaara_saav/

SLU 2010. SLU-yhteisön reilun pelin ihanteet ja tavoitteet. [viitattu: 21.2.2011].

Saatavissa: <https://slu-fi->

[bin.directo.fi/@Bin/8cb91c8372e885124289969f8d8901f8/1292406104/application/pdf/3151944/SLU_ReiluPeli_A5_12122010_final_net_auk.pdf](https://slu-fi-bin.directo.fi/@Bin/8cb91c8372e885124289969f8d8901f8/1292406104/application/pdf/3151944/SLU_ReiluPeli_A5_12122010_final_net_auk.pdf)

SLU 2011a. Lainsäädäntö [Viitattu: 6.3. 2011]. Saatavissa:

<http://www.slu.fi/liikuntapolitiikka/lainsaadanto2/>

SLU 2011b, Liikunta ja ympäristö [Viitattu 6.3. 2011]. Saatavissa:

http://www.slu.fi/reilu_peli/ymparistotyö/liikunta_ja_ymparisto/

SLU 2011c, ympäristötyön historiaa [Viitattu 3.6. 2011]. Saatavissa:

http://www.slu.fi/reilu_peli/ymparistotyö/liikunta_ja_ymparisto/ymparistotyön_historiaa/

SLU 2011d, Liikunnan talous/Urheiluseurat [Viitattu 22.5 2011]. Saatavissa:

http://www.slu.fi/liikuntapolitiikka/liikunnan_talous2/urheiluseurat/

Smith and Westerbeek, 2007, Sport as a Vehicle for Deploying Corporate Social Responsibility [viitattu 3.3.2011]. Saatavissa:

<http://www.aaronctsmith.com/Article%20PDFs/Smith%20JCC.pdf>

SPL. 2011. Suomen palloliitto [viitattu 7.3. 2011]. Saatavissa:

<http://www.palloliitto.fi/palloliitto/>

TWD Länken. 2011 [viitattu 30.5.2011]. Saatavissa:

<http://www.twd.fi/main.php?id=41&groupid=41&pid0=TWD-L%E4nken>

Ulkoministeriön kehitysviestinnän verkkojulkaisu. Mitä on kestävä kehitys? [viitattu 11.4.2011]. Saatavissa:

<http://global.finland.fi/public/default.aspx?contentid=163998>

Veikkanen J, 2010. Puhtaasti paras blogi. Biologinen passi pelastaa pyöräilyn [viitattu 12.4.2011]. Saatavissa: <http://blog.puhtaastiparas.fi/?p=37>

Viitanen, M. 1999. Pelaako oy parempaa jalkapalloa kuin ry? SLU. Liikunnan ja urheilun maailma 02/1999 [viitattu 6.3.2011]. Saatavissa:

http://www.slu.fi/lum/02_99/slu-yhteiso/pelaako_oy_parempaa_jalkapalloa/

Vikström, J. 2001. Lippu ja vihellyspilli. Teoksessa H. Roiko-Jokela & E. Sironen (toim.) Urheilun etiikka ja arki. Suomen urheiluhistoriallisen seuran vuosikirja 2000. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 27-34.

Viskari J, 2011, Nuorten valmentajakoulussa on tehty kirjallisina lopputöinä useita tutkielmia, joissa vastuullisuuden ja reiluun peliin liittyvät aspektit tulevat selvästi esiin [viitattu 7.3.2011]. Saatavissa:

http://www.google.fi/url?sa=t&source=web&cd=9&ved=0CEwQFjAI&url=http%3A%2F%2Fwww.palloliitto.fi%2Fmp%2Fdb%2Ffile_library%2Fx%2FIMG%2F12634%2Ffile%2FNuVKjavastuullisuus.pdf&rct=j&q=fc%20reipas%20vastuullinen&ei=2OdiTeb7Fo2XOuzrhLIN&usg=AFQjCNGig1rDgyxvQ3kPhDKPIAMCOpLpRg&cad=rja

Wikipedia. 2011a. Velodromi [viitattu 15.3.2011]. Saatavissa:

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Velodromi>

Wikipedia. 2011b. Turun Sanomien kortteliajot [viitattu 15.3.2011]. Saatavissa:

http://fi.wikipedia.org/wiki/Turun_Sanomien_kortteliajot

Ympäristöministeriö. 1.2 2002 Mistä tukea paikalliseen kestäväan kehityksen toimintaan [Viitattu: 6.3. 2011]. Saatavissa:

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=66669&lan=FI>

Ympäristöministeriö, 2007. Ilmastomuutoksen taloudelliset vaikutukset [viitattu 4.5.2011] Saatavissa:

<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=76925&lan=fi>

Ympäristöministeriö. Kansallinen kestäväan kehityksen kokonaisarviointi 2009 [viitattu 11.4.2011]. saatavissa:

<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=119227&lan=fi>

Ympäristöministeriö, 2011a. Paikallinen kestävä kehitys [viitattu 12.4.2011].

Saatavissa: <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=4405&lan=FI>

Ympäristöministeriö, 2011b. Mitä on kestävä kehitys [Viitattu: 21.2.2011].

Saatavissa: <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=22119&lan=fi>

Haastattelut:

Koskinen, A. 2011. Toimitusjohtaja. FC Lahti Oy. Haastattelu 18.5.2011.

Lehikoinen, E. 2011. Nuorisopäällikkö. FC Reipas Ry. Haastattelu 13.5.2011.

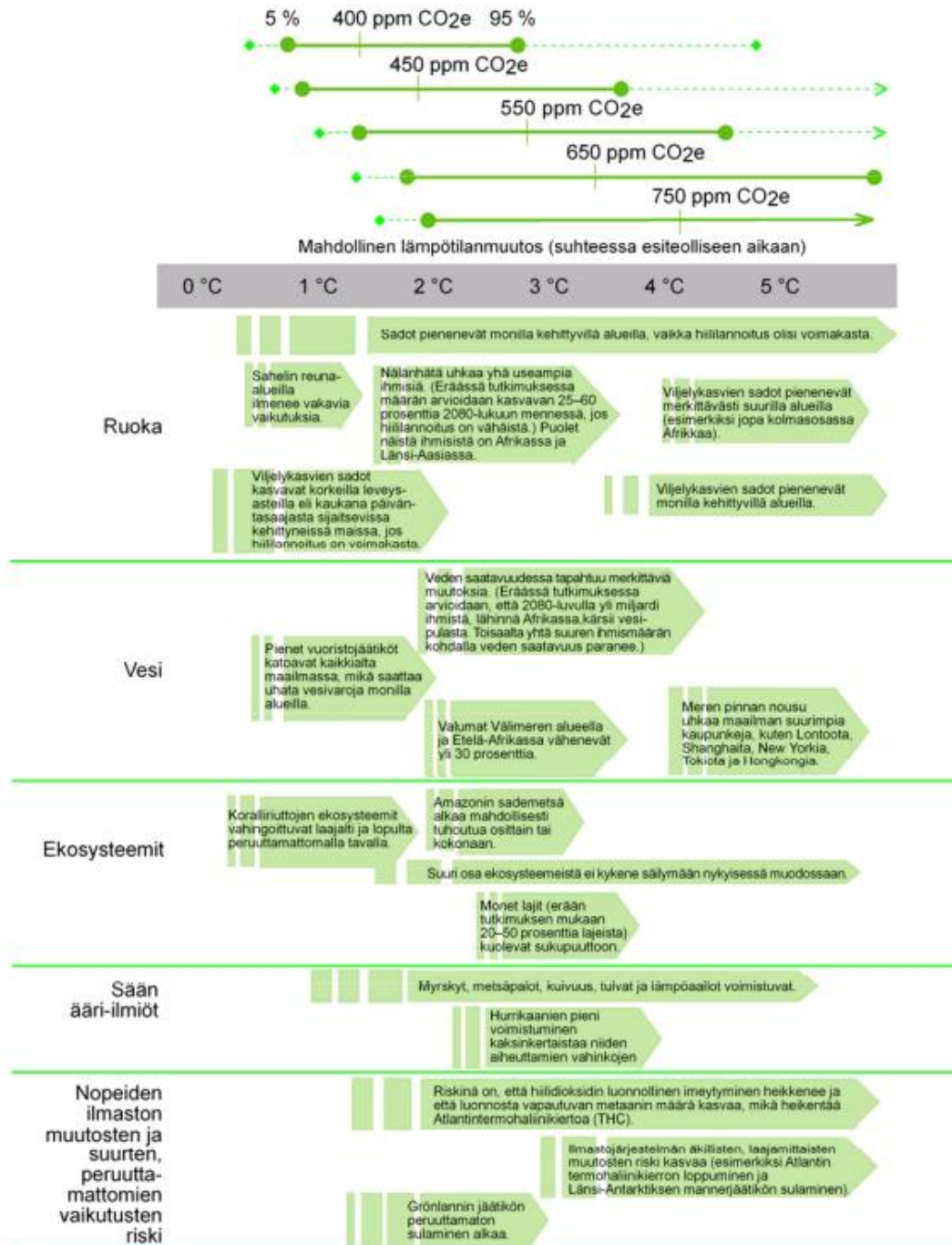
Lummelampi, E. 2011. Joukkueenjohtaja. TWD Länken Rf. Haastattelu 16.5.2011.

Reinisalo, P. 2011. Toiminnanjohtaja. FC Kuusysi. Haastattelu 13.5.2011.

Skyttä, E. 2011. Johtokunnan jäsen. Royal Cycling Team Ry. Haastattelu 11.5.2011.

LIITTEET

Eri tasoille vakautetut kasvihuonekaasupitoisuudet ja lämpötilan nousun todennäköisyyden vaihteluvälit

Liite 2

Haastattelukysymykset

Yleiset

- Mitä kestävä kehitys urheilussa tarkoittaa?
- Miten kestävä kehitys on huomioitu järjestöjen strategioissa ja toimintasuunnitelmissa?
- Onko seuralle määritelty sosiaalisen vastuun raameja?
- Entä taloudellisen- ja ekologisen vastuun?
- Miten kestävä kehitys toteutuu seurojen jäsenten toiminnassa?
- Miten kestävä kehitys on tarkoitus kehittää organisaatiossanne?
- Mitä on kestävä kehitys urheilu- ja liikuntajärjestöissä?
- Miten kestävä kehitys toteutuu lajissanne?
- Löydätkö tarvetta koulutukseen kestävästä kehityksestä organisaatiossanne?
- Kuinka olette olleet mukana kehittämässä paikkakunnan lähiliikuntapaikkoja?
 - Pyöräilyssä – pyörätiet – messilän maastopyöräily reitit – Vanhan raviradan bmx rata – launeen keskuspuiston kaltaiset rampit
- Jalkapallossa – urheilukentät erityisesti lähiöissä – entä launeen keskuspuiston kaltaiset aidatut pelikentät

Taloudellinen

2. Millaisena koet seuran taloudellisen tilanteen?
 1. Minkälaiselle pohjalle seuran budjetti rakentuu
 2. missä suhteessa ovat tulot ja menot
 1. pelaajapalkkiot
 2. kausimaksut

3. kenttä ja tuomari kulut

3. Kuinka pitkälle tulevaisuuteen taloutta suunnitellaan?
4. Ovatko aiemmat investoinnit olleet taloudellisesti perusteltuja?
 1. onko jälkepäin paljastunut virheitä investoinneissa
5. Millaisena ymmärrät tulosvastuun käsitteen?

Sosiaalinen

- Kuinka olette omassa yhteisössänne osallistuneet nuorten liikunnan motivoimiseen?
- Pidättekö suojavarusteiden käyttöä tärkeänä ja valvotaanko niiden kuntoa?
- Mikä on näkemyksenne seuran osallisuudesta paikallisyhteisön liikennekulttuurin turvallisuuden edistämiseksi?
- Kuinka olette edistäneet hyötyliikuntaa yhteisössänne?
- Kuinka nuorille painotetaan urheilun eettisiä periaatteita?
- Oletteko ohjanneet valmentajia kasvatuksellisten asioiden koulutuksen pariin.
- Kuinka nuorille on opetettu oikeaa liikennekulttuuria ja omien toimien merkitystä turvallisuudelle?
- Koetko olevasti tasa-arvoisessa asemassa?
- Millaisena näet valmentajan ja valmennettavan välisen suhteen?

Ympäristöllinen

- Miten huolehditte roskien poiskuljettamisesta suorituspaikoilla?
- Kuinka seurassanne toteutuu urheiluvälineiden kierrätys?
- Miten turvalliseksi koet harrastus ympäristösi?
- Mikä on suhteesi dopingiin ja päihteisiin?
- Mikä on näkemyksenne paikkakunnan lähiliikunta paikoista?

LIITE 3

Lyhyesti kestävästä kehityksestä.

Suomen hallituksen kehityspoliittinen ohjelma (2007) perustuu kestävä kehityksen periaatteelle. Ohjelman mukaan kestävä kehitys tarkoittaa, että luonnontaloudellisen, yhteiskunnallisen ja taloudellisen kehityksen täytyy olla keskenään tasapainossa eikä mikään ulottuvuudesta saa painottua toisten kustannuksella. Käytännössä esimerkiksi maailman talous pitäisi saada kasvamaan niin, että myös köyhimmät voivat tyydyttää perustarpeensa eli nauttia yhteiskunnallisesta kehityksestä. Samalla taloudellisen kasvun laatua pitäisi parantaa niin, ettei talous missään päin maailmaa kasva ympäristön kustannuksella. (Ulkoministeriö, 2011)

Ilmastonmuutos uhkaa ihmiselle tärkeitä peruselementtejä ympäri maailmaa – veden saatavuutta, ruoantuotantoa, terveyttä, maankäyttöä ja ympäristöä.

Vaikka vuotuiset päästömäärät eivät nousisikaan nykytasosta, ilmakehän kasvihuonekaasujen pitoisuus saavuttaa vuoteen 2050 mennessä tason, joka on kaksinkertainen verrattuna teollista vallankumousta edeltäneeseen aikaan.

Kehittyvät taloudet kuitenkin saattavat kiihdyttää lämpenemistä ja taso jolla ilmasto lämpenee 2 astetta voidaan saavuttaa jo vuonna 2035. (Stern, 2007)

Urheiluseuroilla on yhteiskunnallisina vaikuttajina päätöksensä ja toimionsa kautta keskeinen mahdollisuus vaikuttaa edistävästi yhteiskunnan kestävään kehitykseen.

Kestävässä organisaatiossa, otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristölliset asiat kaikessa toiminnassa. Taloudellinen kasvu on kehityksen ehto ja mahdollistaja, kasvun tulee kuitenkin olla maltillista ja kestävällä pohjalla.

Sosiaalisesti kestävä organisaatio huomioi henkilökunnan ja asiakkaiden tarpeet ja kohtelee heitä tasa-arvoisesti. Ympäristöstään huolehtiva organisaatio huomioi toimionsa ympäristö vaikutukset. Kaiken lähtökohta on tilanteen tiedostaminen ja alkupisteen asettaminen. Kuten liiketoimintaa niin kestävä kehitystäkin täytyy

mitata joten on asetettava tavoitteet joihin pyritään ja niiden saavuttamiseksi tehtyjä toimia arvioidaan.

Seuraavalla sivulla on haastattelun runko jota tullaan noudattamaan haastattelun aikana, haastattelu tehdään teema haastatteluna joka tarkoittaa avointa keskustelua kestävän kehityksen nykytilasta.

Taloudellinen

Seurojen jäsenten palkkiot ja niiden vaikutus seuran talouteen välittömästi ja tulevaisuudessa. Seuran suurien investointien tarkkaan harkitseminen.

- 1 Budjetointi.
- 2 Urheilutapahtumien suunnittelu.
- 3 rahoituspohja
 - 3.1 jäsenmaksut
 - 3.2 tapahtuma tuotot
 - 3.3 ulkopuolinen rahoitus
 - 3.3.1 sponsorit
 - 3.3.2 tuet
 - 3.3.3 laina-raha

Sosiaalinen

- 4 Uhreilun jälkeinen elämä
 - 4.1 Koulutus
 - 4.2 sosiaaliset taidot
- 5 Henkinen kasvatus
 - 5.1 uran aikana
 - 5.2 uran jälkeen
- 6 Median kanssa toimiminen

Ympäristöllinen

7 Harrastuksen aiheuttama ympäristön kuormitus

- 7.1 Kuljetukset
- 7.2 suorituspaikat
- 7.3 varusteet
- 7.4 tapahtumat